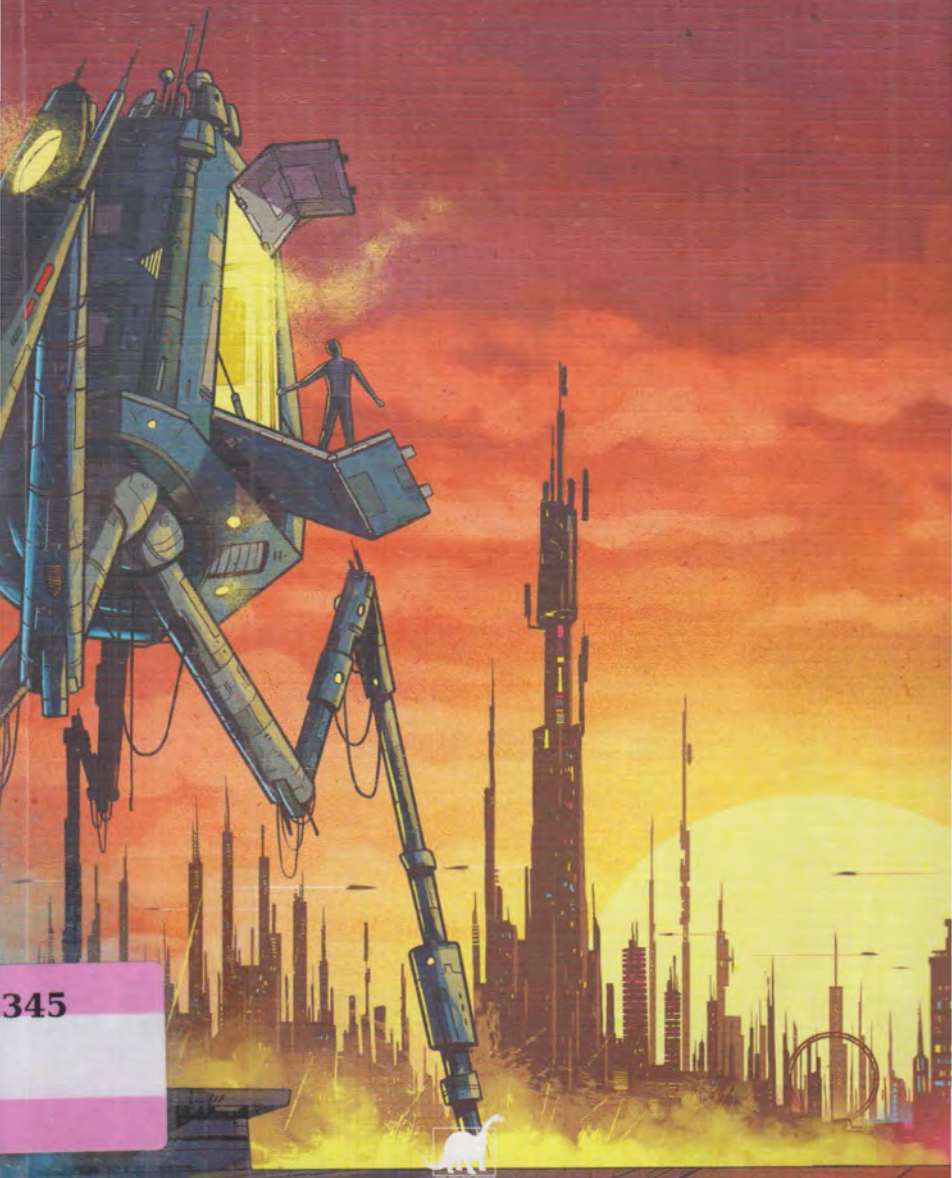
Cory Doctorow

HARİKA GÜZEL YARINLAR

İNGİLİZCEDEN ÇEVİREN: SEDA DENİZ KARALİ

345

AYRINTI

CORY DOCTOROW

1971 Kanada doğumlu bilimkurgu yazarı, aktivist, gazeteci ve blog yazarıdır. Kurgu dışı, gençlik ve yetişkinlere yönelik kitapları da bulunan Doctorow, Elektronik Sınırlar Vakfı üyelerindendir ve Birleşik Krallık Açık Telif Hakları Grubu eş kurucusudur. Boing Boing isimli ünlü web günlüğü eş editörlerinden de olan Doctorow, Los Angeles'ta yaşamaktadır.

Ayrıntı: 1459
Bilimkurgu Dizisi: 8

Harika Güzel Yarınlar
Cory Doctorow

Kitabın Özgün Adı
The Great Big Beautiful Tomorrow

İngilizceden Çeviren
Seda Deniz Karali

Son Okuma
Hazal Uzuner

© 2011, PM Press

Bu kitabın Türkçe yayım hakları
Ayrıntı Yayınları'na aittir.

Bu kitabın Türkçe yayım hakları AnatolilaLit aracılığıyla alınmıştır.

Kapak İllüstrasyonu
Berat Pekmezci

Kapak Tasarımı
Gökçe Alper

Dizgi
Kâni Kumanovalı

Baskı ve Cilt
Ali Laçin - Barış Matbaa-Mücellit
Davutpaşa Cad. Güven San. Sit. C Blok No. 286
Topkapı/Zeytinburnu - İstanbul - Tel. 0212 567 11 00
Sertifika No: 46277

Birinci Basım: *2021*

ISBN 978-605-314-487-8
Sertifika No: 10704

AYRINTI YAYINLARİ
Basım Dağıtım San. ve Tic. A.Ş.
Hocapaşa Mah. Dervişler Sok. Dirikoçlar İş Hanı
No: 1 Kat: 5 Sirkeci – İstanbul
Tel.: (0212) 512 15 00 Fax: (0212) 512 15 11
www.ayrintiyayinlari.com.tr & info@ayrintiyayinlari.com.tr

Cory Doctorow

Harika Güzel Yarınlar

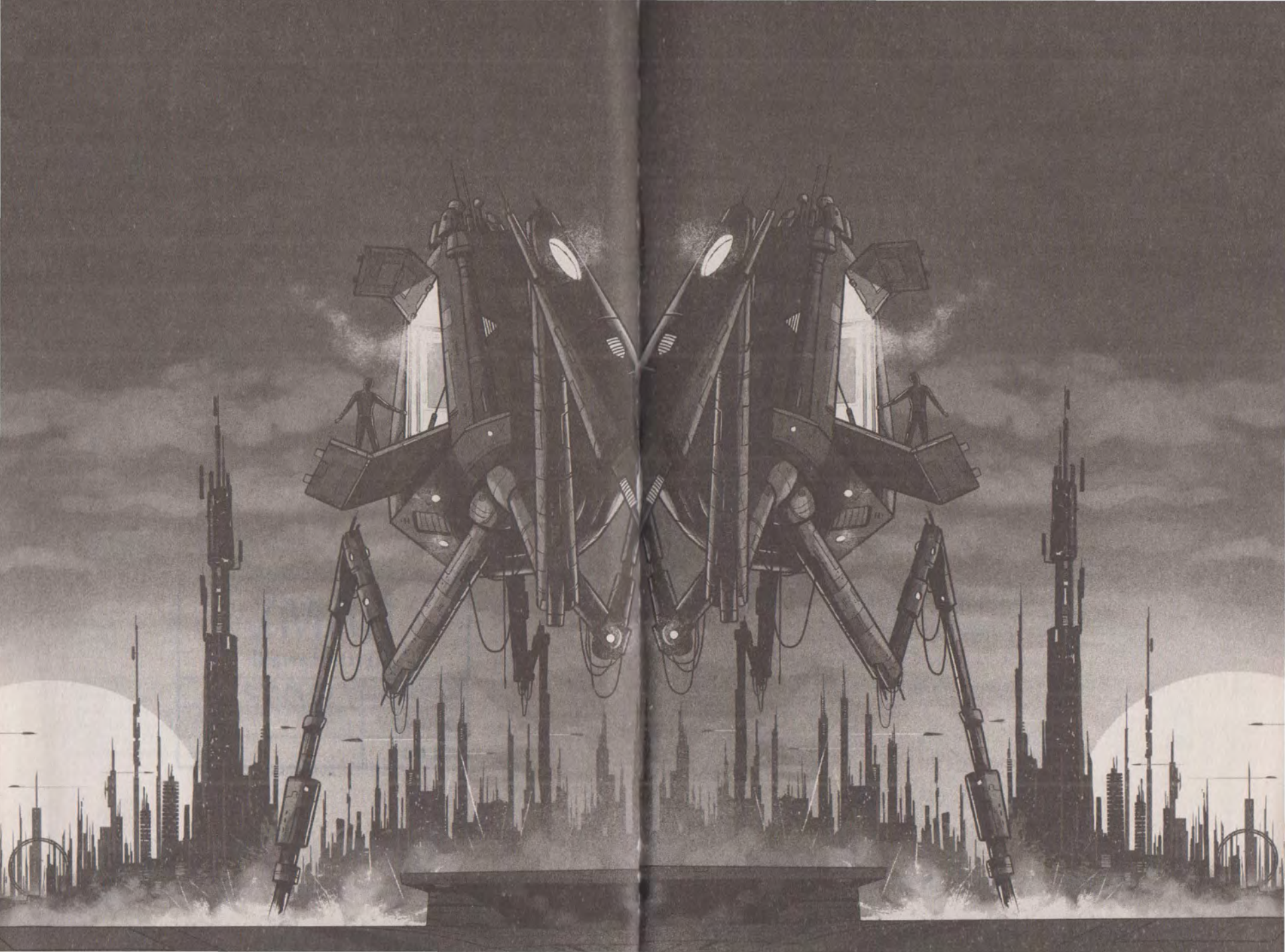
ve...

"Yaratıcılık ve Telif Hakkı"

ile

"Gölü Aramak"

İçindekiler

Harika Güzel Yarınlar

Birinci Bölüm: Parlak Mücevher 11
İkinci Bölüm: İnsana Bir Rahat Vermiyorsunuz Burada! 37
Üçüncü Bölüm: Kötülerle Savaşan İyiler Her Zaman Olacak 95
Dördüncü Bölüm: Geri Dön, Geri Dön 120

Yaratıcılık ve Telif Hakkı

"Gölü Aramak" 143
Terry Bisson'ın Cory Doctorow'la Yaptığı Söyleşi ... 145

Harika Güzel Yarınlar

Birinci Bölüm: Parlak Mücevher

Mekayı Detroit sokaklarına sürüyor, wumpusları* avlamaya çalışıyordum. Meka, Meka Savaşları'ndan, milletin kendini ölümcül robotlarla paramparça ettiği zamanlardan kalmıştı. Üzerindeki tuhaf, karmakarışık evrimsel teknoloji parçaları ucube bir dinozormuş ya da yarış arabası falanmış gibi birbirine bağlanıyor, kesiliyor, birlikte denge sağlıyordu.

Çok severdim mekayı. Çok hızlı değildi aslında ama harika sürülüyordu; hoplamasına rağmen de şaşırtıcı şekilde rahattı. Üstüne bir de ön ve arkadaki ağır silahları istediğim her hedefe yöneltmemi sağlıyordu ve boynu iki yana sallanırken bile görüntüler harika bir seviyede kalıyordu.

---

* İlk bilgisayar oyunlarından olan "Hunt the Wumpus" (Wumpus'u Avla) oyununda oyuncu Wumpus adlı canavarı yakalamaya çalışır. Muhtemelen bu karakterlerin adı da oyundan esinlenilmiştir. (ç.n.)

Benim sürü de mekayı çok seviyordu. Altısı da; yarasa şeklindeki üç hava robotu, bacaklarımın arasında dolanan yerden bitme iki robot ve binaların üzerine konan, duvarlardan sekip tekli raylardan paslanmış havaotobüslerine, oradan da balkonlara sıçrayıp gelen bir pireden oluşuyordu sürü. Beyinleri babamın evinde, eski Komerika Park bölgesindeydi. Onları bulduğumda eski bir malzemeden zehirlenmiş halde, hasta köpek sürüsü gibi şehrin enkazında sürünüyorlardı. Beyinlerini çıkartıp ev ağına bağlama merhametini gösterdim onlara. Artık onlar da benim gibi ölümsüzlerdi ve sürünün başının ben olduğumu biliyorlardı. Benimle yürüyüşe çıkmaya bayılıyordu hepsi.

Kaldırdığı toz sayesinde wumpusu fark ettim. Oldukça yakınımda, eski bir Ford uydu fabrikasının köşesini kemiriyordu. Bina ihtişamlı bir enkaza dönüşmüştü adeta; yalnızca çökmüş duvarlardan, tuhaf, yaysız makinelerden ibaretti. Yapı sütunları, etrafında bir Yunan tapınağının kolonları gibi yükseliyordu.

Wumpusun klasik bir görünümü vardı. Yaklaşık iki yüz elli santim uzunluğundaydı ve kırbaç gibi kullandığı dokunaçlarının uçlarında yüzlerce ağız vardı. Metalik boyasının üzerine yağsı boyalarla gökkuşakları sürülmüştü; hareket ettikçe kaldırdığı toz etrafında dönerken gökkuşağı da aralarında hopluyor gibi duruyordu. Wumpusun ağızları fabrikanın köşesini kamçılayıp duruyor, iri iri parçalar koparıyordu. Bu parçalar arkasındaki besleme gözüne gidiyor, burada bileşen atomlarına ayrılıp kullanışlı, güvenli ve zengin bir toprağa dönüştürülüyor, ardından birkaç sokak öteden bile görülebilen dikey, tüyü andıran bir duman eşliğinde dışarı atılıyordu.

Wumpuslar pek iyi savaşamıyordu. Değerlendirme işine yarayan insansız araçlardı onlar, avcı-katil robotlara benzemiyorlardı. Ana saldırı yöntemleri de benim onları ezebildiğimden daha hızlı bir şekilde yıkıntı binalardan kendi kopyalarını yaratmaktı. Pek spor sayılmı-

yorlardı gerçi ama olsun: Babam kıymetli mekasını herhangi bir büyük oyunda tehlikeye sokmama *hayatta* izin vermezdi. Neyse, benim sürü de wumpus avlamaya bayılıyordu zaten.

İnsansız uçaklar wumpusun etrafında sık yaylar çizerek dönüyordu. Onları genellikle Pepe sürerdi; üç bakış açısına sahip olmayı seven, bu bakış açıları da dengesiz, hiperaktif yaşam anlayışına tam uyan histerik bir şivava köpeğiydi o. Wumpus uçakları fark etmedi bile. Bir tanesi yanına kadar inip dokunaçların arasına daldı, üçünü kökünden kesip kalanlarının da düzeninin bozulmasına sebep oldu. Diğer uçaklar havada zaferi kutlar gibi döndüler; pire öyle yükseğe zıpladı ki gözden kayboldu resmen, sonra wumpusun tam yanına konuverdi.

Tam Gretl'lık bir saldırıydı bu. Gretl, kendini kanguru zanneden bir İrlanda Setter kırmasıydı. Bütün sürü severdi pireyi ama Gretl onun için doğmuştu. Wumpusu altı kere hoplattı; sanki bir hava hokeyi pakıymış gibi oradan oraya vuruyor, dokunaçlarından biri kendisine değemeden zıplayıp kaçıveriyordu.

Yer robotlarıyla aynı anda wumpusa ulaştık. Aslında benim uzak mesafede durup wumpusu mekanın ağır silahlarıyla haklamam, onun mekanın derisinden ısırık almasına, boyasını kazımasına falan mani olmam gerekiyordu ama öylesi *hiç de eğlenceli gelmiyordu*. Wumpusla dans etmeyi seviyordum ben, özellikle de sürü de yanımdayken; hepimiz oradan oraya kaçıyor, wumpusun dokunaçlarını yakalıyor, orasından burasından tekmeleyip duruyorduk. Yer robotlarını kesin Ike ve Mike adındaki iki köpeğim sürüyordu; onları ilk bulduğumda öyle kötü haldelerdi ki türlerini bile anlayamamıştım. Bir zamanlar iriyarı hayvanlar olmalıydılar ama. Her neyse, yer robotları ailesine katılmışlardı işte, şimdi de wumpusu deli gibi itip kakıyorlardı.

Wumpusun yalnızca birkaç dokunacı kalmıştı. Normalde sürekli dalgalanan kol ve ağızlarından koca bir

ormanla korunan beslenme gözünü görebiliyordum şimdi. Beslenme gözünün de kendi dokunaçları vardı ama bunlar ince, kamçıya benzer, her birinin kenarı kirpiğimsi şeylerle kaplı dokunaçlardı. Bu kirpikler dallanıp budaklanıyor ve tek moleküllü, her biri farklı bir materyali parçalamaya odaklı kerpetenlere dönüşüyordu. Wumpusu öldürdükten sonra bile mekanın yumruklarıyla bu besleme gözüne dalmamam gerektiğini biliyordum yoksa beslenme gözü ben de dahil içine giren her şeyi sindirirdi.

Biz kedinin fareyle oynadığı gibi onu oraya buraya koştururken, ayak niyetine kullandığı telli tekerlekler deli gibi dönüyordu. Dengesini kurmak için yeteri kadar vakti olursa bu tekerlekler her şeyin üzerinde işleyebiliyordu ama bizim ona bu şansı tanımaya hiç niyetimiz yoktu. İnsansız uçaklar son dokunaçlarını da koparınca, ekibi geri çağıran kontrol düğmesine dokundum. Hepsi itaatkâr bir şekilde ayaklarımın dibine geldi. Wumpusu tam karşıma aldım, başına gelecekleri anlamış gibiydi. Debelenmeyi bırakıp tekerleklerinin üzerinde sabit durdu. Azıcık kalan uranyum gazımla beslenme gözünü sistemli bir şekilde yok etmeye başladım; yavaş yavaş parçalıyor, patlatıyordum. Kirpiğimsi parçaları dalgalanıyor, kasılıyordu. Wumpus şimdi yüzlerce tekerleği soyulup çırılçıplak kalmış, metalik bir deri ve mantıktan ibaret bir düğümdü sadece. Roketatarı üzerine doğru ateşleyip patlamasıyla oluşan enkaz şelalesinin tadını çıkardım. Harikaydı!

"Jimmy Yensid, çok zalim ve alçaksın!" Bu tiz, cırtlak ses etrafımdaki yıkık binaların duvarlarından yankılandı. Mekanın başlığını döndürüp etrafı taradım. Ölü bir havaotobüsünün üzerinde durmuştu; arkasında ipe bağlı bir örümcekkeçi vardı. Başlığı açıp kaymaz yüzeyli, tutuşuma göre ayarlama yapmaya çalışan el ve kol tutacaklarını kullanarak mekadan indim.

"Selam, Lacey!" diye seslendim. "Bugün çok güzel görünüyorsun." Babam kızlarla hep böyle konuşmam gerektiğini öğretmişti bana. Gerçi benim dünyamda pek

etten kız yoktu. Sadece internette gördüklerim vardı, bir de tabii Komerika Park'ın merkezindeki Gelişim Atlıkarıncası'nda* gördüğüm ilginç kadınlar. Ama söylediğim doğruydu zaten. Turta tabağı gibi yuvarlak yüzü ve gerilmiş bir yaya benzeyen dudaklarıyla Lacey Treehugger her zaman çok güzeldi. Lacey'yle konuşmak da mekayı mahvetmek gibi yasaktı, hatta belki daha bile yasaktı ama mekada çizik olsa bunu fark edebilecek olan babamın, günün herhangi bir anını tatlı Lacey'yle konuşarak geçirdiğimi öğrenme şansı yoktu.

O şimdi benden daha uzundu, ki bu gayet anlaşılabilir bir durum. O benim gibi ölümsüz olmadığı için hızla büyüyordu, bense uzun bir süre şu anki küçük boyutumda kalacaktım. Benden uzun olmasını umursamıyordum da gerçi; manzara gayet güzeldi.

"Selam, selam" dedim otobüse tırmanırken, sonra gidip yanında durdum. "Selam!" dedim örümcekkeçiye. Koklasın diye elimi açıp uzattım. Bağırıp tehdit eder gibi boynuzlarını doğrulttu bana. "Haydi ama Louisa, kabalık etme."

Lacey, keçinin ipini çekti; keçe gibi yumuşak ama keçi biraz huzursuzlandığında düğüm kısmı gerginleşen bir şey sarılı bir makaraydı bu. "Louisa değil bu, Jimmy. Moldavia adı. Louisa geçen hafta öldü." Yüzüme dik dik bakıyordu.

"Bunu duyduğuma üzüldüm" dedim. "İyi bir keçiydi."

"Bozuk atıkları yediği için öldü" dedi Lacey. Eh, mantıklı bir açıklamaydı bu. Lacey'nin ailesi babamın eski Detroit şehrinde kurduğu bu bölgeden nefret ediyordu. Wumpusları onlar yaratmamışlardı ama yaptıkları işi tamamen destekliyorlardı. Treehuggerlar eski sanayi dünyasının, bir keçinin bir şey yiyip düşüp ölmesinden, plas-

* Carousel of Progress, Walt Disney'in kurduğu Magic Kingdom adlı eğlence parkında bulunan gösterilerden biridir. 21 dakikalık bu programda teknolojinin 20. yüzyılda hayatımızda ne gibi değişimler sağladığı işlenmektedir. Programın videosu internette bulunabilir. (ç.n.)

tiğe dönüşmesinden ya da sindirim yollarını alt üst etmesinden korkmadan otlamaya bırakılabileceği türden bir yere dönüştürülmesini istiyordu.

"Keçilerine çok daha dikkat etmelisin, Lacey" dedim. "Burada dolaşmaları onlar için güvenli değil."

"Bu masum wumpusları avlamaktan vazgeçseydin *olabilirdi*. Nasıl da parçaladın o zavallı şeyi. Mide bulandırıcıydı."

"Lacey, bir *makine* o. Duyguları falan yok. Azıcık eğleniyordum sadece."

"Mide bulandırıcıydı" diye tekrar etti. Kısa saçlarını bugün küçük küçük örmüştü, ki saçlarının en sevdiğim şekillerinden biriydi bu. Her örgünün ucuna kaynaşık topraktan küçük, parlak bir boncuk takılmıştı; böyle şeyleri eski kötü zamanların birer hatırası olarak toplardı Treehuggerlar.

"Annenle baban nasıl?"

Gülümsemesini gizlemeyi başaramadı. "Tuhaflıkları son noktada artık. Bu hafta Hindistan'a örümcekkeçi ipeği satmaya çalışacağımıza karar verdiler. Nasıl yani, Hindistan mı oldum ben tabii. Delirdiniz mi siz dedim. Hindistan bizim dokuma kumaşımızı ne yapsın? Artık kıyafete *ihtiyaçları* bile yok ki, desidotiler* çıktığından beri yani." Desidotiler kendi kendini temizleyen, kopyalayan ve yeniden şekillendirebilen kıyafetlerdi. Dolar kazanan kimsenin parası yetmiyordu onlara; sadece rupi** üzerinden satılıyorlardı. "Onlar da dediler sen rupinin ne kadar olduğunun *farkında* mısın? Şimdi de iBay'e saldırmış haldeler resmen, çat pat Hintçeleriyle açık artırma listesi falan paylaşmaya çalışıyorlar. Dedim siz Hindistan'ın dünyanın İngilizce konuşulan en büyük ülkesi olduğunun *farkındasınız*, değil mi?"

---

* "Desi", "Hint insanı, kültürü veya ürünüyle alakalı" anlamına gelirken "Dhoti" ise Hintli erkekler tarafından giyilen, bele bağlanan bir kıyafettir. (ç.n.)

** Hint parası. (ç.n.)

Başımı iki yana salladım. "Haklısın. Acayip tuhaflarmış."

Şakacı bir tavırla itti beni. "Diyene bak. En azından benimkiler insan!"

Teknik olarak doğruydu bu. Babam artık kendine insan demeyi reddediyordu. Benim doğmamdan onlarca yıl önce ölümsüzlüğe sahip olduğu zamandan beri kendine insanötesi diyordu. Babam insan olmadığını söylediğinde bu övünç duyulası bir şey gibi geliyordu bana, Lacey söylediğinde ise hakaret gibi. Rahatsız olmuştum. Babam benim Lacey yüzünden "kökümden uzaklaşmamı" istemiyordu. Lacey de "gerçek" bir insan olmadığım için güvenmiyordu bana. Treehuggerlar gibi bir mayıs sineği* falan olmak istemiyordum sonuçta ama Lacey'nin beni küçük görmesinden de nefret ediyordum.

"O wumpusları parçalamandan gerçekten nefret ediyorum" dedi. "Tüylerimi ürpertiyor. Canlı olmadıklarını biliyorum ama sen de fazla eğleniyormuş gibi duruyorsun yani."

"Benim sürü seviyor" dedim robotlarımı işaret ederek. Ayağımın dibinde birbirleriyle güreşiyorlardı. "Avcılık doğalarında var."

Uzaklara baktı. "Onlardan da hoşlanmıyorum" dedi neredeyse fısıldar gibi kısık bir sesle.

"Haydi ama" dedim. "Onları bulduğum zamankinden çok daha iyi durumdalar. En azından irsiyet plazmalarıyla falan oynamadım. Sadece daha iyi birer köpek olmaları için teknolojiyi kullanıyorum. Senin Louisa için aynı şey söylenemez ama." Örümcekkeçiyi işaret ettim.

"Moldavia" dedi.

Onu avucuma aldığımı biliyordum. Avantajımı kullandım. "İpek vermekten hoşlanıyor mudur sence? Kafasının içinde bir yerlerde aslında içinin sütle dolu olması gerektiğini biliyordur kesin."

* "Bir gün sineği" de denilen bu sineğin ömrü birkaç saattir. (ç.n.)

Lacey, Detroit kalıntılarına doğru baktı. "Güzel burası" dedi.

"Öyledir" dedim. Öyleydi. Kalıntılar muhteşemdi. Bildiğim tek şeydi onlar, zeplinle yaptığımız uçuşlar sırasında gördüklerim hariç tabii. Michigan kırsalları yeşil birer tablo gibiydi ama yine de Detroit'in kalıntıları kadar muhteşem değillerdi. Ne tutku ama. İnsan(ötesi) olmaktan gurur duymamı sağlıyordu burası. "Keşke elimizden almaya çalışmasanız ama."

Lacey'yle sohbetlerimiz hep böyle ilerlerdi; birimiz mutlaka diğeriyle kavga çıkarmaya çalışırdı. Tek bildiğimiz, birbirimizle tek bağ kurabildiğimiz nokta buydu çünkü. İkimiz de ciddi olmazdık aslında. Benim için sadece yanında biraz daha durup kollarındaki tüyleri sayabilmek, güneşi kirpiklerinin arasından seyredebilmek için bir bahaneydi bu.

Bana baktı. "Başkalarının gelip görmesine izin verdiğiniz varmış gibi... Kendinize saklıyorsunuz sadece."

"Sen istediğin zaman geliyorsun. Sorun ne ki?"

"Burası sizin özel oyun parkınızmış gibi davranıyorsunuz. Burada kaç kişi yaşayabilir haberin var mı senin?"

"Sıfır" dedim. "Bir haftada ölürler çünkü." İnsanüstü böbreğim sayesinde benim bağışıklığım vardı. Babamın böbreği o kadar iyi değildi aslında ama mikroplu kültürlü yoğurt yiyip kendini toksinlerden arındırıyordu. Müzesinde devamlı kalabilmek için ödediği bu bedel ona göre azdı bile.

"*Anladın* işte ne demek istediğimi" dedi bana yine hafif vurarak. "Bırakın da wumpuslar görevlerini yapsınlar, burayı yeniden ormana dönüştürsünler, ağaçevler falan yapsınlar... Kaç tane sığardı acaba? Bir milyon? İki milyon?"

"Tabii" dedim. "Bu koca tarihi yok etmek umurunda değilse eğer."

"Patlamış çelik tabanlı radyal lastiklerden milyarlarca var zaten!" dedi. "Dünyanın her yerinde hem de. Sizinki neden özel olsun?"

"Ya burası Antik Roma olsaydı?" dedim. "Ya biz oturmuş o kırık çömlek parçalarını birbirlerine çakmaya çalışıyor olsaydık, sen de gelip deseydin ki 'Aay, Jimmius Yensidus, o kırık çömlek parçalarını neden saklıyorsun ki, Roma onlarla dolu zaten! Kaldı ki sağlık için de tehlikeliler; komutanların falan hep ayağı kesildi onlar yüzünden!' "

"Aptalın tekisin sen" dedi.

Her tartışmada bu noktaya gelirdik. Tartışmaların yarısında ben ona aptal diyorsam yarısında o bana diyordu. Otobüsün üzerine oturduk; kolunu bana doladı. Babam bilse sinirden patlardı herhalde. Kökümden uzaklaşıyordum ya!

Kusura bakma, baba. Yavaş yavaş öptü beni Lacey, dilini de hafif kullanınca boynumdaki tüylerin diken diken olduğunu hissettim. Bana göre biraz fazla büyümüştü sanırım ama büyük kadınları da gayet beğendiğimi fark etmiştim zaten.

Beni öpmeyi bırakıp iç çekti. "Çok gençsin" dedi. "Böyle devam edemeyiz."

"Senden iki ay daha büyüğüm" dedim onu kızdırmaya çalışır gibi. Ama ne demek istediğini biliyordum.

"Eskiden öyleydin. Şimdiyse on yaşında gibisin. Ama ben neredeyse on dört oldum, Jimmy."

"Git örümcekkeçi çiftliklerindeki Treehugger çocuklarından birini öp o zaman" dedim.

Yine iç çekti. "Burada gerçekten mutlu musun?"

"Sen olduğun yerde mutlu musun?"

"Yeterince mutluyum. Huzurlu çünkü orası."

"Sıkıcı yani."

"Evet" dedi.

"Burası sıkıcı değil. Babamla dışarı çıkmak *harika*." Babam müzesi için dünyanın her yerinden parçalar topluyordu. Geçen sene Marsilya'dan Kız ile Sultanın Fili'ni almak için Fransa'ya gitmiştik birlikte. Yarı robot kuklalar on bir metre uzunluğundalardı; otobüs istasyonunun

yakınlarındaki bir lisenin spor salonuna saklamıştık onları. Tek başımıza çalıştıramamıştık, yirmi kişi falan daha gerekiyordu ama ben benim sürüyü yardımcı olabilsinler diye eğitiyordum. Eğitmeye çalışıyordum daha doğrusu. Pepe sürekli Fil'i yemeye çalışıyordu.

"Ama *yapayalnızsın*. Ayrıca baban da çok *tuhaf*."

"Tuhaf, evet; ama çok da eğlenceli. Hem zaten sonsuza kadar burada kalmayacağım ki. Ergenliğim bitince bir görüş keşfine çıkacağım. Anlaşmanın bir parçası bu. Sonra da yerleşecek bir yer bulacağım."

"Her şeyi planladın demek, he?"

Biz konuşurken Pepe üzerimizde daireler çizip duruyor, arada bir yer yaratıklarıyla oynamak için dalışa geçiyordu. Şimdi üç uçağı da iyice yükselmiş, geniş daireler çiziyordu. Bu, ciddi ciddi çıldırdığının habercisiydi.

Ona daha iyi bakabilmek için ayağa kalktım; Lacey elimi tutmuştu. Uçakların geniş, ani dönüşlerini takip ettim, izlemek için gittikleri tarafa döndüm ve o anda ikisinin de gökyüzünde vurulduğunu gördüm. Bir-ki, bu kadar, gökyüzünde paramparça olmuşlardı, kalıntıları dolu gibi yağıyordu.

Lacey elimi sıktı.

"Kurzweil aşkına!"* dedim nefesim kesilerek. Mekaya koştum hemen ama Lacey elimi bırakmıyordu. "Haydi" dedim korkudan donmuş yüzüne bakarak. "Ön koltukta oturursun. Sağ salim eve götüreceğim seni." Başını iki yana salladı. Gözleri bembeyazdı. Sürü deliye dönmüştü; topuklarımızı ısırıyor, etrafımızda dönüp duruyorlardı. Pire sürekli daha, daha da yükseğe zıplıyordu. Top patlamaları duyuldu. Başımızın üzerinden hızla roketler geçip bir yerlere çakıldı. Korkunç bir gürültü oldu sonra; ha-

* Aslında "Christ on a crutch!" şeklinde kullanılan ve şaşkınlık ifadesi belirten bu kalıp, insanların makineleşmesi, yapay zekânın insan zekâsını geçmesi vs. gibi "teknolojik tekillik" üzerine konularda araştırmaları ve kitapları bulunan Ray Kurzweil'ın soyadı ile birleştirilmiş ve dolayısıyla konuya göre uyarlanmıştır. (ç.n.)

yatımda hiç böyle bir şey duymamıştım. Yer öyle şiddetli sallandı ki kayıp bir dizimin üzerine düştüm.

"*Haydisene*" dedim Lacey'ye, "gir içeri!"

Mekanın tutacaklarından en alttakini tutunca elimi kavradığını hissettim. Omzumun üzerinden geriye baktım. Lacey keçisini kucaklamaya çalışıyordu. Lanet olsun. Keçi vardı bir de.

"Onu da alırız!" deyip keçiye uzanınca bana tos vurup geri kaçtı. "Lacey, burada kalamazsın" dedim. Küçük silahların sesi duyuluyor, roketler yaylım ateşi yapıyordu. Sokağa koca bir toz bulutu çökmüştü; bizi de içine almadan, gökyüzünü adeta yok edip bütün boşlukları gri, kırık beton parçalarıyla doldurmadan hemen önce gömleğimi başımın üzerine çekmeyi zar zor başardım. Sanki bir wumpusun dumanı metastazla bütün dünyaya yayılmıştı.

Gömleğimi geri çekip etrafa bakındım.

Lacey gitmişti.

Uçaktan aşağı atlayıp otobüsün etrafında koştum. Sürü etrafımda dönüp duruyordu. Islıkla hepsini çağırıp Lacey'yle keçiyi aramaya göndermeye çalıştım ama bunun için mekaya ihtiyacım vardı.

Düzgün düşünemiyordum.

Arkamı dönüp diz çöktüm, yüzümü ellerimin arasına alıp derin bir nefes aldım. Ardından kalktım, yer yaratıklarının kulaklarının arkasına birer tane patlattım, sonra mekaya tırmanıp başlığı kilitledim ve hava, radyasyon ve alev-ses aralığı filtrelerini maksimuma ayarladım. Bütün ekranlar kafayı yemişti. Derin bir nefes daha aldım. Her şeyin bir sırası vardı. Pepe hâlâ yukarıdaydı. Algı merkezini yan ekranlara verip gökyüzünde dönüp durmaya başladığı, saldırıyı dalgın dalgın izlediği o ilk ana geri aldım görüntüleri.

Ana ekranlara da yer yaratıklarıyla pirenin gözünden gelen görüntüleri koydum ve dağılıp Lacey'yi aramalarını söyledim. Lacey kaybolduğu sırada Pepe saldırıyı iz-

lediği için onun görüntülerini geri sarmanın bu konuda pek bir faydası olmamıştı ama en azından saldırının gerçekleşme anını izleyebiliyordum.

Sıra halindeki sekiz Meka, eskiden Windsor'un olduğu taraftan nehrin üzerinden bize doğru geliyordu. Nehrin başlı başına bir savunma hattı olduğunu varsaydığımızdan en az korunan cephemiz burasıydı. Yani ben de bir istila planlasam ben de buradan saldırıya geçerdim.

Bu mekalar benimkinden daha küçüktü. Neredeyse pilotlarıyla aynı boydalardı; araçtan ziyade motorlu zırh gibiydiler. Meka Savaşları'nın ilk yıllarından olduklarını fark ettim. Benim mekamsa son nesil üretimlerdendi ve onların neredeyse dört katı boyutlarda bir savaşçıydı. Sürü Lacey'yi bulamamıştı. Ekranları incelerken Lacey'nin bir yerlerde saklandığına, bina enkazlarından birine gizlenmiş olabileceğine karar verdim. Ne güzel işte. Herhangi bir yerde de ancak oradaki kadar güvende olurdu zaten. Windsor'a doğru koşmaya başladım.

Babam telefonuna cevap vermiyordu. Telefonumu mekanın besleme gözüne atıp babamı aramaya devam etmesi emrini verdim. Sürekli telesekreter çıkıyordu: "Robin Yensid ve Detroit Muhafaza Bölgesi'ne ulaşmış bulunuyorsunuz. Başka telefon kullanıcılarıyla buluşmaktan memnuniyet duyuyoruz. İletişim teknolojisi kullanımındaki tercihleriniz bizi çok mutlu etti. Hep birlikte telefonu yaşatacağız! Ancak şu an maalesef size cevap veremiyorum. Bir mesaj bırakırsanız daha sonra dönüş yapabilirim."

Mekam öyle hızla gidiyordu ki neredeyse ikiye katlanacaktı. Esnek boyun kısmının sonundaki kokpit bölümü ise beni rahatsız etmemek için hafif hafif sağdan sola kayıyordu yalnızca. Öyle ki kahvem bile dökülmemişti.

Kim Detroit'e saldırırdı ki? Babam wumpusların San Diego'daki bir kooperatif, on yıldan bile uzun zaman önce

viral robotları yapıp doğaya salan koyu yeşiller* tarafından yapıldığına inanıyordu. Bu kooperatifi birkaç kere araştırmıştım ama genellikle öküzleri her gece kimin yatıracağına ya da buzağılara ne tür hikâyeler okunmasının sakıncalı olmadığına dair tartışmalarla ilgili olduklarını görmüştüm. Anlaşılan kooperatif farklı bir alana yönelmeye karar vermiş, wumpus evrelerinden sonra çiftçiliğe geçiş yapmıştı. Ne olursa olsun onların, son gerçek şehir de wumpustan sabanlarla sürülmüş mü diye kontrol etmek için sekiz üyesini mekalar içinde kıtanın ta öbür ucuna gönderecek bir grup olduğunu düşünmüyordum.

Mekam, sekiz düşman aracının füze aralığında olduğunu bildirdi. Durup dengeyi sağlamak için üçüncü bacağı da çıkardım ve en yakınımdaki mekaya odaklandım. Hepsini teker teker, yakından uzağa doğru hallederim diye düşünüyordum, böylece belki en uçtakiler ben işimi bitirene kadar ne yaptığımı anlamazdı.

Füzeye hangi mekaya saldıracağı komutunu verdim; mor bir mekaydı bu, Pepe'den gelen görüntü de başlığın ardında babamla aynı boyutlarda bir sürücünün oturduğunu gösteriyordu, gerçi cinsiyetini ya da yaşını tam çıkaramamıştım. Parmağımı düğmenin üzerine götürüp basmaya hazırlandım. Ama basmadım.

Milyonlarca wumpus öldürmüştüm şu ana kadar. Birkaç köpeğin acısına son vermiştim ya da sürüye katılamayacak kadar fena halde olanların yani. Sinekleri ezmiş, sivrisinekleri lazerle patlatmıştım. Ama bir insanı öldürmemiştim hiç. Teknik olarak bir insanötesiydim ben; yine de cinayet sayılır mıydı acaba? Parmağım öyle düşünüyor olmalıydı.

Yine babamın telesekreter mesajı duyuldu. En yakınımdaki meka bana doğru geliyordu. Radarının zırhımdan sektiğini duyabiliyordum. Düğmeye bastım; füze

* Teknolojik yeniliklerin ne kadar iyi niyetli olurlarsa olsunlar kaçınılmaz olarak doğal kaynakların tükenmesine ve çevre kirliliğine sebep olduğunu savunan kişiler için kullanılan isim. (ç.n.)

mekanın göğsündeki bölmeden fırladığı sırada meka baştan aşağı sarsıldı. Füze, takipçi şaşırtan spiraller çizerek döne döne ilerledi ve radar karıştırıcıları da etkisiz hale getirdi. Onlar da şimdi ileri itilmiş dönüyordu; ben bile hangisinin gerçek füze hangisinin insansız uçak olduğunu anlayamamıştım.

Derken çarpışma gerçekleşti.

Gerçek füze mekanın ölü noktasını vurdu. Ucundaki kameradan mekanın göğüs plakasına vuruşunu, içerideki adamın (kadının?) ağzının aldığı şekli gördüm. Tam bir O şeklini almıştı adeta. Derken kamera görüntüsü gitti. Çıplak gözlerle dışarı baktığım sırada mekanın giderek büyüyen bir enkaz bulutuna dönüşünü gördüm. Enkaz parçalarının hepsi metal değildi. Havayı kızıl bir sis kaplamış gibiydi. Islak bir şey yere düştü. Bir zamanlar bir insan parçası olmalıydı ama şimdi asfalt leşine benziyordu. Tıpkı sürüye katılamayan köpekler gibi.

Bir katildim artık. Mekadaki o insan benim gibi ölümsüz olabilirdi. Ya da babam gibi bir ölümsüze dönüştürülebilirdi. Sonsuza kadar yaşayabilirdi o da.

Şimdi diğer mekalar beni hedef almıştı; üçü yandan saldırmak için ilerliyordu, ikisi de ön kollarını birleştirip bileklerinden kilitlenerek tek bir birim halini almış, pervanelerle havaya yükselmişti.

Hiç düşünmeden diğer füzeleri de silahlandırıp en yakınımdaki dördünü hedef almıştım çoktan. Sıkıcı günlerde bol bol meka sims oynamışlığım vardı. Bazen Gelişim Atlıkarıncası'nın dördüncü sahnesindeki o koca televizyonun karşısında duran konsolu kullanırdım hatta ama babam bunu hiç tasvip etmediği için ona söylemezdim.

Silahları fırlatıp geri tepme süresini de atlatıcıları harekete geçirmek için kullandım. Atlatıcı, mekanın jimnastik programı gibiydi aslında; tamamen gelişigüzel arkaya zıplamalar, dönmeler falan; herhangi bir hedef alma sisteminin üzerine kilitlenmesini imkânsız kılacak

ama yine de düşmanı her an gözaltında tutacak kadar hesaplı bir şey yani. Teoride atlatıcılar sayesinde cesur pilot (öhöm, ben yani) akrobatik manevralarla dört G'ye* dayanırken bir yandan da düşmanı saldırıya uğratıp öldürmeyi başarabiliyordu. Atlatıcılar babamın sürekli cilalayıp kullanılır halde tuttuğu lunapark kamikazelerinden daha eğlenceliydi aslında ama doğrusunu söylemek gerekirse beni kusturmaktan asla geri kalmıyorlardı.

Bir yandan füzeler düşman mekalarına doğru fırlar, hava birlikleri üzerime doğru gelir ve ağır silahlar patlarken kusmanın ölmekten daha iyi bir alternatif olduğunu düşündüm. Atlatıcıyı açtığım gibi mevzilendim.

Aslında atlatıcıyı onlarca kere kullanmıştım ama ilk defa gözlerimi açık tutuyordum. Mide bulantısı yükselip bütün vücudumu ele geçirmedi bu sefer. Vücudum sallanıp deli gibi dönerken bütün dikkatimi düşman aracına vermiş, bakışlarımı onlara dikmiştim. Füzelerim iki mekayı daha etkisiz hale getirmiş, diğer füzelerse gözden kaybolmuştu; ya antihedef sistemleri tarafından engellenmişlerdi ya da gökyüzünde vurulmuşlardı.

Dönüp duran meka beni uygun bir konuma getirdiğinde geleneksel seyreltilmiş uranyum toplarını kullanarak düşman mekalara saldırmaya devam ettim. Atlatıcılar mekanın güç hücrelerini zorladığından bu manevralara yalnızca birkaç dakika devam edebildim ama bana saatler geçmiş gibi gelmişti. Nihayet durduğumuzda, mekam ve ben yani, düşman aracına başta olduğumuzdan daha yakındık. Önceden sekiz tanelerdi. Şimdi ise üç tane kalmışlardı. Gökyüzüne yükselen iki tanesi şimdi yakınlarımda iki enkaz olmuştu.

Sürü deli gibi havlıyor, kokpiti alarm gürültüleriyle dolduruyordu. Pire devrilmiş hava birliklerinin üzerinde

* Yerçekimi ivmesi anlamına gelen G kısaltması, uçakların keskin manevralar yaptığı sırada pilotların maruz kaldığı kuvveti gösterir. Örneğin bir pilot ne kadar çok G'yi kaldırabiliyorsa o kadar keskin manevralar yapabilir. (ç.n.)

zıplayıp duruyor, başlıkların arasından pilotları parçalıyordu. Ekran görüntüsünde sürekli o öldürme anı dönüyordu; pire pervanenin direğine konuyor, pervane şaftını ısırıyor, kanatlar yamulup birbirine çarpa çarpa dönerken bekliyor, ardından boşluğa zıplayıp mahvolan aracın döne döne yere çakılmasını bekliyordu.

Sağ kalan mekalar diğer kardeşlerinden daha disiplinli ve kararlı hareket ediyordu şimdi. Artık sürpriz unsurum da kalmamıştı. Üçü, babamın en sevdiği ofis kulelerinden birinin arkasında saklanıyordu; bu, babamın "deco"* dediği tarzda yapılmış kocaman, beyaz mermerden bir şeydi. Binanın üzerinden füzeler fırlatıyorlardı; hedefleme için yörünge bombardıman aracı ya da aşırı yüksek bir şeyler kullanıyor olmalılardı.

Madem öyle, ben de aynı oyunu oynayabilirdim. Pireyle Pepe'yi ıslıkla çağırıp kulenin arkasını dolaşmaya gönderdim; böylece hedefleme sistemlerime kılavuzluk edebileceklerdi. Mekam, otomatik olarak onların arayüzüne bağlanacak kadar akıllıydı; onları hemen kılavuz sistemine bağladı. Arkasına saklandıkları binanın karşısındaki park alanına birkaç el bombası attım, böylece meka potalı şutu hesaplayabilecek, el bombalarım da çarptığı noktadan sekip tam düşmanların arasına düşebilecekti.

Biri daha gitmiş, geriye iki tane kalmıştı; binanın ardından çıkmış bana doğru geliyorlardı. Lanet olsun, *aşırı* hızlıydılar. Aynı anda ateş ediyorlardı bana; füze, el bombası, geleneksel kurşun, ne varsa gönderiyorlardı. Kurtulmak için birkaç manevra yaptım ama işe yaramadı. Mekanın sol bacağı vurulup kopunca sendeledim...

...ama devam ettim. Meka Savaşları fenaydı; başına buyruk bir meka savaş alanına bir kere girdi mi ikmal ya da bakım olmaksızın aylarca devam edebilirdi. Bu piçler

* Deco veya art deco, 1920'lerde mimaride yaygınlaşan bir tarz. Bu tarzda üretilen eserlerde düz ve keskin hatlar, geometrik şekiller, parlak renkler tercih edilir. (ç.n.)

ne olursa olsun üstünüze üstünüze gelir, geriye hangi uzuvları kaldıysa onunla ilerler, savaşacak hiçbir parçaları kalmayana kadar da savaşırlardı.

Mekam yer araçları gibi, sanki yoga yapıyormuş da aşağı bakan köpek duruşuna geçecekmiş gibi üç uzvunun üzerinde durdu. Başlık döndü ve bu yeni böceğimsi savaş aletimin göğüs kafesinde dik bir pozisyonda oturur konuma geldim.

Ben düşmana doğru hızla ilerlerken yer köpecikleri topuklarımı ısırıyordu. Artık elimde yalnızca geleneksel cephane kaldığından göğüs göğüse savaşacaktık. Mekam tek bir hareketle bir binayı yerinden söküp düşmanı onunla dövebilirdi. İki dakika önce katil olmamak için kendi kendimi yerken şimdi bacaklarını kopartıp onlarla döve döve öldürmek istiyordum hepsini.

Köpekler uzman oldukları şeyi yapmak için can atıyordu; komuta kanalından serbest emrini verdim. Bütün sürü mekalardan birinin –yakında olanın– üzerine doğru ilerledi, uzuvlarından yakalayıp aracı yere yapıştırdı, metal kısımları parçalayıp söktü. Pilotun çığlık attığını duydum ve resmen sırıttım.

Geriye bir tane daha kalmıştı. Adam –erkekti, görebilecek kadar yakınındaydım artık– bir eskrimci gibi durmuştu; vücudunun yan tarafı bana dönüktü ve o taraftaki elini bana doğru uzatmıştı; silahlarının ağzı üzerime doğru dönüp açılmıştı. Öteki kolu ise göğsünün önünde bükülmüş, aşağı yukarı hareket edip duruyordu; adam beni her an görüş hizasında tutmaya çalışıyordu.

Mekamı ileri sürdüm. Mümkün olan yerlerde kamyonları, evleri, hatta yürüyüşe çıktığımızda babamın durup hayran hayran seyrettiği o güzel neon tabelayı bile kullanıp siper aldım. Tabela patlayıp kristal tınıları eşliğinde etrafa saçıldı.

Elimden geldiğince mekayı vurmaya çalıştım ama hem yeniydi hem de ne zaman onu hedef almaya çalışsam üzerime yağdıracak sonsuz cephanesi var gibi duruyordu.

Derken vurdu beni; bir el bombasını on metre kadar ötemde yerden sektirip tam mekanın karın kısmına gönderdi; bir anda dönüp yuvarlanmaya başladım; yuvarlandım yuvarlandım. İşte şimdi midem bulanmıştı.

Nihayet dönmeyi bıraktığımda ölmek üzere olduğumu biliyordum. Mekanın bütün ışıkları kararmış, bütün sistemler kapanmıştı. Babam beni öldürecekti. Kıkırdayınca acıdan inledim. Çarpışma kemerine yapışmış olan kaburgalarım birbirine sürten birkaç kuru dal parçasıymış gibi hissediyordum.

Kayıştan kurtulmaya çalışırken başlığı açan düğmeyi yumrukladım. Öleceksem ayakta ölecektim.

Mekadan çıktığım sırada yer köpeciklerinin öldürücü darbeyi indirmek üzere silahlarını kaldıran düşman mekaya doğru saldırdığını gördüm. Ne yapacaklarını o an anlamıştım; olacakları görmemek için başımı çevirdiğim anda mekaya ulaşıp koca bir sıcak metal yığını gibi havaya uçtular. Kaburgalarımı düşünmeden başlığa geri atılıp top gibi kıvrıldım; enkaz yağmur gibi yağdı üzerime.

Doğrulduğumda mekadan geriye eğri büğrü, kararmış, yer yer kırmızı lekeli bir hurda kaldığını gördüm. İki köpeğim hayatımın tehlikede olduğunu fark edince intihar bombacısı moduna girmiş, düşmanı da yanlarında götürmek için kendilerini patlatmışlardı. Aferin benim köpeciklerime. Eve döndüğümde beyinlerine fazladan endorfin salgılatacaktım. Hak etmişlerdi bunu. Tabii o beyinlere kontrol edecekleri yeni robotlar bulmak pek kolay olmayacaktı. Babamın müze-şehri yaptığımız bu savaş yüzünden delik deşikti; binalar yerle bir olmuş, ortalık yangın yerine dönmüştü.

Mekamın enkazından geriye doğru temkinli bir adım attığım anda tökezledim; kaburgalarımdaki acı nefesimi kesmişti. O sırada telefonumu kokpitte unuttuğumu hatırlayınca almak için sürünerek geri girdim. Telefonum hâlâ babamı arıyor, hâlâ telesekretere bağlanıyordu.

Beynimin bir yanı bunun babamın Detroit'in bir yerlerinde fena tehlikede olduğu anlamına geldiğini biliyordu fakat bastırılmış çığlıklarına bakılırsa bu bölüm ses yalıtımlı bir odada kilitli kalmış falan olmalıydı. Beynimin görev başındaki yanı ise babam için hiç endişelenmiyordu; gayet iyiydi babam, Komerika'daydı, beni bekliyordu. Mekayı duyunca *fena* sinirlenecekti. Babamın bana hatırlatmaktan asla bıkmadığı üzere türünün son örneğiydi onun mekası. Ayrıca en sevdiği binalardan birkaçı da enkaz olmuştu. Pek hoş karşılamayacaktı bütün bunları.

Telefonumu cebime atıp ıslıkla sürüyü çağırdım. Şimdi geriye yalnızca pire ve Pepe kalmıştı. Pepe pirenin omzuna ilişerek kabuğunu sevdirdi bana. Bacaklarımı kontrol ettim. Titriyorlardı ama kullanılabilirlerdi. Meka olmadan sürüyle konuşmak zor olacaktı ama tek başlarına da idare ederlerdi zaten. İçgüdüleri çok iyiydi benim köpeciklerimin.

Aslında normalde Elçi Köprüsü'nden Komerika'ya yürümek on dakika sürüyordu. Hatta tek raylı İnsan Taşıyıcı bu yolun çoğunu gidiyordu. Fakat olduğum yerden ileride bir İnsan Taşıyıcı görebiliyordum; rayların üzerinde hareketsizce duruyordu. Birisi elektriğini kesmiş olmalıydı. Dikkatle birkaç adım attım. Kaburgalarım parçalarına ayrılıyor gibiydi; nefesim kesildi, neredeyse düşecektim. Pire bana doğru zıplayıp yanıma sokuldu, ben ona yaslanınca da ağır ağır ilerlemeye başladı. Bu on dakikadan fazla sürecekti kesin. Keşke babam telefonu açsaydı; ne güzel gelir beni alırdı.

Telefonum çaldığında Komerika yolunu yarılamıştık.

"Baba?"

"Jimmy, Tanrı'ya şükürler olsun. İyi misin?"

Enkazdan çıktığımdan beri çok cesur davranmıştım; acıdan ağlamamak için kendimi tutmuş bir asker gibi

yoluma devam etmiştim. Ama şimdi gözyaşlarıma hâkim olamıyordum. "Kaburgalarımı kırdım, baba" dedim hıçkırıklarımın arasında. "Acıyor."

"Neredesin?"

"Eve varmak üzereyim" dedim. "Gelip beni alabilir misin?"

"Jimmy, beni çok iyi dinle. Ben..." telefonun öteki ucunda birden bir patlama duyuldu. Gürültü devam ederken sesi diğer kulağımla da duyduğumu fark ettim. Şehre doğru dönüp bakınca babamın yağmacısının herhalde sekiz G falan çeken manevralar yapa yapa havada döndüğünü fark ettim. Babam yağmacısını en son dışarı çıkardığında beş-altı yaşlarında bir çocuktum sanırım ve araç sanki yumurta kabuğundan yapılmış gibi kullandığını hatırlıyorum. Şimdiyse işlem hızı arttırılmış Pepe gibi çılgınca dönüyordu.

Yağmacı, ne olduğunu göremediğim bir şeyin etrafında dönüyordu ve bütün silahları ateş halindeydi. Babam şehrine cehennemi yağdırıyordu resmen; nedense bu her şeyi çok daha korkunç bir hale getirdi. Asla yapmazdı çünkü böyle bir şeyi–

"Dikkatli dinle, Jimmy! Eve git. Zepline bin. Uzaklaş buradan. Ben seni bulacağım. Sen..." yağmacı sıkı bir manevra daha yaptı. Tam üzerinde, gökyüzünde kocaman bir şey vardı. Uçan bir savaş platformu muydu bu? Resimlerini görmüştüm önceden. Meka Savaşları sırasında Avrupa'da çok ünlülerdi. Daha önce hiç gerçeğini görmemiştim. Bu kıtaya varabildiklerini bile düşünmüyordum.

"Baba?"

Yağmacı bir yusufçuk gibi zikzak çiziyordu, derken ateş etmeye devam ederek bir füze gibi yukarı fırladı. Bir o yana bir bu yana dönerek platformun göbeğinin hemen altındaki silah deposuna ateş açmaya başladı. Platform bu ateşe karşılık verdiği sırada telefondan babamın sesi duyuldu: "Git haydi!"

Gittim. Havadaki çarpışmayı seyrederken kaburgalarım tutulmuştu ama yürümeye devam ettim. Acıdan ağlamaktan korkmuyordum artık. Yol boyunca haykıra haykıra ağladım. Silahların gürültüsünden kendimi duymuyordum bile. Pire sayesinde dik durabiliyordum. Her nasılsa eve vardım.

Komerika'nın kapıları sıkıca kapatılmıştı. Güvenlik tarayıcıları canlıydı ve beni takip etmek için dört dönüyordu. Geniş açılılardı aslında o yüzden bir milim bile kıpırdamadan da takip edebilirlerdi beni ama dönüşlerinden anlıyordunuz canlı olduklarını. Her birinin ardında, deliği bir alaybozan tüfeğinin namlusu kadar olan bir acı ışını vardı. Bir keresinde eve sinyal vericimi yanıma almadan gelince –eski araba ahırına bıraktığım mekanın içinde unutmuştum– resmen tüm yüzüme acı ışını yemiş, yüzüm eriyormuş gibi hissetmiştim. O günden sonra da sinyal vericimi bir daha asla unutmadım.

Ama işte şimdi yine bulamıyordum; on dakikalık mesafede olsa da bana aydaki koloniler kadar uzaktaymış gibi gelen mekamın kokpitinde öylece dururken geldi gözümün önüne. Sonra neyse ki buldum; kazağımın kollarındaki ceplerden birine girmişti fark ettirmeden.

İçeri girdiğim gibi girişe, babamın canlı sedirlerinden birinin üzerine yığıldım. Sedir gırlayıp bana sarılınca kaburgalarım yine alev almış gibi hissettim. Konağın diğer ucunda babamın Atlantic City'den kurtardığı, robot otel olarak tasarlanmış bir model oda vardı. İçinde, temel ilk yardım işlerinden anlayan bir robo-uşak da bulunuyordu. Çocukluğumda onunla hastanecilik oynardık. Topallaya topallaya içeri girip robotu çağırdım. Tuhaf bir yürüyüşü vardı; yarı düşercesine bir yalpalama, kontrollü bir tökezleme gibi. Kaburgalarımın haline cık cıkladı, üzerine bir merhem sürdü, uyuşmasını bekledi, sonra vücudumu sargıyla sarıp kaburgalarımı düzeltti.

Çenemden kalçama kadar uyuşmuş halde ayağa kalkıp robotu geri gönderdim. Haznesine girmeden önce ifade-

siz suratını eğerek selam verdi. Babam bazen doğum günlerimde bu otel odasında kalmama izin verirdi. Odadan çıkarken o anın burayı son görüşüm olduğunu fark ettim.

Zeplin, arazinin ortasında gergin halatlarla bağlı duruyordu. İnsanlığın İrade Ruhu, Çin yapımı küçük bir yük uçağıydı ve hâlâ gökyüzünde görebileceğiniz türden bir şeydi aslında ama babam için bir antika gibiydi. Uçağın bir çocuk oyuncağıymış hissi veren bodur hatlarını gördüğü ilk anda koşup müzesi için bir tane bulmuştu. "Tam bir klasik" diyordu onun için, "Mac ya da Mini gibi. Mükemmel."

Zeplinin kargo yük bölümü çoktan doldurulmuştu. Babam yağmacıya binip bölgemizi korumaya gitmeden önce yapmış olmalıydı bunu. Yük bölümü devasa bir ağırlığın altında adeta inliyordu, ki bu yükün ne olduğunu gördüğümde ben de inlemekten kendimi alamadım. Babam Atlıkarınca'yı yüklemişti kargoya.

Gelişim Atlıkarıncası 1964 yılında New York Dünya Fuarı'nda ortaya çıkmıştı. Walt Disney'in General Electric şirketi için yaptığı altı sahnelik robotik bir tiyatroydu bu ve teknolojinin dünyamızı geliştirmedeki rolünü işliyordu. Atlıkarınca babamın dünyadaki en değerli varlığıydı. Hakikaten onunla benim aramda bir seçim yapmak zorunda kalsa onu seçebileceğinden şüpheleniyordum bazen.

Ki bir nevi de öyle yapmıştı zaten.

Ben eve varalı on dakika geçmişti ama dışarıda hâlâ hava çarpışmasının sesleri yankılanıyordu. Zeplin bu kadar ağırlıkla havalanmakta zorlanacaktı, üstelik daha ben kendi eşyalarımı bile almamıştım.

Evet, babam oyalanmadan derhal gitmemi söylemişti ve evet, duvarların ardında giderek şiddetlenen bir savaş vardı ama arkadaşlarımı ardımda bırakacak değildim.

Sürünün yuvaları odamda, masamın altında tuttuğum dört koca tüptü. Bu tenekeler beyin saklama için stan-

darttı; ne kadar alıyorsa o kadar sinir sistemi koyuyordun içine, bir arayüz oluşana kadar sinir düğümü silikonla kaplanıyordu, böylece hem besin içinde yüzmelerini sağlıyor hem de atık maddelerin buharlaştırıcıya akıtılmasına yardımcı oluyordu. Arada bir içine biraz şeker atmam, bir de buharlaştırıcıdaki kalıntıları temizlemem gerekiyordu ama onun dışında her şeyi kendileri hallediyorlardı. Babam bırak dört taneyi bir hayvana bile bakabileceğimden endişeliydi ama ülkedeki en mutlu köpekler benim sürüydü. Her nereye gidiyorsam artık orada onlara da yaşayacak bir yer bulurdum. Hiçbirini ardımda bırakmaya niyetim yoktu.

Atlıkarınca kargo bölümünde o kadar yukarıya uzanıyordu ki hizmet merdiveninden çatısına çıkıp oradan zeplinin gondol bölümüne* giriş rampasına uzandım, rampayı kuvvetlice aşağı çektim; kaburgalarımdaki acıyı artık hissetmiyordum ama çıkan sesi çok net duydum.

Zepline çoktan önyükleme yapılmış, bütün sistemler hazır hale getirilmişti. Radarlar, Komerika'nın açılır kapanır kubbesi üzerinden yolun açık olduğunu gösteriyordu; babam bu özelliği çok önceden, ben daha doğmadan önce annemin yardımıyla eklemişti. Zeplini daha önce uçurmuşluğum vardı ama babam hep yanımda olurdu. O kadar abartılacak kadar zor da değildi gerçi; araç sen dur diyene kadar yükseliyor, sonra yönlendirdiğin tarafa doğru gidiyordu. Zeplindi işte, sürmesi mekadan çok daha kolaydı.

Atlıkarınca yüzünden aşağı çeken zeplin, ağır ağır gökyüzüne yükseldi. Komerika'nın kubbesinden sıyrıldıktan sonra biraz daha hızlandık; Atlıkarınca'yla zeplin artık birbirine alışmış olduğundan daha temiz ilerliyorduk. Sürünün tüplerinin üzerindeki ışıklar tedirgin edici şekilde yanıp sönüyordu. Gondolun camlarından bakıp yağmacıyla savaş platformunu görebilmeye çalıştım; as-

* Zeplinin alt bölümünde bulunan gondol şeklindeki kapalı, camlı bölme. (ç.n.)

lında gördüğüm şey babamın gökyüzünde parçalara ayrılması olur diye korktuğumdan biraz da istemeye istemeye bakıyordum.

Ama oradalardı işte; babam hâlâ o devasa şeyin etrafında dönüp duruyor, bütün pervaneleri ve gaz balonları platformu havada ve sabit tutmaya çabalıyordu. Onları seyrederken küçük insansız uçakların, hatta birkaç tane de pilotlu uçağın babamın peşine takıldığını gördüm ama babam hepsini küçümseyen bir rahatlıkla vurup düşürdü. Sims'te pratik yapmayı severdi babam. Öyle ki dünyanın en iyi organik savaş pilotu olabilirdi. Bunun bir önemi yoktu gerçi; savaş pilotu olmak kimin umurundaydı ki artık?

Platformun ağır silahları gökyüzünde babamı takip ediyordu ama hep bir adım arkasında gibiydiler. Babam onların her kıvrılışını önceden seziyor, her dönüşünden sıyrılıyor, attıkları her şimşek ateşini, mermiyi, güdümlü füzeyi dikkatle takip ediyordu. İyiydi gerçekten –babam başka bir cephaneliği yok ederken yumruklarımı sıkmış deli gibi sırıttığımı fark ettim– ama yeteri kadar iyi olmadığını görebiliyordum. Milyonlarca kat iyi olması gerekiyordu. Bir kere şansları yaver gitse yeterdi onlara. Ve giderdi de.

Platformla aynı hizaya gelmiştim; beni fark edince bir cephaneliği üzerime döndürdü. Üzerime attığı top mermileri bir an için yakınımda havada asılı kaldı, sonra patlayıp milyonlarca küçük ölçekli termobarik hava bombasına ayrıldı. Kontrol koluna asılıp sonuna kadar çektim, zeplin döndü ama yeteri kadar değil. Bu küçük ölümcül robotların zeplinin zırhlı balonu ve gondol kısmı üzerinde gezerken çıkardığı çatırtı seslerini, bir yerlere tutunabilmek için dönüp durduklarını duydum. Zeplinin kafatasından dökülen kepekler gibi düşüşlerini seyrettim gondolun camlarından.

Babamın yağmacısı bana saldıran cephaneliğe doğru fırladı; üzerine atılırken bir yandan zıplıyor, dönüp du-

ruyor, bir yandan da sürekli ateş açıyordu. Öyle ki platformun bana yakında olan kısmı resmen erimeye başlamıştı; sürekli ateş altında sıvılaşan metalden küçük nehirler platformun kenarından akıyordu. İnsanların ve mekaların platformun bu bölgesine koştuğunu, yedek silahları çıkardıklarını, babama ateş ettiklerini görebiliyordum. O sırada yağmacı yanımdan hızla geçti. Bir an için gördüm babamı; zenginleştirilmiş refleks kaskını takmış, çarpışma tulumunu giymişti. Bana selam veriyormuş gibi geldi ama o kadar hızlı geçmişti ki emin olmamın imkânı yoktu. Yine de ben de ona selam verip zeplinin pervanelerini harekete geçirdim ve doğuya doğru bir rota belirledim.

Zeplini otomatik pilota alıp bütün sezici dizilimleri maksimum paranoyaya ayarladım, sonra yağmacıyla platformun hava savaşını izlemek için gondolun arka tarafına gittim.

Bir şey babamı vurmuştu. Yağmacının ortasından, hemen kokpitin arkasından dumanlar yükseliyordu. Bu araçlar her türlü hasarı kaldırabilir, saldırıya devam edebilir aslında ama bu kadar mesafeden bile babamın sonsuza kadar dayanamayacağı belliydi. Üst bölmelerden birinde bulduğum dürbünle babamın ateşlerden sıyrılışını, zikzak çizişini seyrettim. Aslında kulelerin aralığından çıkmadan onu aramak istiyordum ama dikkatini dağıtmak istemedim.

Bir önemi de yoktu zaten. Etrafta dört dönen şimşek ışınlarından biri yağmacıyı yakaladı ve o döne döne sıyrılmaya çalışsa da peşini bırakmadı. Yağmacının motorlarından dumanlar yükseliyordu. Şimşek söndü ve yağmacı platforma doğru sallana sallana süzülmeye başladı. Babamın son saldırısıydı bu; intihara gidiyordu. Platformdan iki füze fırlayıp yağmacıya doğru kıvrıldı ve çarpışma gerçekleşmeden onu vurdu.

Kalbim kulaklarımda atıyordu sanki; zeplinin türbinlerinin gürültüsüne rağmen duyabiliyordum. Dürbünü

yukarı çevirip oto takibe bıraktım, sonra da manuele geçtim çünkü o sürekli lanet olası enkaza odaklanıyordu, bense babamı bulmak istiyordum.

Belki de görmüşümdür onu. Dumanların, giderek büyüyen metal ve seramik bulutunun arasında, çarpışma tulumlu bir adam gördüm sandım çünkü. Bir adama benziyordu, galiba, bir an için göründü, dumanların arasında kayboldu sonra. Belki de platforma iniş yapıp savaşmış, kurtulmuştu. Ya da esir düşmüştü belki.

Belki babam hâlâ ölümsüzdü.

Ne olursa olsun en azından ben hâlâ öyleydim.

İkinci Bölüm:
İnsana Bir Rahat Vermiyorsunuz Burada!

Tarikat üyeleri Atlıkarınca'yı kurup çalıştırmama karışmadılar. Yirmi yıl önce ana merkez olarak kullandıkları üniversite idari binasının önüne kurmuştum, o zamandan beri hiç gelip de kaldırmamı istemediler.

Ah, tabii ki kafama bir kablo yerleştirdiler; daha ilk günden yaptılar hem de. İsteğe bağlı bir şey değildi bu: Tarikat üyeleriyle kalacaksan kafanda da bir kablo olmalıydı. Koloninin iyiliği için gerekliydi bu.

Ama ölümsüz olmanın da bazı avantajları var tabii, bariz olanlar dışında. Beynim kabloyu *yedi* resmen (doğasını değiştirdi diyelim ya da). Gerçi bu birkaç hafta sürdü, o yüzden başlarda ben de diğer tarikat üyeleri gibi insan duyguları alıcı-vericisi olarak yaşadım. O dönemi çok net hatırlamıyorum aslında ama çok öyle korkunç da değildi. Kasabadaki herkesin duygularına bir kere uyum sağladınız mı her şey... nasıl tarif edeceğimi bilmiyorum.

Büyüyordu her şey, gevşiyordu. Üç milyon insanın duygu durumunun belirli bir durağanlığı oluyor, o ya da bu yana kaymak da kolay olmuyor. Bütün uçlar köreliyor sanki. Bazen *biraz* mutlu oluyorsunuz ya da *biraz* perişan ama hiç o kontrolsüz, harika mutlulukları, öfkeleri yaşayamıyorsunuz.

O zamanlar bu benim için terapi gibi olmuştu sanırım. Babam olmadan yaşayabilmemi sağlamıştı.

Ama dediğim gibi kablonun etkisini yitirmesi yalnızca birkaç hafta sürdü. Hâlâ grup zihninin neler düşündüğünü az çok ileten bir titreşim hissediyordum beynimde ama hep belli belirsiz oluyordu. Ayrıca istediğim kadar sinirlenebiliyor ya da mutlu olabiliyordum ve komşularımın hiçbiri bunu fark etmiyordu, yani demek ki dışarıya çok fazla duygu ilettiğim falan yoktu.

Doğuya doğru, Detroit'ten ve babamın şehir-müze enkazından uzaklara doğru yola çıktıktan sonra yaşadıklarım şöyle: İlk birkaç saat sorunsuzca seyrettik, derken tedirgin edici pat küt sesleri duymaya başladım. Sesin termobarik hava bombalarından geldiğini anlamıştım; bazıları zırhın üzerinde zayıf noktalar bulmuş olmalıydı. Bir tane kocamandansa milyarlarca küçük termobarik bomba fırlatmanın mantığı da buydu işte; hedefin bütün savunma parametrelerine kaba kuvvet saldırısı düzenliyordunuz. Saldıranın yalnızca tek bir boşluk bulması gerekiyordu, savunanınsa hiçbir boşluğu açıkta bırakmaması.

Zeplinin aptal ışıkları giderek daha da kırmızı yanmaya başlamıştı; en önemli sistemler birbiri ardına çöküyordu. Uçağı yere indirmeyi akıl ettiğimdeyse –şoktaydım sanırım, ayrıca daha gençtim o zamanlar– artık çok geçti. İrtifa kontrol kolları kilitlenmişti.

Rüzgârla savrulur, bir yükselir bir düşüşe geçerken sürünün tüplerine sarılmış çaresizce seyrediyordum olan biteni. Atlıkarınca dengemizi bozuyordu: Ne zaman kuvvetli bir rüzgâr esse sarkaç gibi sallanıyordu, bunun üze-

rine zeplinin jiroskopu* yan yatınca da olduğu gibi sarsılıyorduk.

Zeplin Kuzey Carolina'ya, eski Kuzey Carolina Üniversitesi kampüsünün kalıntıları arasına doğru ağır ağır inmeye başladı. Sürü elimde rampadan aşağı kaydım/yuvarlandım. Zeplin hâlâ irtifa kaybediyor, giderek daha da alçalıyordu. Kısa süre içinde gondol Atlıkarınca'nın tepesine binecek, kim bilir nasıl bir hasara yol açacaktı. Hemen bir plan yapıp Atlıkarınca'yı kurtarma ihtimalimin termobarik bomba bulaşmış zeplini kurtarma ihtimalimden daha yüksek olduğuna karar verdim ve kargo bölümünün uçakla bağlantısını kestim. Zeplin özgürce yükselip uzaklaşmış, pilotsuz ve ölmek üzere bir halde gökyüzünde kendi aptal yoluna gitmişti.

Ölümsüzlüğün şöyle bir yanı var ki oldukça kafa karıştırıcı bir şey. Hem nimet hem cinnet gibi. Babamın ölümsüzlüğü çok daha basitti: Biyolojik saatini geri döndürmek, yaşlılığın verdiği hasarları onarmak, yeniden genç olmak için birkaç hileye başvuruyordu sadece. Karaciğeri için yoğurt yemesi gibi yani.

Bende ise olay gen kaynaklarımda bitiyordu. Daha çekirdekteyken değişiklikler yapılmıştı üzerimde; doğuştan insanötesiydim; insanötesiliğin yerlisiydim yani. Kimse de bunun ne demek olduğunu bilmiyordu. Ben dahil.

Yani daha küçük yaştayken yavaş yaşlanacağım bariz olsa da –fiziksel yaşımı olabildiğince genç tutarak maksimumda bir beyin esnekliğine sahip oluyordum– ne kadar yavaş yaşlanacağım konusunda kimsenin bir fikri yok gibiydi. Kuzey Carolina'ya iniş yaptığımda kronolojik olarak on üç yaşındaydım aslında ama fiziksel olarak on

* Yön ölçümünde veya ayarlamasında kullanılan, açısal dengenin korunması ilkesiyle çalışan bir alet. (ç.n.)

gibi duruyordum. O zamanlar böyle devam edeceğini, yavaş yavaş da olsa yaşlanacağımı düşünüyordum.

Sonradan anlaşıldığı üzere işler pek öyle yürümüyormuş.

Yirmi yıl sonra ancak on bir olmuştum. Ya da on üç belki. Şöyle söyleyeyim: Malum yerde tüy falan çıkmamıştı. Ölümsüzlüğü böyle hayal etmemiştim doğrusu. İçimde bazı... dürtüler vardı. Ama hayalet uzuv gibiydiler; varla yok arası, anlaşılması zor, kaşıyamayacağım bir kaşıntı gibi.

Tarikat üyeleri bu durumu çok da ilginç bulmamışlardı. Onlar çoğu şeyi ilginç bulmazdı zaten. Endişelendikleri de yoktu. Hiçbir şey endişelendirmezdi onları. Amaç oydu zaten. Ama çocuk sahibi olmayı sevdiklerinden o konuda ne zaman yardımcı olabileceğimi bilmek istiyorlardı tabii. O yüzden de arada bir açıkça soruyorlardı. Ben de onlara gerçeği söylüyordum. Neden söylemeyeyim ki? Beni kovacak halleri yoktu sonuçta, en azından benim de bir kablokafa olduğumu düşünmeye devam ettikleri sürece.

Sonsuz ergenliğimle bir alıp veremediği olan tek kişi bendim. Arada bir aniden, şiddetli bir huysuzluk çöküyordu üzerime. Ya da korku. Beynimin esnekliğinden kaynaklanıyordu bu; her şeye uyum sağlayabiliyordum ama hiçbir şey kalıcı olmuyordu. Tarikat üyelerinin o inanılmaz inançlarına asla yaklaşamıyordum; hatta arada sırada onlarla ticaret yapan normal insanların daha sıradan inançlarına bile. Bir iki günlüğüne bir şeye inanıyordum –mesela tarikatı yıkmak, bütün kablokafaları cerrahi bağlarından koparmak istiyordum– derken çok aptalca bir fikir gibi geliyordu bu, bir süre sonra da hayal meyal hatırladığım bir anıya dönüşüyordu. Günlüklerim sayesinde anlıyordum nasıl da sürekli değiştiğimi; Atlıkarınca'da sakladığım yerinden çıkartıp yazdıklarıma göz gezdirdiğimde göğsümde bir şeyler sıkışıyordu. Bazen ağlıyordum. Bazen öyle uzun uzun ağlıyordum ki.

Genellikle dikkatimi olan bitene vermemeye çalışıyordum. Bunu yapmanın en iyi yollarından biri de Atlıkarınca'yı işletmekti. Tarikat üyeleri seviyordu onu; oturup sakin sakin bir şeyler seyredebildikleri bir yerdi sonuçta burası, kablolar araya girdiğinden beri Raleigh Durham'da bulamadıkları bir şeydi.

Atlıkarınca, giriş ve sonuç bölümü de olan dört parçalık, "dünya tarihinde en uzun süre sahnelenen oyundu". Oyunda ilkel robotlar, General Electric ile Thomas Edison'un onları nasıl da karanlık çağdan kurtardığını anlatıyordu; o yana bu yana dönüyor, ince kumaşların ardında beliriyor, kötü espriler yapıyor, şarkılar söyleyip topuklarını vuruyordu, bu sırada da elektrikli aletler çatırdıyor, tangırdıyor ve gösteriş yapıyordu.

Babam Atlıkarınca'yı çok severdi. "Çikolatayı severim" cümlesindeki gibi bir sevgi değildi ama bu. "Seni seviyorum, bir tanem; evlenip hayatımın geri kalanını seninle geçirmek istiyorum" anlamında bir sevgiydi onunki. "64 yılı Dünya Fuarı"ndan sonra Atlıkarınca'nın götürüldüğü Disney Dünyası da Meka Savaşları'ndan nasibini almıştı. Hayvan Krallığı ve Epcot* eriyik cam enkazına dönmüş, Büyülü Krallık'ın büyük kısmı da yanıp kül olmuştu. Ama Atlıkarınca'nın kontrol sistemleri elektromanyetik darbe silahlarından yapıldığından olayları birazcık çizikle atlatmıştı.

Babamla birlikte Atlıkarınca'yı temelinden kaldırmak için bir hafta uğraştık. Ormandan yaşlı bir ağacı sökmek gibiydi bu; etrafında kocaman bir çember kazmak, kökünü de birlikte almak zorundaydık. Atlıkarınca söz konusu olunca bu kök gösterinin kontrol bölümü oluyordu ve altında iki kat boyunca uzanıyordu. Bütün Büyülü Krallık, özellikle kontrol sistemlerine yer açılsın diye zeminin

* Disney Dünyası dört ana parktan oluşmaktadır. Bunlar Hollywood Stüdyoları, Hayvan Krallığı, Büyülü Krallık ve Epcot'tur. Açılımı "Experimental Prototype Community of Tomorrow" olan Epcot, Geleceğin Deneysel Prototip Topluluğu olarak çevrilebilir. (ç.n.)

iki kat altından inşa edilmişti. Zaman içinde bu sistemler yanlara ve aşağı doğru genişlemiş, orijinal mekaniğin yerini alarak katı hal kumandalarında güçlendirmeler yapılmıştı. Bütün kurulumun –görsel ve milimetrik dalga radarıyla– bir sürü fotoğrafını çekip babamın, kompleks görsel sorunları çözmek üzere kendi kendini evrimleştirebilen küçük bir grubuna yollamıştık. Resmen bir gecede mimari proje sonu şemaları göndermişlerdi, çok da işimize yaramıştı.

Babamın bu gibi görevler için sakladığı eski, koleksiyonluk yanı kalmamış mekaları vardı. Eski I-75 yolundan resmen bir ordu halinde sürmüştük Florida'ya; her birimiz, kontrol birliklerimizin kölesi olan bu hantal canavarlardan bir grubun başındaydık. Pek öyle güzel bir tarafları yoktu, çok zeki de sayılmazlardı ama bu koca çocuklar *fena* güçlüydü. Yirmi ikisi birden Atlıkarınca'yı kaldırıp Detroit'e, eve kadar taşıdılar. Döndüğümüzde sürü de deliye dönmüştü; yine yanlarında olduğum için çok mutluydular. Biz yokken müze-şehri onlar devriye gezmiş, nasıl başa çıkacaklarını bilemedikleri bir acil durum olduğunda bana elektronik posta göndermişlerdi. Tabii bu wumpuslardan önceydi, yani naçizane evimize zarar verebilecek pek bir şey yoktu o zamanlar.

Atlıkarınca'yı eve getirir getirmez hemen bakımını yapmaya koyulduk. Babam her tarafı çok *da* iyi tamir etmememizde ısrarcı olmuştu nedense. Birkaç sahnede baba robotun boynu bayağı garip duruyordu; kumanda birimleri etten öyle bir fırlamıştı ki sanki bir tekerlek jantını yan yutmuş gibi duruyordu. Aslında ben daha iyisini yapabileceğimizden emindim ama babam işin güzelliğinin burada olduğunda ısrar etti, o yüzden aynı kumanda biriminden bir tane yapıp taktım. Hatta donuk, tuhaf gözbebeklerini alet çantamdan laboratuvar ürünü bir şeylerle değiştirmemek için kendimi zor tuttum.

"Gerçekçi olması gerekmiyor, Jimmy" dedi. "Anlaman gerek bunu."

O zaman anlamamıştım ama zamanla anlamaya başladım. Gösteriden bahsediyordu. Rüya gibi bir yanı, o sırada tamamen akla yatkın gelen ama gösteri bittiği anda buharlaşıp yok olan uhrevi bir mantığı vardı sanki. Tıpkı rüyadan uyandığınızda bir şeylerin uçup gidebilme özelliğinin de uçup gitmesine sebep olan o gizli yöntem gibi.

Dört bölüm de teknolojinin nesiller boyunca sağladığı gelişimi gösteriyordu. Tahta bir ocak elektrikli oluyordu, ardından kendi kendini temizler hale geliyordu, sonra da sesle kontrol edilebilen bir mikrodalgaya dönüşüyordu. Her sahnede dünya *gelişiyor*, daha da *ileri gidiyordu*. Bir önceki ocağın teşkil ettiği sorun bir sonrakinde mutlaka çözülüyordu. Gösteri için kullanabileceğimiz bir sürü ses kaydı vardı elimizde –birkaç kere baştan tasarlanmıştı çünkü– ama benim için en önemlisi orijinal olandı: "Tarihimizin her noktasında 'Geri dönün. Geri dönün' diyen birileri oldu. Ama geri dönmek diye bir şey yok. Ne bizim için ne de Atlıkarıncamız için. Mücadele her zaman ileride. İnsan hayal kurduğu, çalıştığı ve birlikte inşa ettiği sürece bu yıllar da hayatınızın en güzel yılları olabilir."

Gösteride bahsettikleri gelecekte yaşıyordum ama "gelişim" diye bir şey yoktu artık bizde. Gelişimi aşmıştık çoktan. Bizde *değişim* vardı. İnsanlar değiştirmek istediği zaman değişiyordu bir şeyler: bir filo wumpus geliştirip sal, kafana duygusal bir anten yerleştirmeyi başar, katil robotlardan bir filo yarat, ölümsüzlüğü bul, keçinin genleriyle oynayıp ipek vermesini sağla. Yap gitsin. Elbet tutar ya da tutmaz. Ya da belki nerede yanlış yaptığının farkına varır. Ve böylece dünya... değişir. Ve sonra başka biri de gelip onu değiştirir.

Mevcut durum kendini korumaz; sabit kalmak istiyorsa savunulmalıdır. Sorun şu ki teknoloji kendini savunan birinden ziyade bir saldırgana daha çok avantaj sağlıyor. Savunmacının güçlü bir savunma yapması gerekir, saldırganınsa savunmada küçücük bir delik bulma-

sı. Yani teknoloji bir kere yola koyuldu mu her şey yerle bir olabilir -şeytan asla durmaz- ama yerine pek bir şey de inşa edilemez. Babamın müzesine baksanıza.

Kuzey Carolina'yı terk edip eve, Detroit'e dönmeyi düşündüm, inanın düşündüm ama tarikat o kadar da kötü değil aslında. İyiler, dost canlısılar, ayrıca şu ana kadar tecrübe ettiğim her şeyden daha istikrarlı bir ortam sağlıyorlar bana. Hem medikal teknolojide de çok iyiler ve biyologları ölümsüzlüğümün çaresini bulma, en azından testislerimin aşağı inmesini sağlama konusunda sorduğum meraklı, cahil sorulardan sıkılmıyor.

Yirmi yıl geçti ve benim iki -evet saydım, iki- adet kasık kılım var. Onlara Yeti ve Koca Ayak diyorum. On yaşında bir çocuk kadar esneğim; alnımı dizime yapıştırabiliyorum, ellerimi omuzlarımın arkasında birleştirebiliyorum ya da bütün gün koşabiliyorum. Ama dediğim gibi bir şeye ilgim birkaç günden uzun sürmüyor. Beynim de vücudum da öylesine plastik ki istikrar gerektiren hiçbir şeyi başaramıyorum. Bütün dünyayı mükemmel özetleyen bir benzetme gibiyim yani.

Henüz ölümsüzlüğümü nasıl geri çevireceğimizi kimse bilmiyor. Biraz olsun durdurabilsek yeter bana, biraz olsun büyüsem. Birkaç yıl sadece. Hayat on sekizindeyken çok güzel oluyormuş gibi geliyor bana. On sekiz güzel bir yaş olurdu, evet.

Lacey'yi gördüğümde tanıyamadım. Aradan yirmi yıl geçmişti ve yıllar onu değiştirmişti.

Çalılıkların oradaydım, yaban mantarı arıyordum. Genellikle Kombu mantarı bulunuyordu; iriyarı oluyorlardı, çok da leziz çay yapılıyordu onlardan. Söylentiye göre halüsinojenik özelliği de vardı bu türün ama anlaşılan benim şahane ölümsüz karaciğerimin gerçeklik üstü bir ruh haline girmeme izin vereceği falan yoktu, o yüz-

den çaydan başka bir şey olmuyordu benim için. Güzel çaydı gerçi.

Sürü de yanımdaydı. Onlara yeni, tarikat üyelerinin arasındaki bu sakin hayata daha uyumlu vücutlar yapmıştım ve şimdi tüylü, mekanik sincapları andırıyordu. Ödünüzü patlatmadan ya da tehlikedeymişsiniz gibi hissetmeden her yanınıza sürtünebiliyorlardı artık, ki ben de tam böyle olmalarını istemiştim. Daha büyümüş, deneylikten biraz olsun çıkmış olmalarına rağmen hâlâ biraz oyuncuydular; Atlıkarınca'nın etrafında takılmayı çok seviyorlardı. Sinir sistemlerini ve beyinlerini sakladığım tüpler onları bir süre daha hayatta tutardı, bundan emindim ama sonsuza kadar yaşayamayacaklardı. Şanslı piçler.

Sonbahar ayazında, alev rengi milyonlarca yaprak ayaklarımızın altında çatırdarken Kombu mantarlarını arıyorduk. Pepe'nin bulduğu bir şeye bakmak için eğilmiştim -Pepe hâlâ birden çok bakış açısı olmasını sevdiğinden ona aynı anda sürmesi için dört sincap vermiştim- doğrulduğum anda çizmelerini gördüm; bağcıklı, waffle gibi kareli tabanlı eski moda botlardı.

Yukarı kaldırdım başımı. Otuzlarının ortasında bir kadındı. Saçları uzayıp düzensiz bukleler halinde sarkmış, yuvarlak yüzünün yanakları serin havadan kızarmıştı. Gerilmiş bir yayı andıran dudaklarından ince çizgiler uzuyor, gözlerinin kenarındaki çizgiler de bunlara eşlik ediyordu.

"Selam" dedim. Bir kablokafa değildi, sadece saçlarından bile anlamıştım bunu. Onlar, anteni engellemesin diye saçlarını kısa kesmeyi severlerdi çünkü.

"Jimmy?" dedi elini göğsüne koyarken. Üzerinde, yavaş yavaş nefes alıp veren, onu sıcak ve kuru tutan akıllı bir cüppe vardı.

Başımı yana yatırıp düşündüm bir an; kim olduğunu hatırlamaya çalışıyordum. Tanıdık geliyordu ama çıkartamıyordum tam olarak.

"Jimmy!" deyip üzerime atladı, sımsıkı sarıldı bana. O cüppenin altında bir kadın vardı resmen, memeleri, kalçalarıyla falan. Benden uzundu. Ama kokusu aynıydı. Ya da belki de sarılınca anlamıştım.

"Lacey!" dedim ben de ona sarılarak; kollarım birbirine zar zor yetişti.

Ayaklarımı resmen yerden kesip havaya kaldırdı beni; öyle sıkı sarıldı ki vücudumdaki bütün nefes gitti sanki.

"Lacey!" dedim boğuk bir sesle, "Yavaş ol!"

Beni biraz da istemeye istemeye yere bırakıp bir adım geriledi. "Yüce Tanrım, Jimmy, *hiç* değişmemişsin."

Omuzlarımı silktim. "Ölümsüz olunca" dedim.

Eli göğsüne gitti; ağzı açık kalakalmış bir halde baktı bana. "Evet, doğru" dedi. "Ölümsüzdün sen."

"Bir çare bulmaya çalışıyorum" dedim. "Tamamen geri çevirmek için değil ama düşündüm de birazcık büyüyebilirsem, hani on sekiz falan..."

"Jimmy" dedi, "lütfen bundan bahsetmeyi bırak. Bugünlük tuhaflık kotamı doldurdum."

Çantamda birkaç abur cubur –tarikatın temel besin maddesi olarak tercih ettiği tortilla ve domates– vardı, piknik örtümü serip yanımı gösterdim, sonra da yiyecekleri.

Oturdu, birlikte yemek yedik. Eskiden Detroit'te hep yapardık bunu; kırların orada, terk edilmiş bir binada ya da mekamın ellerinden birinin arasında gizli gizli piknik yapardık. Sanki aradan hiç zaman geçmemiş gibi yine aynı ritmi yakaladık. Benim için geçmemişti zaten zaman, en azından fiziksel olarak.

Ona zeplinle yolculuğumu, termobarik bombaları, yere sorunsuz inişimi ve buraya yerleşmemi, Atlıkarınca'yı ve onu terk etmek istemediğimi anlattım.

Detroit'teki saldırıyı hatırlayınca gözleri dolar gibi oldu. "Zeplinin havalanışını, gökyüzündeki o patlamaları hatırlıyorum. Bir şeyin altına gizlenmiştim ben –bir

kamyondu galiba– deliren keçimi sakinleştirmeye çalışıyordum. Sahi neydi adı? Louisa mıydı?"

"Moldavia" dedim. Hatırlamadığına inanamıyordum. Benim için daha dün gibiydi her şey.

"Heh, Moldavia! Onu yedik, biliyor musun? Hatırladım şimdi. Annemle babam ipekleri Hindistan'a gönderemeyince çiftlik battı ve..."

Sustu, bir tortillanın arasına dilimlenmiş domates salatasından koyup üzerine de hep yanımda taşıdığım baharat torbasından fesleğen ve kişniş serpip sardı.

"Sonra ne oldu?" diye sordum. "Detroit'e ne oldu?"

"Şey" dedi. "Şey, wumpuslar geldi tabii ki. Her şeyi temizlemeleri iki haftalarını falan aldı, hepsi bitince de sayıları o kadar artmıştı ki bir hafta da birbirlerini yemekle uğraştılar, ki o kısmı bayağı iğrençti ama o da bitince çok güzel bir arazi çıktı ortaya. Bir süre kullandık orayı. Genellikle kızılağaç diktik; kocamanlardı, yüz yirmi metre falan. Karbon emisyonu için uğraştık. Hem ucuz ve bakılması kolaylardı da."

Gözlerimi kapatıp kuyruk sokumumun üzerinde geriye yaslandım. Yirmi yıl boyunca Atlıkarınca'nın yanından ayrılmamıştım çünkü aklımın köşesinde bir yerlerde hep şu düşünce vardı; babam müzeyi yeniden kuracak, sonra da Atlıkarınca neredeyse oraya gelecekti, onu yüzüstü bırakmazdı sonuçta.

Zihnimin derinliklerinde bir yerlerde babamın hayatta olduğuna, ölümsüz olduğuna inanıyor, benim için geri dönmesini bekliyordum. Ölümsüzlüğümüzü birlikte yaşayacaktık biz. Tek olmak öyle yalnız hissettiriyordu ki.

"Kızılağaç demek" dedim nihayet. Sözler boğazımdan zar zor çıkmıştı.

"Kocaman, mutant gibileri hem de" dedi burritosunu yerken; suskunluğumu adeta önemsememişti. "Çok dayanamadılar tabii. Dayanabilen ne kaldı ki zaten? Hepsine bir hastalık bulaştı, durdukları yerde taş kestiler. Karbonlarını kalsiyumla değiştiren bir tür egzotik mezo-

lit olduğunu düşünüyoruz; iyi özünü sömürmüşler, kim bilir niye. Baştan aşağı doğru ilerlemiş bir de o yüzden fark etmemiz biraz uzun sürdü. Bir süre öyle bembeyaz, tebeşir gibi dimdik kaldılar. Sonra parçalanıp toz oldular, tozlar da uçup gitti."

"Ne gitmiyor ki zaten?" dedim. Hâlâ babamı düşünüyordum. Atlatacağımı biliyordum gerçi. Beyin esnekliği, malum.

"Öyle" dedi. "Annemle babam oradaki diğer Treehuggerlarla kaldı bir süre daha ama ben sonsuza kadar orada kalmayacağımdan emindim. On altımda batıya doğru yola çıktım, Oregon kıyısına kadar gittim. Bizimkilerle iletişimimizi koparmadık ama ben yirmi beş yaşımdayken falan Bangalore'a taşındılar, böylece ilişkimiz bitmiş oldu. Bir çocukla çıkıyordum, bana bir araştırma tesisindeki garip beyin tarayıcıları tamir etme işini bulmuştu, uzun bir süre çalıştım o işte. Annemle babam duysa beyin kanaması falan geçirirdi herhalde. Sanırım sırf bu yüzden uzun süre çalışmış olabilirim orada.

"Sonra araştırma tesisindekiler sıkıldı ya da battı, bilmiyorum –biz amelelere söylemiyorlardı– bir gün işe gelmediler. Biz bir hafta boyunca gelmeye devam ettik, yerleri temizledik, makineleri çalıştırdık, teslimatları aldık, derken fark ettik ki kimsenin geri döndüğü falan yok. Ben de yola koyuldum yeniden (bu arada erkek arkadaşımla ilişkim işim kadar sürmedi bile) şimdi de buradayım işte. Sen de öyle!"

Bir burrito daha yedi. Resmen silip süpürüyordu.

Yolculuğundan, gittiği yerlerden ve tanıdığı insanlardan daha ayrıntılı bahsetti sonra; uzun, oldukça uzun bir süre konuştu. Öyle uzun sürdü ki güneş batmaya, ben de titremeye başlamıştım. Sürü etrafıma toplandı; kucağıma, omuzlarıma, başıma çıkıyorlardı. Lacey zamanın geçtiğini fark etmemişti bile; cüppesi sıcak tutuyordu onu. Benim de birkaç yıl önce bir gezginden aldığım buna

benzer bir cüppem vardı ama çok giymiyordum. Biraz büyüktü bana, ayağıma dolanıyordu.

"Gitmemiz gerek artık" dedim. "Donuyorum."

Susup etrafına bakındı. Bakışlarında sıkıntılı bir ifade vardı. Ayağa kalktı, üzerindeki kırıntıları dökmek için cüppesine şöyle bir vurdu, sonra tekrar etrafına baktı.

"O zaman" dedi. "Oldu o zaman. Seni tekrar görmek güzeldi, Jimmy. Çok güzeldi! Bana e-posta falan ya da öyle bir şeyler gönderebilirsin istediğin zaman. Hayatta başarılar."

Örtüyü katlamayı, yemek artıklarını toplamayı bıraktım. "Neden? Nereye gidiyorsun?"

Üçüncü defa etrafına baktı, sonra güneyi işaret etti. "O taraf ümit verici görünüyor. Ne var orada, biliyor musun?"

Parmağının gösterdiği taraftaki ormanlık alana baktım. "Yarım günlük yürüme mesafesinden sonra Jordan Gölü'ne ulaşırsın. Güzel yerler var orada. Tatil kulübeleri falan. Yürümeye devam edersen yolun mutlaka Myrtle Sahili'ne çıkar. Bir ya da iki hafta sürebilir ama. Yolculuk nereye ki?"

"Gerçekten çok güzeldi seni görmek." Yine ilk gördüğündeki gibi sımsıkı sarıldı bana; öyle çok sıktı ki bir an nefes alamadım.

"Nereye gidiyorsun?" diye sordum tekrar beni bıraktığında.

Cüppesini yoklayıp bir mendil buldu, birdenbire yüzünden akmaya başlayan şeyleri sildi.

"Gidiyorum sadece" dedi nihayet. "Son iki yıldır tek yaptığım şey bu, Jimmy. Gidiyorum, gitmeye devam ediyorum, o kadar. Her yer farklı ama her yer birbirinin aynı. Hiçbiri aradığım şeye benzemiyor."

"Ne arıyorsun ki?"

"Bilmiyorum ama gördüğümde bileceğim. Yakında bulabilmeyi umuyorum sadece."

"Eğer o taraftan gidersen bir otel bulana kadar tüm gece yürümek zorunda kalırsın."

Güldü. "Otellerde falan... kaldığım... pek söylenemez" dedi. "Burada kalıyorum, dışarıda, doğayla. Yetiştirilme şeklimin bir sonucu sanırım. Bir kere Treehugger doğduysan..."

On yıldır doğru düzgün bir sohbet edememiştim. Ayrıca ormanda Lacey'yle karşılaşma ihtimalim milyonda birdi. Hem belki Detroit hakkında başka şeyler de biliyordu?

"Neden bana gelmiyorsun?" dedim nihayet. "Bir sürü yerim var. Sana söz veriyorum, benim evim diğerlerine benzemiyor."

Eğilip gözlerimin içine baktı. "Bunun iyi bir fikir olduğunu sanmıyorum, Jimmy" dedi. "Yine de teşekkür ederim."

Kavga etmedik. Üzerine tartıştığımız bile söylenemez. Ama her nasılsa en sonunda elimden tutup onu eve götürmeme izin verdi, yolda birkaç kablokafadan gizlenerek tabii.

Detroit'teyken Atlıkarınca'nın o ayrıntılı beton rampasını ve sıra bölümünü babam yeniden kurabilmişti aslında ama burada malzemem olmadığı için yapamadım ben, o yüzden sahneyle koltukların altındaki düzeneği koruyan göğüs yüksekliğindeki bir duvarın üzerinden tırmanmak gerekiyordu. Önce ben çıktım –sürü de etrafımdan zıplayarak duvar sanki yataymış gibi rahatça yürüyüp geçti– sonra da Lacey'nin çıkmasına yardım ettim. Elleri güçlü, avuç içleri kuruydu; parmak uçlarındaki nasırlar bileklerime sürtünüp rahatsız edici sesler çıkartıyordu.

"Bu taraftan" diyerek onu içeri davet ettim.

Tabii ki gösteriyi çalıştırmıyordum o sırada. Genelde çalıştırmam zaten. Güç kaynağıyla ilgili bir endişem olduğundan değil de –babamın taktığı pilin izotopları daha birkaç yüzyıl bitmeyecekti çünkü– parçalar yıpranmasın diye. Onların yenisini yapmak da öyle kolay olmuyor.

Atlıkarınca bir kerede altı seyirci grubunu alabilecek şekilde tasarlanmıştı ve sürekli olarak 60 derecelik aralıklarla dönüyordu. Her sahnenin arasında yandaki sahnenin gürültüsünü kesen ve makine operatörlerinin seyircilerden saklanmasını sağlayan küçük bölümler vardı. En azından ben orayı öyle kullanıyordum. Sanırım yatağımı sahnelerden birine ya da dönen kürsülere de koyabilirdim aslında. Hatta özenle yerleştirilmiş koltuklardan birkaçını sökebilirdim bile. Ama babam burayı eskisi gibi tutmak için o kadar uğraştıktan sonra bunu yapmamın yanlış olacağını düşünmüştüm.

O yüzden yatağımı ilk iki sahnenin arasındaki boşlukta, kıyafetlerimi ve diğer eşyalarımı da diğer boşluklarda tutuyordum. Sürünün tüpleri de üçüncü bölümde sahne altında kalan, genelde aletleri falan koyduğumuz küçük bakım bölmesinde duruyordu.

Onu içeri aldığımda Lacey güldü. "Burada mı yaşıyorsun?"

"Unuttum, hiç binmiş miydin buna?"

"Hayır ama getirdiğiniz zamanı hatırlıyorum. Hepimiz gelip mekaların onu ormandan taşıyışını seyretmiştik. Bir sürü ağacı kırmıştınız yol açmak için."

Omuzlarımı silktim. "Ağır yüktü."

"Ne işe yarıyor peki?"

Göstermek için hemen çalıştırıp koşup yanına oturdum. Işıklar söndü, perde açıldı ve spot ışıkları o eski "General Electric" logosunu aydınlattı. Bayılıyordum o logoya. Elektrikli şeyler yapıp para kazanan şirketlerin olduğu bir zamanı hayal etsenize! O günlerde sadece çok az şey elektrikliymiş.

Sesli anlatım başladı. Babam seslendirme sanatçısının adının Jean Shepherd olduğunu söylemişti; konuşmasını milyarlarca kere, öyle sıklıkla dinlemiştim ki bazen o sakin, samimi bariton sesini babamın hafızamda kalan sesiyle karıştırıyordum; sonsuz plastik zihnimde ikisi birbirine giriyordu. Anlatıcı Walt Disney'in Gelişim Atlıkarıncası'na

hoş geldiğimizi söyleyip biraz tarihinden bahsetti, ardından ağır felsefeye girdi: "Mücadele her zaman ileridedir. İnsan hayal ettiği, çalıştığı ve birlikte inşa ettiği sürece bu yıllar da hayatınızın en güzel yılları olabilir."

Lacey'ye dönüp dış sesin üzerimize adeta bomba gibi attığı bu fikri idrak edip etmediğine baktım. Mücadele her zaman ileridedir. Gelişim! Gözleri ağırlaşmış gibiydi ama yine de dikkatle dinliyordu.

Perde açıldı ve ilk sahneye geldik. Baba –benim babam değil, sahnedeki baba– kravat takmıştı ve elindeki gazeteyle kendini yelpazeliyordu. Ayaklarının dibinde uzanan köpek arada bir komiklik olsun diye havlıyordu. Baba, soğutucusunun ne mucizevi bir şey olduğundan bahsetti önce ("yirmi kilo buz tutuyor!"), sonra da gaz lambasından. Derken sahnenin iki kanadındaki perdeli bölümün ışığı yandı ve ütü yapmakta olan anneyle tanıştık. Anne, her ne kadar bu "çamaşır günü harikası" sayesinde çamaşırları yıkamak sadece beş saatini alsa da boş kalan vaktini konserve yapmaya ve fırını temizlemeye harcadığından yakınıyordu. Komiklik yapmaya çalışmışlardı herhalde.

Derken diğer bölümün ışığı yandı ve Jimmy'yle tanıştık. Ben değil, oğulları. Onun da adı Jimmy. Ama bir tesadüf olduğundan eminim. Sonuçta babam Atlıkarınca'yı bulmadan yıllar önce de vardım ben. Ayrıca annem, babamın bana eski bir robotun adını vermesine izin vermezdi. Yani sanırım.

Jimmy bir stereoskopla pornolara bakıyordu –egzotik dans yapan kızların resimlerine daha doğrusu– babası da onu tatlı dille uyarıyordu. Bu sahneyi yüzlerce kez izlemiştim aslında; ama şimdi Lacey'nin yanında oturup o eski öpüşme seanslarımızı hatırlayınca biraz rahatsız hissetmiştim.

Diğer sahnelerde (korse giymiş, "müsait" olmadığından çekinen) Kız kardeşle ardından evcil papağanlarıyla "konuşan makineyi" dinleyen Büyükanne ve Büyükbabayla tanıştık.

Bitince şarkı başladı, "Harika güzel yarınlar, her günün sonunda parlar!" ve sahne dönmeye başladı. İkinci sahneye, 1920'lere ve elektriğe gelmiştik, o sırada yanımda oturan Lacey'nin çıkardığı sesi duydum. Horluyordu. Başı göğsüne düşmüş, sesli sesli uyuyordu. Dudakları biraz aralanmıştı; yüzü uykusunda bile endişeli görünüyordu. O an, onunla karşılaştığımdan beri endişeli göründüğünü fark ettim.

Kalktım, gösteriyi durdurdum, bütün sahneleri başa sarıp kapattım. Atlıkarınca'nın altı sahnesinde de robotların repliklerini yarıda kesişini ve uykuya dalışını duydum.

Sürü –onlar gösteriyi pek sevmiyordu– saklandıkları yerden çıkıp koltukların arasında koşturmaya, birbirlerinin topuklarını ısırmaya başladı.

Lacey'nin bir yerde yatması gerekecekti. Bunu hiç düşünmemiştim. Gidip dar yatağıma bir baktım. İki sahnenin arasındaki boşluğu yastıklarla doldurmuştum. Gayet rahattı. Kötü mü kokuyordu acaba? Kokuyor olabilirdi. Duş dışarıda, bir gezginden aldığım küçük prefabrik binanın içindeydi ve onu kullanmak pek öyle aklıma gelmezdi.

Lacey'nin bir yatağı vardı ama herhalde. Gidip çantasına baktım. İçi taşla dolu gibi ağırdı. Vay canına, bayağı güçlü olmalıydı. Yetişkinliğin, ölümlülüğün bir avantajı daha işte.

Omzunu hafif sarstım; başı sarsıldı ve horladı. Bir kere daha, bu sefer biraz daha kuvvetli salladım. Gözleri hafif açıldı, yerinde ağır ağır doğruldu, ağzını birkaç kere açıp kapadı.

"Uzun bir gün oldu" dedi. "Kusura bakma, Jimmy."

Ona yatağımı gösterince güldü. "Bir mağara hayvanının yuvasına benziyor."

Anlaşılmaz bir utanç hissettim. Yirmi yıldır buradaydım ve kayda değer neredeyse hiçbir şey yapmamıştım. Sürünün yeni vücutları vardı sadece, Atlıkarınca'ya yaptığım bakım, bir de zavallı yastık yığınım.

Elini omzuma atıp hafif sıktı. "Harika" dedi. "Yirmi yıl önce tam da bayılacağım türden bir yer." Bu beni daha da berbat hissettirdi. Çöktüm.

"Ah Jimmy" dedi. "Bana yatacak bir yer vermen çok cömertçe bir davranış, biliyorsun değil mi?"

"Çantanda yatak var mı?"

Onaylayarak başını salladı. "Var aslında. Ama boşver onu şimdi. Kurması ölüm resmen. Ayrıca ona ihtiyacım da yok ki burada. Zaten öyle yorgunum ki durduğum yerde bayılabilirim. Tuvalet nerede?"

Yerini tarif edip dikkat çekmeden gitmesi için uyardım –onu tarikattakilere nasıl açıklayacağımı bilmiyordum; sadece geçip giden biri değilse kafasına kablo takmasını isteyeceklerdi çünkü– sonra gidip, başka iki sahnenin arasına serip yatak yapmak üzere kıyafetlerimi karıştırdım.

Geri geldiğinde biraz titriyor, ellerini çırpıyordu. "Gece soğukmuş burası" dedi, sonra bir anda cüppesini başının üzerinden çekti, kazağını –örümcekkeçisi ipeğindendi sanırım– sonra da taytını çıkardı. Bir anda çırılçıplak kalmıştı.

Daha önce hiç çıplak bir kadın görmemiştim. Aptalca geliyor biliyorum ama fizyolojik olarak hâlâ küçük bir çocuktum ben. Kız arkadaşım yoktu. Arada bir merak eder, azgınlık denilebilecek, karnımın aşağısında bir kaşıntı gibi bir şeyler hissederdim ama genel olarak seks hakkında düşünmezdim hiç. Tarikattakiler sürekli seks yapardı ama kapalı kapılar ardında tabii. Bir kere bir gezginin getirdiği pornoları görmüştüm, gözümü dikip baktığımı görünce elimden alıp benim gibi küçük bir çocuğun bakabileceği bir şey olmadığını söyleyip uyarmıştı. Ben de eşsiz kronolojik durumumu açıklamaya zahmet bile etmemiştim.

Gözlerim vücudunun bir yanından öbür yanına kayıyordu. Göğüsleri. Kalçaları. Cinsel organındaki kıllar. Birkaç kere babamı çıplak gördüğüm olmuştu ama onun üzerinden de onlarca yıl geçmişti. Daha önce cinsel organ

kılı görmüştüm yani ama hiç bu kadar ilgi çekici gelmemişti. Koltukaltında da küçük öbekler gördüm. Ne çok kılı vardı ama!

Gözümü dikip baktığımı fark etmemişti, arkasını dönüp çantasından bir şey almak için eğildi. Cinsel organı bana adeta göz kırpıyordu. Erekte olduğumu fark ettim; pantolonumda küçük, tuhaf bir kabarıklık oluşmuştu. Arada bir olurdu bu ama genellikle rahatsızlık veren, işimi yapmama engel olan bir şey gibi görürdüm.

Doğruldu; elinde tuttuğu uzun gömleği geçirdi üzerine. Kalçalarına kadar iniyordu gömlek.

"Haydi o zaman" dedi. "Ben yatıyorum. Solu mu istersin sağı mı?"

Bir soru sorduğunu fark etmem bir dakikamı aldı. Gözlerimi kırpıştırdım. "Ne?"

"Yatağın sol tarafını mı tercih edersin sağ tarafını mı? Bana ikisi de uyar."

Dilimin ucuna hiçbir kelime gelmiyordu. "Orada uyuyacağım ben." Bir araya topladığım kıyafet yığınını işaret ettim.

Dudağını cıklatıp gözlerini kaydırdı. "Saçmalama. Burada ikimize de yer var. Seni yerinden edecek değilim. Gel haydi."

Tereddüt ettim.

"Gel haydi!" dedi ellerini çırparak.

Sırtımı döndüm, utangaç bir şekilde üzerimi çıkarıp yalnızca iç çamaşırım ve gömleğimle kaldım. Yine kötü kokmaktan korkuyordum. Kıyafetlerimi pek sık yıkamazdım. Emici, toz geçirmezlerdi, ayrıca antibakteriyel maddeyle yapılmışlardı o yüzden çok da gerekli görmüyordum. Ama kokuyor olabilirdim yine de. Tarikattakiler koksam da bir şey demezlerdi; kablokafalar böyle şeyleri fark etmezdi çünkü.

Ellerini yeniden çırpıp yastığı gösterdi. "Marş marş, genç adam!"

Birdenbire zamanda geri dönmüştüm. Ben bir şeylerle oyalanırken babam da böyle söylerdi bana. Bundan Lacey'ye bahsetmiş miydim? Ya da zaten biliyor muydu? Tahmin mi etmişti? Bir tesadüf müydü ya da?

Tekrar aynı şeyi söyleyip işaret etti. Yatağa kıvrıldım. Sürü de arkamdan zıplayıp yastıkların arasında gömüldü ve etrafımda her zamanki yerlerini aldı. Lacey güldü.

Bir an sonra etrafımdaki yastıklar kaydı; Lacey yanıma sokulmuştu. Kendimi duvara yapıştırıp ona olabildiğince yer açmaya çalıştım ama o beni kollarına alıp bir ayıcık gibi sıktı.

"İyi geceler, Jimmy" dedi. Yüzü sabun, saçları yanmış odun gibi kokuyordu. Yanaklarım gıdıklandı saçlarından. Başımın üzerini öptü.

O sırada tuhaf bir şey oldu. Çıplak olduğunu düşünmeyi bıraktım bir anda. Eski dostum Lacey olduğunu düşünmeyi bıraktım. Birdenbire tek düşündüğüm, bunun ne kadar iyi hissettirdiğiydi; sıcak bir göğse yaslanmak, güçlü kolların arasında hissetmek kendini... Babam sürekli sarılırdı bana. Annemi hatırlamıyordum. Ben doğduktan kısa süre sonra ölmüştü o; Detroit yüzünden zehirlenmişti. Yoğurdunu yememiş, mikroplarını almamış, bir süre sonra da karaciğeri dayanamayıp iflas etmişti. Babam çok bahsetmezdi annemden. Fotoğrafları da Detroit'le birlikte yok olmuştu şimdi; bir wumpus tarafından öğütülmüş, ekilebilir araziye dönüştürülmüştü.

Lacey beni daha da sıkı sardı ve o an ağladığımı fark ettim. Sessizdim önce, derken hıçkırmaya başlamış olmalıyım çünkü "Şşşş, şşş" demeye, bana daha sıkı sarılmaya başladı. "Sorun değil" diye fısıldadı kulağıma, ona benzer başka şeyler de söyledi. Kucağında sallar gibi salladı beni; daha şiddetli ağlıyordum şimdi.

Orada, o yastıkların arasında, Lacey'nin kollarında içim dışıma çıkana kadar ağladım. Neye ağladığımı bilmiyorum ama içimdeki hissin tamamen üzüntü olmadı-

ğını hatırlıyorum. Neşe de vardı; eski dostumun kollarında kendimi yeniden yuvamda gibi hissetmiştim. Sürü de aramıza sırnaştı; o kadar gıdıklıyorlardı ki bir süre sonra ikimiz de ileri geri sallana sallana gülmeye başlamıştık.

"İyi geceler, Lacey" dedim.

"İyi geceler, Jimmy" dedi. Yeniden başımın üzerini öpüp daha da sıkı sardı beni; kendimi onun kollarına bıraktım.

Kablokafalar arada bir gelen misafirlere bir şey demiyor ama eğer birisi buraya tamamen *yerleşecekse* tarikata da katılmak zorunda. Saldırgan, duygusal ya da tekinsiz insanların ayak altında dolanıp işleri herkes için zorlaştırmasını istemiyorlar çünkü. Anlaşma çok basit aslında: Kafana kabloyu taktırırsan sonsuza kadar yemeğe, başını sokacak bir eve ve topluluğa kavuşursun. Kabloyu taktırmazsan da derhal kovulursun.

Ne çok insanın bu sisteme dahil olmak istemediğini bilseniz şaşarsınız (sanırım o insanlara ben de dahilim). Tarikat, birliğin huzur ve refahından faydalanmak ama aralarına katılmak istemeyen otlakçıları tespit etmede bayağı ustalaştı. Bu insanlar kendilerine verilen işleri yaptıkları sürece kalmalarında bir sakınca olmayacağını sanıyorlar. Ama anlamadıkları şu ki önemli olan iş kısmı değil; ağır işleri robotlar da halledebilir, biz onlara izin verdiğimiz sürece tabii.

Önemli olan istikrar. Kablokafalar ülkesinde önemli olan şeyler hiçbir zaman değişmez. Yeni insanlar gelir. Yaşlılar ölür. Bebekler doğar. Çocuklar okula gider; kablokafa günlerimde ben de bir süre gitmiştim onlarla ama üç-dört yıldan sonra gitmeme çok da gerek olmadığına karar verdim, kimse de umursamadı zaten. Burada bir kere kablokafa oldun mu kimse kimsenin ne yaptığını

umursamaz. Hepimiz birbirimizin duygularını hissedebildiğimizden, fark ettirmeden birine içerlemen ya da başkalarına çaktırmadan suçlu hissetmen mümkün değil. Komşularına karşı tavrın sürekli olarak gün gibi ortada. Benim antenimse ne hissedersem hissedeyim etrafıma sakin bir kabullenme yayıyor, başkalarının duygularını da beni çok boğmadan iletiyor.

Her şey işliyor. "Gelişim" hiçbir zaman gerçekleşmiyor. Kablokafalar tarikatından sürdük gelişimi. Bana uyar gerçi, sanırım. Gelişim dediğin ne işe yarar ki zaten?

"Florida'da yaşıyordum, Jacksonville yakınlarındaki bir viki* ülkede" diye anlatmaya başladı Lacey kahvaltı ederken. Sahnenin altındaki bakım boşluğunda taze meyvelerle dolu bir kilerim de vardı; Lacey birkaç meyve doğrayıp salata yapmama memnuniyetle yardımcı olmuştu. Birkaç gün önce yoğurt da mayalamıştım, salatanın üzerine dökülecek kıvamdaydı, üzerine de geçen sonbahardan kalan ay çekirdeklerinden serptik. "Şehir güzeldi aslında ama bir süre sonra çok zorladı, bütün o değişimler, o kadar zaman... Küçük bir kısmını ekip biçmek istedim, hani ev dikebileceğim kadar küçük bir yerini ama oraya motosiklet yarış pisti koydurmak isteyen bir sürü cüce vardı, plan iznimi sürekli bozup durdular. Ben onların yaptığı değişimi geri alıyordum onlar benimkini geri alıyordu. Eskiler'den biri gelip alanımı bir aylığına donduruyor, bir de nutuk çekiyordu hepimize. Sonra karşı taraf 31. günde yine başlıyordu aynı şeye. Onlarla yalnızca bir kere yüz yüze tanıştım. Florida'lı eski motorcular gibi hayal etmiştim onları hep, yırtık pırtık deri kıyafetli falan ama ergenlerdi resmen! Küçücük çocuklardı hepsi."

Bakışlarımı çevirdim; karşıma, yaprakların karmaşık renklerinin arasından görünen mavi gökyüzüne baktım.

"Affedersin" dedi. "Ne demek istediğimi biliyorsun işte. Sekiz tane on altı yaşında çocuk, motorlarını da

* İnternet erişimi olan herkesin istediği değişikliği yapabildiği, ortak kullanım ve paylaşım alanı Vikipedi'ye gönderme yapılmıştır. (ç.n.)

gerçek hidrokarbon yakacak şekilde yapmışlar. Öyle lanet bir gürültü çıkarıyorlardı ki! Senin eski mekan bile onlardan sessizdi! Bir gün binip motorlarına evime geldiler; altısını da bahçemde, çiçeklerimin arasında bırakmışlar homur homur çalışır halde. Kapımı çaldılar.

"Çiçek kutuları ve açık renk boyalarla küçük bir çingene karavanı yapmıştım, tamamen prefabrik, laboratuvarda yapılmış elastik malzemeden, su geçirmezdi her şey, ayrıca yarı geçirgen çatı ve zemin de oldukça havadardı. Çok güzel bir mühendislik işiydi gerçekten; annemle babam görse çok beğenirdi!

Neyse kapıya baktım işte, çocuklar motosikletlerini gösterip koca bir yılı bunları birleştirmekle uğraşarak geçirdiklerini, şimdi de evim yüzünden yarış parkuru yapamadıklarını söylediler. Evimi başka bir yere taşımamı istiyorlardı. Evim bir de *tekerlekli* diye iyice sinirlenmişlerdi; başka bir yere taşımak ne kadar zor olabilirdi ki? Bana başka bir yer bulmayı, çekici getirmeyi falan önerdiler. Olmaz dedim; burayı, bahçemi (ondan geriye kalanı yani), tepenin aşağısındaki dereyi, tepenin öte tarafında kalan büyük şehir manzarasını, bütün o ışıklarını sevdiğimi söyledim.

Ailelerinin çok parası olduğunu, bana şehrin tepesinde gerçek, kocaman bir ev bulabileceklerini, hatta belki karavanımı da çatıya koydurabileceklerini söylediler." Tepeden patika bulmaya çalışıp inerken anlatmayı kesti. Benim dereme gidiyorduk bu sefer; soğuk ve akıntılıydı gerçi ama yine de bir iki hafta daha yüzülebilirdi. Bir sabun da almıştım yanıma.

"Arazimi terk etmelerini söyledim onlara. Bir şeyler bağırıp kapıma bir şeyler fırlattılar, ben de ön pencereden kayıt altına aldım onları. Ölü hayvanmış attıkları. Bir hafta boyunca her gün kapıma ölü tavşan ya da sincap bıraktılar. İmar için Tartışma sayfasına o fotoğrafları da ekledim; Eskiler kendilerini hakarete uğramış hissedince çocukların düzenleme ayrıcalıklarını dondurdu.

Ama durmak bilmediler. Missouri'de parayla tuttukları resmen bir ordu dolusu kukla vardı; kazan dairesi takımı tam. Vikinin asıl işlerini yapıyor, gelişim sağlıyor, güvenilirliklerini artırıyor, sonra da gelip benim imar bilgilerimi düzenliyorlardı. Öyle bir noktaya geldi ki artık evde oturup sürekli yaptıkları düzenlemeleri geri almaktan, onlarla tartışıp durmaktan başka bir şey yapamaz olmuştum.

Birkaç gün evde yoktum sonra; kasabanın dışındaki geniş arazide barbekü festivali vardı, beni de yarışmam için davet etmişlerdi, bir ocakta çalışıyordum işte, derken sonra eve döndüm, bir de baktım ki ne göreyim?"

"Karavanın gitmiş, eski yerinde de motosikletler yarışıyor."

"Aynen öyle" dedi. "Aynen öyle. Ağaçları devirmişler, akıntıya baraj yapmışlar, her şeyin üzerine asfalt dökmüşler, yarı rampalar koymuşlar. İmarı değiştirsem bile artık orada yaşamak istemezdim."

"Ben olsam çok sinirlenirdim" dedim, üzerimi tamamen çıkardığım gibi etrafa su sıçratarak dereye atladım. Normalde gıdım gıdım sokardım vücudumu suya ama hâlâ Lacey'nin karşısında çıplak rahat edemediğim için direkt dalıvermiştim. O da benim gibi yaptı.

"Öyle mi diyorsun?" dedi. "O an tamamen yılmıştım artık. Şehre taşındım; oranın da kendince güzel tarafları var. Bana teras bile bulabileceklerini söylemişlerdi ya, meğer çatı bulmak kolaymış zaten. Bir kulenin doksanıncı katında yatmak isteyen çok insan bulamıyorsun ama bence orası da huzurluydu. Hamağımı, çadırımı kurdum, güzel manzaramı sevmeye koyuldum."

Bazen karşımdakinin betondan yapılmış her şeyin günah olduğunu düşünen *Lacey Treehugger* olduğunu unutuyordum. Doksan kat demek! Vay canına.

Dereye birileri geliyordu. Kahretsin. Lacey üç gündür buradaydı ve komşularımdan gizlenmeyi başarmıştık ama şansımın sonuna gelmiştik demek.

Hepsinde klasik kablokafa tipi vardı: Tek parça, kısa paçalı, üzeri kirle kaplı olduğundan hafifçe parlayan giysiler giyiyorlardı. Çizgi ve şeritler ana desenlerdi. Bu giysiyi tarikatın ilk yıllarında birisi tasarlamış, sonra da kimse değiştirmemişti. Tabii ki. Burada neden biri bir şeyleri değiştirsin ki zaten?

Üç kişilerdi. Üçünü de hemen tanıdım: bebekliğinden beri tanıdığım, yirmilerinde bir genç olan Sebastien; derisi tik ağacı renginde yaşlı bir kadın olan Tina; ve Tina'nın on bir yaşındaki, yani bir nevi benimle yaşıt oğlu Brent.

"Selam" dedi Sebastien. Antenimde duygularının titreşimini hissettim; sakin boşlukla karışık tatsız tuzsuz bir yulaf ezmesi gibiydi. "Birkaç gündür görmemiştik seni." Lacey'yi fark edince gözlerini kısarak ona baktı. Lacey suya öyle bir gömülmüştü ki durgun yüzeyde yalnızca yuvarlak yüzü görünüyordu. "Sana da selam" dedi Sebastien. "Ben Sebastien, bunlar da Tina ve Brent." Brent hariç hepsi el salladı; o eğilmiş, düz bir taşın üzerinde gördüğü kurbağayı inceliyordu.

"Arkadaşım Lacey" dedim. Sebastien beni deli ediyordu. Tarikatın içinde doğup büyüdüğünden sürekli olarak kablokafalarla yaşadığım için hayatımın şimdi çok daha iyi olduğu hakkında konuşup durmak istiyordu benimle. Öyle yobazdı ki onun coşkusuna ayak uydurmazsam antenimin düzgün çalışmadığından şüphelenir diye endişeleniyordum hep. Onunla konuşurken sürekli tetikte oluyordum.

Lacey el salladı.

"Yüzmeye geldik" dedi Sebastien, sanki bariz değilmiş gibi. Rahatsız olup olmayacağımızı sormadı –hiçbir kablo kafa sormazdı zaten–, tulumunu çıkartıp mayosuyla kaldı, arada da o kemikli poposunu yanlışlıkla bir miktar göstermiş bulundu bana. Tina da aynı şekilde üzerini çıkardı, Sebastien'in elini tuttu. O sırada Brent de kendi üzerini çıkarmak için debeleniyordu. Tina'yla eski kocasının oğluydu Brent; o daha bebekken ayrılmışlardı. O

klasik tuhaf, sakin kablokafa boşanmalarındandı; öyle kavga gürültü olmadan ayrılmışlardı ki su altında gerçekleşse bu kadar sessiz olurdu herhalde.

Bizimle birlikte suya girdiler; bir şey söylemem gerektiğini biliyordum. "Kusura bakmayın" dedim, "üzerimizde bir şey yok da. Biz çıkarken başka tarafa bakabilir misiniz?"

Sebastien'le Tina bacaklarına kadar girmiş, buz gibi sudan bütün vücutlarındaki tüyler diken diken olmuştu. "Ah, Jimmy" dedi Tina. "Kusura bakmayın." Üçü de kadının üzüntüsünü kaptı ve bir anda başları önlerine düştü. Refleks olarak hemen ben de üzgün göründüm. Yavaş yavaş bu mesafeden de algılayabildikleri toplu grup duygusunu yakalayıp yeniden mutlu oldular.

"Dert etmeyin" dedim yine canlı bir ruh haline büründüklerinde. "Düşüncesizlik ettik. Böyle bir günde birilerinin nehre geleceğini düşünmemiştim."

"Soğuğu seviyoruz" dedi Sebastien. "Vücudu dinginleştiriyor." O sırada Brent suya doğru tıpış tıpış yürüdü, kaydı ve düşerken üzerlerine su sıçrattı. Onlar da gülerek ona su attılar. Birbirlerinin şaşkınlık ve neşe duygularını aldıkları sırada ufak bir çılgınlık anı yaşandı ama sonra o da azaldı.

"Bizim de işimiz bitti sayılır zaten" dedim.

"Tanıştığıma memnun oldum" dedi Lacey. Arkalarını dönmüşlerdi aslında ama Brent'in arkasını dönmeden önce göz ucuyla şöyle bir baktığını fark ettim.

"Biz de memnun olduk" dedi Tina. "Bu akşamki genel toplantıya kesin gel, olur mu?"

Belli belirsiz homurdanarak tulumumu ıslak bacaklarımdan geçirmeye çalıştım; ben debelenirken o üzerimi kurutuyordu. Oradan bir an önce gitmek istiyordum; Lacey'yi merak ediyorlardı, antenim düzgün çalışmasa da bunun farkındaydım.

Lacey akıllıcüppesini üzerine geçirip botlarının ayağını sarmasını bekledi. Nehre gelirken yavaş yavaş, oya-

lana oyalana gelmiştik ama dönüşümüz adeta apar topar oldu.

"Burada olmamam gerekiyor, değil mi?" dedi Lacey.

"Evet" dedim. "Hayır." Kimseyle konuşmak istemediğimde kullandığım yan patikadan çıkmasına yardım ettim. "Karışık bir durum. Kablo takmanı isteyecekler senden ya da gitmeni."

"Kablo taktırmamı önermiyorsun yani?"

Omuzlarımı silktim. "İyi insanlar aslında. Ruh halini paylaşabileceğin bir grup seçmek istiyorsan onlar tam da aradığın insanlar."

"Ama sen bunun iyi bir fikir olduğunu düşünmüyorsun."

Yeniden omuzlarımı silktim. "Benim kafama takmalarına izin vermiştim" dedim.

"Senin beynin onu yedi ama."

Etrafıma bakındım; birdenbire paranoyaklaşmıştım. Kimse yoktu. "Şşşt! Evet ama onlara izin verdiğim zaman böyle olacağını bilmiyordum."

"Neden yaptın peki?"

O zamanı düşündüm. "Bir çocuktum" dedim sonunda. "Babamı, evimi daha yeni kaybetmiştim. Bana iyi davranmışlardı. Kabloyu taktıktan sonra beni kendi halime bırakacaklarını söylediler. Tek istediğim de oydu."

"Hoşuna gitti mi peki?"

"Kablo taktırmak mı? Eh, dünyadaki en kötü şey olduğu söylenemez. Asla yalnız hissetmedim mesela. Ayrıca ne zaman üzgün hissetsem kısa sürede geçiyordu. Sanırım o olmasaydı çok daha zor günler geçirebilirdim."

"O zaman iyileştirici olduğunu düşünüyorsun yani? Belki ben de bir tane taktırsam fena olmaz."

Ona dönüp ellerini tuttum. "Yapma, tamam mı? Lütfen. Ben seni olduğun gibi seviyorum."

Eve varınca tiyatro koltuklarına oturduk. Konuşuruz sanmıştım ama söyleyecek sözümüz kalmamış gibiydi. Bir an keşke uyumlu antenlerimiz olsaydı da ne hisset-

tiğini bilebilseydim diye düşündüm. Garip bir düşünceydi.

"Oyunu izletsene bana" dedi. "Geçen gece uyuyakalmıştım."

Başlattım. Daha yeni bitirdiğim, oldukça geniş çaplı, üç yıllık bir bakım yapmıştım üzerinde, o yüzden yeni gibi çalışıyordu. Çıkardığım işten gurur duyuyordum. Keşke babam da görebilseydi. Lacey de idare ederdi gerçi.

Açılışı seyrettik, 60 derecelik açıyla döndük, Yirmili yılların yaşadığı değişimden geçtik. Şimdi ailenin mutfağı, tavandaki ışıklardan uzayıp bütün aletlere bağlanan iplik gibi tellerle kaplıydı. Baba papyon takmıştı ve Niagara Şelalesi Hatırası bir yelpazeyle kendini ferahlatıyordu. Bize bu yeni modern aletlerini göstermek isteyince bütün aletler çalışmaya başladı; hepsi çat açılıyor pat kapanıyor, bu sırada da arkada çılgın bir müzik çalıyordu. Sonra bir "sigorta" atıyordu –araştırdım bunu; güç kaynağındaki şalterlerden birine çok yükleme yaptığı anlamına geliyor– ve bütün sokak karanlığa bürünüyordu. Komşulardan biri adamı dövmekle tehdit ediyor ama o sırada "Jimmy" –evet, yine Jimmy– gidip sigortayı kaldırıyordu ve ışıklar geri geliyordu.

Anneyle kız kardeş kıyafetlerini giyiyordu sonra; o gece 4 Temmuz kutlaması vardı çünkü. Babanın da onlara katılması gerekiyordu aslında ama onun yerine bize şarkısını söyletiyordu. Dönerken Lacey'nin ayağıyla tempo tuttuğunu fark edince kendimi çok iyi hissettim.

Gösteriden sonra ben yemek hazırladım, Lacey de yolda başından geçen komik hikâyelerden anlattı. Sonra yatağa girdik ve beni kollarına aldı. Her gece yapıyorduk bunu. Artık ağlamıyordum ve öyle iyi hissediyordum ki. Hep özlediğim bir şeyi bulmuştum sanki.

"Senin için gelecekler" dedim. Gözlerim açık halde uzanmıştım; kollarını üzerimde hissediyordum.

"Geliyorlar demek?"

"Kafana bir kablo yerleştirecekler."

"Ve sen buna izin vermemem gerektiğini düşünüyorsun."

"Seninle gelirim." Yutkundum. "Eğer istersen."

Daha da sıkı sarıldı bana. "Bunu taşıyabileceğini sanmıyorum, ne dersin?"

"Önemi yok."

"Yalancı. Yirmi yıldır bakıyorsun buna, Jimmy!"

"O zamanlar babamın bunun için geri geleceğini düşünüyordum. Artık dönecekmiş gibi gelmiyor. Aptal teröristler."

"Kimler?"

"Detroit'e saldıran piçler. Her kimlerse artık." Biraz kasıldığını hissettim. "Başta hırsız olduklarını, eşyalarımızı çalmaya geldiklerini düşünmüştüm. Ama anlattıklarına bakılırsa teröristlermiş gibi geliyor; her şeyi yok etmek istemişler sadece. Muhtemelen dünyadaki son çelik tabanlı radyal dağları bizdeydi, biliyor musun?"

Bir süre bir şey söylemedi. "Sabah giderim. Haberleşiriz yine."

"Seninle gelmek istiyorum." Cümlemin şiddetine ben bile şaşırdım. "Buradan uzaklaşmam gerek. *Bundan* uzaklaşmam gerek." Yatağın yanındaki duvara yumruk atınca her yer sarsıldı, sürü korkudan dört döndü. "Siktiğimin şeyi. Hapishane resmen. Buraya yapıştırdı beni. Babamın aptal fikirlerinden biri işte."

"Baban hakkında böyle konuşmamalısın. O..."

"Ne? Götleğin tekiydi o! Baksana bana! Sonsuza kadar *böyle* kalmak istediğimi mi sanıyorsun?"

"Bir çare bulduğunu düşündüğünü söylemiştin bana..."

Güldüm. "Tabii, tabii. Yirmi yıldır düşünüyorum ben bunu. Hiçbir şey işe yaramadı."

Daha da sıkı sarıldı bana. "O kadar da kötü değil ama, öyle değil mi? Daha kötüsü olabilirdi. Benim gibi yaşlanabilirdin. Nutrasötik gıdalardan olabildiğince faydalanmaya çalışıyorum ama giderek daha da zorlaşıyor biliyor musun? Eskiden yürüdüğüm kadar çok yürüyemiyorum. Eskisi gibi göremiyorum, eskisi gibi duyamıyorum da. Cildim sürekli kırışıyor, sürekli beyaz tüy buluyorum..."

"Yapma" dedim. "Çok güzel bir kadınsın sen. Büyüyebildin. Bense bir çocuğum resmen! Sonsuza kadar da bir çocuk olarak kalacağım. Sen değişebildin. Sadece değişmek de değil bu; *gelişmek*! Gelişebildin sen; iyileştin, zekileştin, bilgeleştin ve işte, daha *bir sürü* şey!"

"Sandığın kadar güzel bir şey olmadığını söylüyorum sadece."

"Seks yapabildin sen!" diye kaçırıverdim ağzımdan. "Nasıl bir şey olduğunu biliyorsun."

"Sen hiç?"

"Hiç" dedim. "Fizyolojik olarak on bir ya da on iki yaşımdayım. Hiçbir yetişkin benimle sevişmez. Küçük çocuklarla takılmam da doğru olmaz. Son öptüğüm kız sendin, Lacey."

"Ah, Jimmy" dedi. Saçlarımı okşadı. "Çok üzgünüm. Sana ne gözle bakmam gerektiğini bilmek öyle zor ki. Bazen küçücük bir çocukmuşsun gibi geliyor ama aslında benden bile biraz büyüksün, değil mi?"

"Evet" dedim. "Ama beynimin de pek yaşlandığı söylenemez. Öyle plastik gibi ki. Bir tecrübenin üzerine yenisini ekleyemiyorum; her şey kayıp gidiyor. Doğru düzgün düşünebilmek için odaklanmam gerekiyor. Yerel bilim insanları herhangi bir şeyle kafayı yiyebilseydi bunla kesin kafayı yerdi. Burası muhtemelen asla değişmemenin bir erdem olarak kabul edildiği dünyadaki tek yer."

Ellerimi yumruk yapmış sıktığımı fark edince gevşedim, derin nefes aldım. Lacey bana iyice sokulmuştu; sıcak, güzel bir histi bu. İçimdeki derin boşluktansa ona odaklanmaya çalıştım.

"Beni yanında götürmeyeceksin, değil mi?"

Yutkundu. "Bakacağız."

Bunun ne demek olduğunu biliyordum.

Ağladığımı duysun istemedim ama kaburgalarım sarsılıyordu; sımsıkı sarıldı bana. "Seni de götüreceğim" demedi ama. Tabii ki demezdi. Birdenbire bir çocuğu, bir oğlu olsun istemiyordu.

Öpüşmeyle, birbirine değen vücutlarla ilgili bir rüyadan uyandım. Ereksiyonum semsertti; daha önce hiç böyle hissetmemiştim. Karnımda yine o kaşıntı, "azgınlık" anlamına geldiğini düşündüğüm o şey vardı. Lacey uykusunda benden uzaklaşmıştı; sırt üstü yatıyordu şimdi yanımda. Sürünün güç göstergelerinin loş ışığında göğsünün inip kalkışını, geceliğinin ince kumaşının altında göğüs uçlarını görebiliyordum. Geçen gece çıplakken nasıl göründüğünü hatırladım. Tepkimi fark etmiş olmalıydı çünkü o geceden beri hep yalnızken değiştirmişti üstünü. Gördüğüm rüyanın o anla ilgili olduğunu fark ettim.

Elimi tedirgin bir şekilde uzatıp göğsünde hafifçe gezdirdim. Uyanmadı. Parklarımın altındaki teni yumuşacıktı. Ağzım neredeyse kupkuruydu. Yatak örtüsünü çektim. Uzun gömleği yukarı kalkmıştı; bacaklarını kalça kıvrımına kadar görebiliyordum. Kalçasına dokundum, aynı tereddütle okşadım. Sıcacıktı. Yumuşaktı; sıkıydı ama gergin değildi. Bacağının iç tarafına dokundum. Bir şey mırıldanıp kımıldandı.

Donup kaldım. Bir elini karnına koydu; gömleği tamamen yukarı çekilmişti. Şimdi orasındaki bütün kılları görebiliyordum. Başka bir şey göremeyeceğim kadar karanlıktı. Elimi tekrar bacağının iç tarafına koydum. Nefes alıp verişi değişmemişti. Elimi biraz yukarı kaydırdım. Sonra biraz daha.

Küçük parmağım çok yumuşak, biraz da ıslak bir şeye değdi; sıcak bir mantara benzer bir şey gibi gelmişti.

"Jimmy?"

Uyandığını, tamamen uyandığını anlamıştım. Elimi hemen geri çektim.

"Tanrım, çok özür dilerim Lacey."

"Ne yapıyorsun, Jimmy?"

"Ben..." Söyleyecek bir şey bulamıyordum. Çok utanç verici, çok tuhaf bir andı. Tüyler ürperticiydi aynı zamanda da.

"Seksten konuşunca tabii?"

Yutkundum. Kendimi sakinleştirdim. Bu konu hakkında bir bilim insanı gibi konuşabileceğime karar vermiştim. "Konu seks olunca tam olarak olgunlaşmış değilim. Cinsel olgunluğun ilk evresiyle çocukluk arasında sıkıştım gibi bir şey. Normalde bir sorun yok aslında ama..." Bilim bilgim tükenmişti.

"Evet" dedi. "Ben de onu merak ediyordum. Gel buraya, Jimmy."

Rahatsız rahatsız yanına sokularak kaşık pozisyonu aldım.

"Hayır" dedi. "Bana dön."

Ona döndüm. Küçük ereksiyonum geri gelmişti; kalçasına değiyor olması gerektiğinin farkındaydım, tıpkı göğüs uçlarının göğsüme değmesi gibi. Yüzü yüzümden birkaç santim uzaktaydı sadece; nefesi dudaklarımı ısıtıyordu.

Beni öptü.

Tıpkı hatırladığım gibi öpüyordu, yirmi yıl önceki gibi; yavaş, dilini hafif kullanarak. Çekinerek ona karşılık verdim; dişleri ağzının içinde sıcacıktı sanki. Elimi tutup göğsüne koydu. Göğüs ucu, avucumun ortasında küçük bir tümsek gibiydi; göğsü elimin arasında şekilleniyordu. Sıktım, okşadım, dokundum; öpmeyi unutmuştum resmen. Güldü, gömleğini çıkardı, başımı göğüslerine doğru çekti. Göğüslerini öptüm, göğüs uçlarını öptüm; ne

yapmam gerektiğini bilmiyordum ama doğru bir şey yaptığımda nefesinin kesildiğini duyabiliyordum. Ben de biraz daha yapmaya çalıştım aynılarından. Büyüleyiciydi. Sürü uyanmış, etrafımıza toplanmıştı. İttim onları.

Hafifçe inledi. Elleri sırtımda gezdi, popomu sıktı. Bir eli küçük ereksiyonuma gitti, sarsıldım birden. Elini hareket ettirmeye başlayınca bir kere daha sarsıldım, sonra karnımdan başlayıp *aşağı* inen, hapşuruk gibi bir şey hissettim. Eline yapışkan bir sıvı bulaştı.

"Vay canına" dedim. "Bunu yapabildiğimi bilmiyordum."

"Bakalım başka neler yapabiliyorsun" dedi.

Diğer gün araştırma tesisinde randevum vardı ama Lacey'yi Atlıkarınca'da yalnız bırakmak istemiyordum, hele de Sebastien ve Tina ondan haberdarken. Gelip neden burada olduğuna dair sorular sorabilirlerdi.

Ayrıca bir de dün gece yaptığımız şeyler vardı tabii. Uzun bir süre devam etmişti. Bilmediğim çok şey vardı. Bitirdiğimizde *bir sürü* şey biliyordum artık. Ve sabah üzerimde kokularla, oramda buramda hafif ağrılarla uyandığımdan beri tek düşünebildiğim oydu; tuvalette *farklı* hissettiren yapış yapış bir sikle işerken; yıkanırken; kahvaltı için ambardan greyfurt çıkartırken; onları dilimlerken; ozmotik filtreden gün içinde kullanacağımız suyu doldururken.

Lacey yatakta doğrulmuş, sürü etrafında sıraya dizilmiş halde oturuyordu; örtü güzel göğüslerini kapamamıştı. Saçları harika bir şekilde darmadağındı; dudakları öpüşmekten kızarıp şişmişti.

"Günaydın" deyip gülümsedi; küçük yay gibi dudakları kocaman açılmıştı.

Ben de gülümseyip bir greyfurt uzattım ona. Greyfurtlarımızı yerken yanına sokuldum, gözüme suyu fış-

kırınca güldü. Çok fazla şey konuşmadık. Derken takvim programlarımdan da sorumlu olan Pire, laboratuvara gitme vakti geldiğini haber verir gibi cıvıldamaya başladı.

"Ne istiyor?"

"Buradaki araştırmacılarla görüşmem gerekiyor. Ölümsüzlüğüm hakkında. Birkaç haftada bir gidiyorum, başka testler yapıyorlar, ölçümler alıyorlar. Babam germ hattıma her ne yaptıysa halka açık hiçbir yerde belgesi yok. Babamın dünyanın her yerinde bir sürü arkadaşı vardı, onlar da kendilerini ölümsüz yapmak için tedaviler uyguluyorlardı, hepsi de süreç üzerinde düzenlemeler yapıyordu. Hiçbiri ulaşabileceğimiz bir yerde değil gibi duruyor, o yüzden ters mühendislik yapmaya çalışıyoruz."

"Böyle bir yerde nasıl araştırmacılar bulunur ki? Ayrıca değişmemesi gereken bir yerde araştırma geliştirmeye düşman olmalarını beklerdim."

"Bütün dünya sürekli olarak değişirken sıkı bir araştırma geliştirme yapmak gerekir ki sen de onunla birlikte değişmek zorunda kalmayasın. Bazıları bayağı iyiler. Biyografilerine baktım. Kablokafa olmadan önce oldukça saygınlarmış. Ayrıca duygularını yumuşatmakla bilim bilginin bir alakası yok ki."

"Ölümsüzlüğüne tedavi bulmaya mı yoksa onu kopyalamaya mı çalışıyorlar acaba?"

Dönüp yüzüne baktım. "Ne demek istiyorsun? Tedavi bulmaya çalışıyorlar tabii ki."

"Gerçekten mi? Hiçbir değişiklik istemiyorlarsa herkesi ölümsüz yapmaları daha mantıklı olmaz mı?"

"Tersten düşünürsen öyle sanırım. Komplo teorilerine falan inanıyorsan mantıklı gelir tabii. Ama tanıyorum bu insanları ben; bana yalan söyleyecek ya da beni bile bile üzecek insanlar değiller. Burada yaşamanın iyi tarafı da bu işte: etrafındaki insanların her zaman göründükleri kadar iyi olduğundan, samimi olduğundan emin olabiliyorsun."

"Sen öyle diyorsan" dedi. Bir anteni olmasa da ben şüpheciliğini hissedebiliyordum. Sen bilirsin, istediğin kadar şüphelen. Kablokafalar iş çevirmezdi, *bir şeyler yaparlardı* sadece; kablokafa olmanın mantığı da buydu zaten. Lacey boynuma sokuldu. Yüzümü ona döndüm, öpüştük. Işıklar açıkken garip geliyordu.

Onu öpmeyi bırakıp "Laboratuvara gitmem gerekiyor" dedim. Pire etrafımda dört dönüyor, beni azarlıyor, gitmem gerektiğini belirtiyordu. Tulumumu üzerime geçirip fermuarını çektim.

"Çok uzun sürer mi?"

Omuzlarımı silktim. "Birkaç saat" dedim. "Kapıya bakma, tamam mı? Ortalıkta görünme yani. Burada kal. Komşularım..."

"Anladım" dedi. "Kaçırılıp kablolanmak istemem, değil mi?"

"Kaçırmazlar seni, sadece soru sorarlar, yanlış cevabı verirsen de kapı dışarı ederler."

Kollarını açtı. "Gel de bana bir veda öpücüğü ver, cesur koruyucum benim" dedi. Eğildim; sımsıkı sarıldı bana, dudaklarımı daha da sıkı öptü. Sarıldığında ilk geceki gibi hissettim, bir insan tarafından kucaklanma şansını yakalamışım gibi; öptüğündeyse daha önce hiç düşünmediğim şeyler yaptığımız dün geceki gibi.

"Seni seviyorum, Jimmy" diye fısıldadı kulağıma içten bir tonla.

Babam eskiden çok söylerdi bunu. "Ben de seni" dedim; çünkü babama hep böyle cevap verirdim.

Güneş tepedeydi ama ayaz vardı; tam da yazın ne kadar sıcak olabileceğini unutturan bir havaydı. Renkli yapraklar etrafımda dönüyor, çıplak ağaçlar rüzgârda iç çekiyordu. Güneş parlıyor, gözlerimi kamaştırıyordu. Çok

görmüştüm böyle sonbaharları ama hiçbiri bugünkü kadar *sonbaharsı*, ayazlı, gerçek ve canlı gelmemişti.

Dışarıda bir sürü kablokafa vardı. Bazıları arazilerimizde yetişen temel gıda ürünleriyle yüklü nakliye araçlarını sürüyor; bazıları her gün kasabadan geçen tüccarlarla sohbet ediyor; kimileri de bir bankta oturmuş gelene geçene gülümseyip başlarını sallıyordu, ki bu tarikatın ulusal sporu gibi bir şeydi zaten.

Hepsi selamladı beni. Burada herkes beni tanıyor, o yüzden şeyimle... durumumla ilgili rahatsız edici sorular sormuyordu. Büyümeyen bir çocuk olduğumu biliyordu herkes, ne zaman güzel bir gösteri izlemek isteseler kapımı çalabileceklerini de.

Normalde bu hoşuma giderdi aslında. Bugünse üzerime üzerime geliyor, beni boğuyordu. Şimdiye muhtemelen hepsi Lacey'den haberdar olmuştu. Beni sokakta gördüklerine göre Lacey'nin Atlıkarınca'da yalnız olduğunu da biliyorlardı. Birlik olup düşünecek, onu merak edecek, gidip kabloyu taktıracak mı diye sormayı planlayacaklardı. Bense bunu *kesinlikle* istemiyordum. Lacey geçtiğimiz yirmi yıl içinde değişmeyi başarmıştı; bir yetişkin olmuştu, Treehugger'lıktan kurtulmuştu, maceralar yaşamıştı. Bir kadına dönüşmüştü. Onun da bizim gibi zamanda donup kalmasını istemiyordum. *Ben de* artık zamanda donup kalmak istemiyordum. Ayrıca benim sırrımı, antenimin herkesinki gibi çalışmadığını da biliyordu. Bir kablokafa olursa bunu onlara söylerdi. Söylemek zorunda kalırdı.

Laboratuvarlar eski Üniversite'nin biyobilim binasındaydı aslında ama birkaç yıl önce bir gezgin, araştırmacılara kendi kendini düzenleyen bir laboratuvar modeli satmıştı. Kablokafalar bir toplantı yapmış, uzun süre ana bir bina inşa etmek üzerine konuşmuştu ama araştırmacılar kendi binalarına sahip olamayacak olmalarından ötürü öyle perişan hissetmişti ki nihayet istediklerini elde etmişlerdi; kablokafalar sırf araştırmacıların lanet neşesini yerine getirmek için pes etmişti.

Yeni bina koca bir öbek jelatin kurbağa yumurtası gibi duruyordu: devasa, irili ufaklı baloncuklardan geniş, yüksek bir yapıydı. Model, araştırmacıların disiplinsel ihtiyaçlarını göz önünde bulundurup iletişim düzenlerini incelemiş, böylece disiplinler ve ortak çalışan gruplar arasında bir araştırma ortamı için en uygun geometriyi bulmuştu. Araştırmacılar bayılıyordu buraya –binaya yaklaşırken bile hissedebiliyordunuz bunu– onlardan başka kimse de bir anlam veremiyordu zaten, özellikle de baloncuklar daha elverişli yeni şekiller aradığı için sürekli olarak yer değiştirdiğinden.

Genellikle benim araştırma grubumu çok zorlanmadan bulabiliyordum. Birkaç kısa merdiven çıkıyor, içi babamın bayılacağı türden araç gereçle dolu büyükçe laboratuvarların etrafından dolanıyor, nihayet onların kapısına varıyordum. Bugün üç kişiydiler: genetisyen Randy; endokrinolog Inga ve onkolog Wen.

"Yine kanser olduğunu düşünüyorsunuz demek, he?"

Randy ve Inga ciddi bir ifadeyle Wen'i işaret etti. "En iyi tahminimiz bu, Jimmy. Hücrelerin sürekli olarak kendini kopyalamasını sağlamanın en ucuz ve kolay yolu bu. Hindistan'dan gelen yeni bir antikanser ilacı deneriz üzerinde diye düşündük." Inga otuzlarındaydı; benim yaşımdayken oyun oynardık onunla. Şimdiyse beni sadece bir araştırma konusu olarak görüyor gibiydi.

Wen başını sallayıp ellerini masaya uzattı. "İliğine hesaplama yapan bir madde sokup transkripsiyon etkinliğinin gerçek zamanlı devamlı değerlendirmesini yapacağız, verileri referans deneklerle karşılaştırıp bir anormallik var mı diye bakacağız. Neler olup bittiğine dair iyi bir istatistik çıkarabildiğimizde de anomali görülen transkripsiyonlara müdahale ederek onları düzelteceğiz. Çok basit bir yaklaşım aslında, kaba kuvvet hesaplama gibi. Gerçi yeni bir IIT*

* "Indian Institute of Technology". Hint Teknoloji Enstitüsü. (Ç.N.)

nanoölçek petaflop* maddesi var, 'kaba kuvvette' bile çıtayı yükseltiyor."

"Ve işe yarıyor mu yani?"

Hepsi birbirine baktı. Rahatsızlıklarını belli belirsiz de olsa hissettim antenimden. "Hayvan deneylerinde oldukça başarılı oldu."

"Ya insan deneylerinde?" Cevabı çoktan biliyordum.

"IIT'den Dr. Chandrasekhar, insanlar üzerinde yapacağı araştırmada deney sahası olmamızı istedi. Senin irsiyet plasmandan çok etkilendi. Aylardır geliştirmeye çalışıyor onu." Randy'nin içindeki inek ortaya çıkmıştı yine; susturulmuş alıcıma rağmen saf neşesini hissedebiliyordum. "Üzerinde neler yaptığını görmelisin. Baban tam bir..."

"Dahiymiş, biliyorum." Normalde babam hakkında konuşmaktan rahatsız olmazdım ama bugün yanlış geliyordu nedense. Bir kere gözümün önüne getirmiştim onu, kısa bir an için, Lacey'yle birlikte olurken; öyle keskin bir şekilde dönmüştüm ki tuhaf bir açıda bükülmüş halde kalakalmıştım. Babam "kökümden uzaklaştığımı" görse ne derdi acaba düşüncesiydi beni etkileyen.

"Not falan tutmuyor muydu?"

"Tutuyordu ama bulabileceğim bir yerde değil. Dünyanın birçok yerinde bir sürü arkadaşı vardı, birlikte çalışıyorlardı üzerinde. Muhtemelen bir yerlerde benim gibi bir sürü kişi var. Yeteri kadar büyüdüğümde bana her şeyi anlatacağını söylemişti babam."

"Kuşak farkı olmasından korktu herhalde" dedi Randy bilge bir ifadeyle.

"Nasıl yani?" dedim.

"Bilirsin işte. Kendine her ne yaptıysa bile sen ondan onlarca yıl ilerideydin. Eğer çalışmasına devam etseydi ve sen de ona katılsaydın onun yaptığını sen de yapabilirdin; senden daha ileride bir çocuk yaratabilirdin yani.

* Bir bilgisayarın işlem hızına dair, saniyede bin trilyonluk yüzer nokta işlemleri yapıldığını belirten ölçek. (ç.n.)

O zaman da senden sonra gelen dahi süpermen nesillerin arasında bir mağara adamı gibi yaşardın sonsuza kadar. Bu yüzden bilgileri sakladı senden." Omuzlarını silkti. "Chandrasekhar böyle diyor en azından. Ölümsüzlük hileleri üzerine bir sürü araştırma yapmış. Babanınkinden haberi yokmuş gerçi. Bayağı etkilenmişti o yüzden."

"Söylemiştin." Bunu daha önce hiç düşünmemiştim. Babam, babamdı işte. Her şeyi gören, her şeyi bilen, kudretli biriydi. Bana sadece babalık etmemiş, beni *tasarlamıştı* da. Tabii ki kendi genomundaki hataları yamamak için tasarlamıştı gerçi ama–

"Dediğim gibi, plazmanı bayağı bir kültürleyip bu işlemi denedik. Aldığımız sonuç normal yaşlanma gibi duruyor. Mitokondriyal kısalma yani. Olgunluk."

"Ne kadar büyüklükte bir kültürden bahsediyoruz?" Yetenekli bir biyobilimci tarafından yetiştirilmiştim; hangi soruyu sormam gerektiğini biliyordum.

"Birkaç milyar hücre" dedi Inga saçını geri iterken. Rahatsızlıklarını yine hissetmeye başlamıştım; şimdiki öncekinden daha da kötüydü.

"Peki.." Aklımdan hesap yaptım. "Yani on santimetrakarelik bir deri parçası kadar mı?"

Üçü de aynı utangaç şekilde güldü. "Gelişiyor ama" dedi Inga. "Şu an onu test eden dört yüz kiloluk bir goril var. Bir yıl boyunca sabit kalacak. Çok da sağlam."

Başımı iki yana salladım. "Sanmıyorum" dedim. "Yani evet çok heyecan verici falan ama doğduğumda bir kere kobay faresi oldum zaten. Bu sefer başka biri benden önce olsun."

Birbirlerine baktılar. Endişelerinin dondurduğu nabızlarını hissedebiliyordum.

"Bunu deneyecek başka birini aradık ama kimsede yok senin bu özel..." Wen doğru kelimeyi bulmaya çalıştı.

"Olması gerek" dedim. "Babam beni tek başına yaratmadı. Koca bir ekibi vardı. Hepsi katkıda bulunmak is-

tediler. Muhtemelen bir yerlerde ölümsüz yetişkinlerle dolu şehirler falan vardır."

"Onları bulabilseydik sorardık. Ama kimse öyle birilerini duymuş değil. Chandrasekhar her yerde sorup soruşturuyor. Bayağı nüfuzu da var. Babanın arkadaşlarının nerede olduğunu biliyor musun diye sormamızı söyledi."

"Babam ben doğduğumda onlarla çok feci kavga etmiş, bir ayrışma mı ne yaşamışlar. Onlarla iletişime geçtiğini görmedim hiç."

"Ya annen?"

"Öldü. Söylemiştim. Ben bebekken. Onu da hatırlamıyorum hiç." Yutkunup öfkemi kontrol etmeye çalıştım. Bir gün birisi çok sinirli görünmeme rağmen antenimin hiçbir şey yaymadığını fark edecekti ve o an hapı yutacaktım. Herhalde bir tarafımı yarıp içime beş anten falan daha sokarlardı. Ya da onları kandırdığım için beni bir ağaca bağlayıp orada bırakırlardı. Vicdanınızı emip yok edecek koca bir şehir dolusu insan olunca ne kadar gaddarlaşabileceğinizi bilseniz şaşarsınız.

"Chandrasekhar diyor ki..."

"Bu adamın adını duymaktan sıkılmaya başladım artık. Ne bu ya? Ego mu? Medeni doğudan başarılı bir doktoru etkilemeye, bir grup orman kaçkınından fazlası olduğumuzu kanıtlamaya falan mı çalışıyorsunuz? Bir grup orman kaçkınıyız gerçekten de çocuklar. Ormanda yaşıyoruz ya biz! *Amaç* o zaten. Böyle bir şeyi denediğinizi bilseler *onlar* ne derdi sizce?" Kollarımı abartarak iki yana açıp bütün kasabayı gösterdim. Burada küçük bir sırrının olması ne demek biliyordum, onları da can evlerinden vurabileceğimden emindim.

Inga'nın yüzü buruştu. "Dinle beni, Jimmy. Bunu sen başlattın. Bize gelip bunu araştırmamızı sen istedin. Sorduğun sorunun cevabı bizi hiç beklemediğin bir noktaya götürdüyse bu bizim suçumuz değil. Meşgul insanlarız biz. Yapmamız gereken bir sürü şey var. Hepimiz payımıza düşeni yapmalıyız."

Diğer ikisi onun bu kızgın duygularından çekinmişti. Böyle bir patlamayla karşılaşan her kablokafanın yapacağını yaptım ben de: Ortamı terk ettim.

Geri dönüğümde Atlıkarınca'nın etrafında küçük bir topluluk olduğunu gördüm. Tam olarak yolu kapadıkları söylenemezdi, daha ziyade boş boş dolanıyor, sohbet ediyor, yeşilliklerin arasında geziyorlardı ama sürekli evimin yakınlarındalardı. Dışarıdaki tuvaletten birisi çıktı: Brent. Bir an sonra Sebastien'i de gördüm.

"Gösteriyi izleyebiliriz diye umuyorduk" dedi. "Brent yine sorup durdu."

Al işte. "Ya diğerleri?"

Antenim etrafa alay ya da öfke yaymıyordu ama sesimde ikisi de duyulabiliyordu. Sebastien antenine inanarak sanki son derece sakinmişim gibi devam etti.

"Onlar da binmeye gelmiş sanırım."

"Bugün çalıştırmıyorum" dedim. "Gidebilirsiniz."

"Yine mi bozuldu?"

"Hayır" dedim.

"Hımm" dedi.

Brent'le Tina yanımıza geldiler. Brent başını yana eğip bana baktı. "Selam, Jimmy" dedi. "İçeri girip gösteriyi izlemek istiyoruz."

"Bugün olmaz. Bir hafta sonra yine gelin."

Tina bir elini koluma koydu. Sıcak, anaçtı. Tuhaf hissettim. "Jimmy, burada kalmak istiyorsa arkadaşını konseye getirmen gerektiğini biliyorsun. Burada işler böyle yürüyor."

"Kalmıyor" dedim.

"Yeterince kaldı ama. Göz ardı edemeyiz, biliyorsun. Onu görmemişiz gibi davranmamızı isteyemezsin bizden. Hepimizin bir görevi var. Arkadaşın ya operasyonu geçirir ya da gider."

"Kalmıyor" dedim. *Ben de kalmıyorum* demedim ama.

"Jimmy" diye başladı ama onu dinlemek istemiyordum. Elinden kurtulup kapıma çıkan rampaya tırmandım, kapıyı araladım, hemen içeri girip arkamdan kapattım.

"Bak bana, yuva oldum!" Bütün sürü Lacey'nin etrafındaydı; kollarına, kafasına, omuzlarına, göğsüne tünemişlerdi. Sahnenin en ön sırasında oturmuş dengede durmaya çalışıyordu. "Çok eğlenceli yaratıklar bunlar. Bu kadar uzun yaşadıklarına inanamıyorum!"

Omuzlarımı silktim. "Bildiğim kadarıyla ölümsüzler." Tekrar omuzlarımı silktim. "Zavallı piçler."

Sürüyü üzerinden attı. Koltukların altında birbiriyle yarışmaya başladılar. Git gide sincaplara benziyorlardı. Onları daha sık yürüyüşe çıkartmalıydım. Lacey yanıma gelip kollarıyla sardı beni. Güzel bir histi ve tuhaf.

"Ne oluyor?"

"Gidelim haydi, tamam mı? İkimiz."

"Yürüyüş yapmaktan bahsetmiyorsun, değil mi?"

"Hayır."

Beni bırakıp sahneye oturdu. "Gelecek" bölümündeydik; babam o zaman tarihin muhtemelen 1989 olduğunu söylemişti ama o tarihe pek de uyumlu bir sahne değildi bu. Noel ağacının üzerinde ışıklar yanıp sönüyordu. Odadaki her şeyi araştırmıştım, Noel ağacı üzerine girilen veriler de oldukça rahatsız etmişti beni. *Ailevi* şeyler hep. Tam... tam treehuggerlık bir olay. Kablokafalardan bazıları da Noel'i kutluyordu gerçi ama kimse beni davet etmedi, neyse ki.

"Bunun iyi bir fikir olduğunu sanmıyorum, Jimmy. Dışarısı çok tehlikeli."

"Tehlikeyle başa çıkabilirim ben." Yutkundum. "İnsan öldürdüm ben daha önce, biliyorsun değil mi? Seni son gördüğüm o gün, Detroit'e saldırdıklarında. Sekiz tane öldürdüm hem de. Çocuk değilim ben."

"Hayır, çocuk değilsin. Ama öyle gibisin de. Bilmiyorum, Jimmy." İç çekip başını çevirdi. "Dün gece için üzgünüm. Asla yapmamalıy..."

"Çocuk değilim ben! Senden büyüğüm. Böyle görünüyor olabilirim ama otuz iki yaşında olmadığım anlamına gelmiyor bu, tamam mı? Sevmeyi bilemeyeceğim anlamına gelmiyor." Ne söylediğimi fark ettim birden.

"Jimmy, öyle demek istemedim. Ama ne olursan ol, biz, biz bir çift olamayız. Anlıyorsun, değil mi? Tanrı aşkına, Jimmy, aynı türden bile değiliz!"

Sözleri göğsümü delip geçmiş gibi hissettim. Ciğerlerimdeki bütün hava çekildi, gözlerim yuvalarından uğradı. Uzun süre öylece baktım ona.

Gözlerimde yaşların birikip battığını hissettim ama beni ne kadar çocuksu göstereceklerini fark edip sıktım kendimi; yalnızca hırıltılı bir nefes çıktı ağzımdan. Başımı salladım sonra, sakin sakin.

"Tabii. Seninle çift olmak istemedim zaten. Yol arkadaşın olmak istedim sadece. Ama kendi başımın çaresine bakabilirim. Sorun değil."

Başını iki yana salladı. *Onun* gözlerinde de yaşların biriktiğini görebiliyordum ama onda nedense hiç de çocuksu durmuyorlardı. "Bunu demek istemedim, Jimmy. Lütfen, anla beni..."

"Anladım. Dün gece bir hataydı. Aynı türe ait değiliz biz. Benimle yolculuk etmek istemiyorsun. Çok zor değil anlamak."

"Öyle değil..."

"Haklısın. Daha güzel açıklanabilir aslında. Hakkımda ya da bu durum hakkında söyleyebileceğin milyonlarca güzel şey var. Sorun bende değil aslında, evrenin bir özelliği bu ve bunun için kimseyi suçlayamayız. Gayet iyi anladım bence."

Dudağını ısırdı.

"Öyle mi, he?"

Hiçbir şey söylemedi. Başını iki yana salladı.

"Ee? Neresini yanlış anlamışım?"

Hiçbir şey söylemeden kaçıp gitti.

Bir dakika sonra çıktım dışarı. Komşularımdan merak yayılıyordu etrafa. Kimse Atlıkarınca'dan çıkıp koşup

giden kadın hakkında bir şey sormadı. Lacey'nin eşyaları hâlâ küçük uyku bölümümde, sahnenin oralarda duruyordu. Hepsini olabildiğince özenle toplayıp kapının oraya koydum. İstediği zaman gelip alabilirdi.

Atlıkarınca'daki dördüncü sahne seksenlerin sonunu gösteriyordu. Arşivlerde başka versiyonları da vardı aslında ama seksenler kısmını babam çok severdi, o yüzden çoğu zaman o bölümü oynatırdım.

Dediğim gibi Noel zamanıydı sahnede, ortada da bir sürü ilkel "yeni" teknoloji sergileniyordu; korkunç bir video oyunu, beceriksiz bir otomatik pişirme cihazı, acayip bir konsol. Bütün aile birlikte oturmuş şakalaşıyor, oyunlar oynuyordu. Büyükanneyle Büyükbaba dinç, kendi başının çaresine bakabilen insanlardı. Kız kardeşle Erkek kardeş iki güzel gençti. Baba ve Anne biraz daha yaşlıcaydı ve optik protezler takıyorlardı. Baba yanlışlıkla fırını yanlış ayarlıyor, hindi kömür oluyordu. Herkes gülüyordu ve pizza söylüyorlardı.

O sahneyi hep çok rahatlatıcı bulmuştum. Yakın gelecekte geçmesi planlanmıştı, böylece seyircinin her günün sonunda parlayan Harika güzel yarınları görmesi sağlanacaktı (bir süre bu gösterinin konusu "Şimdi hayatının en güzel zamanı" olmuştu, ki bana bu daha gerçekçi geliyordu; yarının nasıl olacağını kim bilebilirdi ki?).

Babam gelişime inanıyordu, sonradan anladım. Beni yaratmıştı çünkü insan ırkının yerini insanötesi bir şeye bırakacağını düşünmüştü. Yani ona göre sıralama şöyle gidecekti: sincap, maymun, primat, mağara adamı, insan, ben. Son iki adım arasındaki kayıp bağdı o; insanötesiliğe dönüştürülen insandı.

Ama babam bugün hayatta olsa muhtemelen benimle yaptığı hatalarından ders alıp 2.0 versiyonunu yapardı.

O benim yanımda ne kadar ilkel duruyorsa ben de bu versiyonun yanında öyle dururdum. 2.0'dan yirmi yıl sonra da daha da gelişmiş yeni bir nesil olan 3.0 gelirdi. Altı metre uzunluğunda olurdu belki, istediği zaman da yeni uzuvları çıkardı.

Bin yıl sonra da hâlâ hayatta olur, telepatik, şekil değiştirebilen, hiperzeki soylarımızın arasında tuhaf, ölümsüz mağara adamları gibi yaşardık.

Gelişim böyle bir şeydi işte.

İkinci gece Lacey'nin içeri girdiğini duydum. İlk gece hiç gözümü kırpmamış, yatağıyla cüppesini almaya gelir diye beklemiştim. Gelmeyince de kalacak sıcak bir yer buldu herhalde diye düşünmüştüm. Son dört-beş yıldır havada bir sürü ağaç ev tohumu vardı. Şimdilerde fidanlar da çıkıyordu; yerden büyüyor, kocaman, içi boş kök topları oluşturuyorlardı. Karbon yutan bütün iyi projeler gibi bunlar da çok çabuk büyüyordu; fakat yerel türlerle yarışma eğilimleri de olduğundan kök yaptıkları anda kablokafalar onları kesip toprağa gübre olarak kullanıyordu. Yine de kesilmemiş bir tane bulmak için ormanda çok uzaklaşmak gerekmiyordu.

Diğer günü kablokafalarla sosyalleşerek, besinlerle ve ticaretle ilgili konuşmalarını dinleyerek geçirdim. Evin dışında vakit öldürmeye çalışıyordum ki Lacey eşyalarını almaya gelirse onu görmek zorunda kalmayayım. Eve gelip sürüye selam verdiğimde, akşam yemeği hazırlamaya koyulduğumdaysa eşyaları hâlâ kapının önünde duruyordu. O zaman uzun bir süre gelmeyeceğini anladım. Belki de birlikte karavan yolculuğuna çıkabileceği iyi bir gezgin bulmuştu.

İçeri sessizce girdi ama sürü uyanmıştı. Bir an sonra ben de uyandım. Yatağım hâlâ onun gibi kokuyordu. Yıkamam gerekecekti. Ya da yakmam.

Ayağa kalkıp dördüncü sahnenin loş ışığında yürüdüm. Orta sırada, çantası bacaklarının arasında oturmuş Noel salonundaki robotların sessiz silüetlerini seyrediyordu.

Omuzlarımı silkip gösteriyi çalıştırdım. Hindiyi yakmalarını izledik. Pizza söylediler. Şarkı söylemeye başladılar sonra: "Harika güzel yarınlar, her günün sonunda parlar." Atlıkarınca 60 derece daha döndü ve başlangıç noktasına geldi. Gösteri bitmişti.

"İyi yolculuklar" dedim ona.

Sanki tokat atmışım gibi oturduğu yerde sarsıldı. "Jimmy, sana söylemem gereken bir şey var. Detroit'teki o gün hakkında. Daha önce söyleyemediğim bir şey." Tüylerimi ürperten derin bir nefes aldı.

"Anlaman gerek. Annemle babamın planladığı şeyden haberim yoktu. Babanın beni sevmediği gibi onlar da seni sevmiyorlardı, o yüzden örümcekkeçimi alıp gidip seninle şehirde oynayabileceğimi söylediklerinde biraz şüphelenmiştim. Ama evde daha yeni fena bir kavga patlamıştı, ben de bensiz bir şeyler konuşmak istediklerini, o yüzden dikkatimi dağıtacağından en çok emin oldukları şeyi yapmama izin verdiklerini sandım.

Benim de senin dikkatini dağıtmamı istediklerini anlamamıştım.

Daha sonra bana başka birinin de babanı başka tarafa çekmeye gittiğini söylediler. Amaçları ikinizi de savunma alanınızdan ayırmak, saldırma ihtimalinizi ortadan kaldırmak, ortada hiçbir şey kalmayana kadar wumpusları şehre salmak, sonra da sizi serbest bırakmakmış. Ama baban kaçmış, neler olduğunu anlamış, uçağına binmiş ve..."

Sustu. Yüzüne baktım; söylediklerini idrak etmeyi, söyleyecek bir şey bulmayı bekledim.

"Bunu bana sonra söylediler, anlıyorsun değil mi? Haftalar sonra. Sen gittikten sonra. Hiçbir fikrim yoktu benim. Buffalo'da arkadaşları varmış babamın, mekaların ve uçan platformun sahipleri; kendini eski şehirlerden

kurtulmaya adamış adamlar. Babandan nefret ediyorlarmış. Bir sürü düşmanı varmış babanın. Bana çok sonra söylediler. Ben sadece... sadece bir yemdim."

Bombalar yağmaya başladığında ne kadar hızla ortadan kaybolduğunu hatırladım. Mekaya da binmemişti, ki o sırada en güvenli yer olabilirdi orası; onun yerine şehrin dışına çıkmıştı.

"Biliyordun" dedim.

Gözlerini sildi. "Ne?"

"*Biliyordun*. O yüzden hemen ortadan kayboldun. O yüzden mekaya binmedin. Bize saldıracaklarını biliyordun. Şehirden çıkman gerektiğini biliyordun."

"Jimmy, hayır..."

"Lacey, evet." Öyle sakin hissediyordum ki korkutucuydu. Sürü gergin gergin ayaklarımın arasına dolandı. "Biliyordun. Biliyordun, biliyordun, biliyordun işte. Bilmediğine mi inandırdın kendini yoksa?"

"Hayır" dedi ellerini önünde birleştirerek. "Jimmy, anlamıyorsun. Bilseydim buraya itiraf etmeye gelir miydim?"

"Suçluluk duygusu" dedim. "Pişmanlık. Ailene duyduğun öfke. Bir çocuktun sadece, değil mi? Biliyorduysan bile kandırdılar seni de. Beni yoldan çek diye yem olarak kullanmak yerine korumalılardı seni. Belki de hoşlanıyorsundur benden. Belki sadece kafamı bulandırmak istiyorsundur. Belki de birisi kablokafalara saldırırken dikkatimi dağıtmaya çalışıyorsundur."

Bunu söylediğim anda bütün vücudu irkildi; çişimi yaptıktan sonra gelen o şiddetli irkilme hissi gibi. Sahnenin ışıklarında gözbebeklerinin küçüldüğünü çok net gördüm.

"Dur bir dakika" dedim. "Dur bir dakika, *kablokafalara* saldırmak için mi geldin buraya? Tanrı aşkına, Lacey, neyin var senin? Dünyanın en zararsız, en çaresiz çiftçileri onlar. Tanrım, Treehugger sayılırlar resmen, o aptal siyasetleri hariç yani."

Ayağa kalkıp çantasını aldı. "Neden paranoyaklaşabileceğini anlıyorum, Jimmy ama hiç adil değil bu. Ben aramızı düzeltmeye geldim buraya..."

"Kusuruma bakma" dedim. "Başka ne düşünebilirdim ki? Sonuçta buraya sızmış bilgi topluyorsun, sonra da geceye karışıp yok olacaksın. Sonuçta geçmişinde de yapmışsın böyle şeyler. Sonuçta küçük bir kız olduğundan beri böyle şeylerle uğraşıyormuşsun..."

"Hoşça kal, Jimmy" dedi. "Kendine iyi bak, olur mu?"

Geceye karışıp yok oldu. Göğsüm haykırır gibi inip kalkıyordu. Ellerimi yumruk yapıp öyle sıkmıştım ki kollarım titriyordu. Sürünün hiç hoşuna gitmedi bu. "Takip edin" diye fısıldadım Ike'la Mike'a; sürünün en iyi iz sürücüleri onlardı. "Takip edin." Çok iyi bildikleri bir emirdi bu. Buraya yerleştikten sonra komşularımı gözetlemiş, çevremi tanımıştım bu emirle. "Takip edin" dedim tekrar; hızla fakat sessizce kapıdan çıkıp gözden kayboldular.

Algı merkezlerini konsolumdan izleyip kaydedebiliyordum. Bir taraftan onu takip ederken çantamı hazırladım. Sürünün tüplerini aldım sonra. Taşıyamayacağım kadar ağırlardı ama küçük bir yük arabam vardı. Tüpleri arabaya yerleştirirken süspansiyonun ağırlığın altında çöküşünü gördüm.

Ike ve Mike izini bulmuşlardı. Ağlayan bir kadının dengesiz yürüyüşüyle ormana doğru gitmiş, sonra düzelmişti. Yürümeye devam etmiş, hızlanmış, tamamen karanlığa varınca kızılötesi bir kelebek gözlük takmıştı. Bunu not edip Ike ve Mike'a termal izlerini kapamaları mesajını verdim. Geride durup görüntüleme ekranlarındaki yakınlaşmayı sona getirdiler; kamera kendini ayarlamaya çalışırken görüntü biraz titredi.

Lacey ormandan çıkıp kocaman tepeli bir açıklığa geldi. Bacaklarını altına alıp tepeye karşı oturuşunu izledim. Bir şeyler söylüyordu. Ike'ı mikrofon mesafesine gönderdim. Çok fazla bir şey söylemedi ama; Ike yeterli mesafeye geldiğinde de susmuştu zaten.

Tepe titredi. Birkaç kaya parçası yanlardan düşmeye başladı. Derken tepeden bir dokunaç çıktı; ucunda çok tanıdık bir ağız vardı. Ağız yamuldu, büyük kayalardan birini kaptı ve sindirmeye başladı. Daha çok dokunaç çıktı sonra; beş, derken elli, sonra yüzlerce. Toprak kaydı ve altındaki wumpus ortaya çıktı.

Gördüğüm en büyük wumpustu. Yirmi yıldır bu piçlerden görmemiştim sonuçta, belki hafızam beni yanıltıyordu ama bunun farklı bir yanı vardı. Daha zalimdi. Daha zekiydi. Wumpuslar beceriksiz şeylerdi aslında; gelişigüzel yürür, toksin değişimlerini takip eder, yiyecek şehir aralardı, bunları da kör gibi yaparlardı çoğunlukla. Bu kendini ortaya çıkarmış açıklıkta kararlı kararlı yürüyor, tekerlekleriyle döne döne ilerliyor, etrafı un ufak ediyordu. O döndükçe beslenme gözünden daha küçük wumpuslar dökülmeye başladı. Bu... bu yumurtluyordu resmen!

Ike'la Mike'ın varlığını hissetmiş olmalıydı; bir ona bir ötekine dönüp durdu. Ormanın derinliklerindelerdi, kendilerini olabildiğince soğukta çalıştırıyorlardı, kamufle olmuşlardı, hareket etmiyorlardı ve faz dizilimli sinyallerle iletişim kuruyorlardı. Fark edilmemeleri gerekiyordu aslında yani, yine de iletişim sistemlerini kapatıp yavaşça bana doğru gelmeleri emrini verdim.

Kapının önünde karanlıkta durup yanıma gelmelerini bekledim. Gece ormandan gelen sesleri, geride kalan yaprakların arasından esen rüzgârı, yaprakların arasında koşturan küçük hayvanları ve wumpusun uzaklardan gelen, kızartmaya benzer sesini ve çöp sindirme gürültüsünü duyabiliyordum.

Lacey'nin o wumpusla iyi bir şey yapıyor olması mümkün değildi. Ormanda karşılaştığımızdan beri yalan söylemişti bana. Kablokafalar şehrini arıyordu. Şimdi de geri dönüp kıtadaki bütün şehirleri yiyen wumpusların daha gelişmiş bir sürümüne rapor vermişti.

Çoktan gitmek için hazırlanmıştım. Planımı uygulayıp yola koyulabilir, ardıma bile bakmayabilirdim. Kablokafalar benim ailem değildi; birlikte yaşadığım bir topluluktu sadece.

Daha iyi bir insan olsaydım içimdeki ses kalıp onları uyarmamı söylerdi. Hatta belki kalıp savaşmamı. Wumpuslara karşı savaşmak gerekiyordu çünkü; o kadarından emindim.

İyi bir insan değilim ben. Gitmek istedim sadece.

Ama gitmedim; iyi bir insan olduğumdan değil. Gitmedim çünkü Inga'yı görüp ölümsüzlüğüme gerçekten bir çare bulup bulmadığını öğrenmem gerekiyordu.

Inga büyüdüğü evde yaşıyordu hâlâ. Yirmi yıl önce orada oynamaya giderdim. Annesiyle babası, çocukları evlenip daha fazla yere ihtiyaç duyunca evi de büyütmüştü. Şimdi ek binalarla ve yarısı yer altındaki kilerlerle dört bir yana uzayan bir evleri vardı. Inga'nın odası en son olduğu yerde olabilir diye düşündüm.

Hafifçe tıkladım kapıyı önce. Sonra daha şiddetli vurdum.

Kapıyı yaşlı bir adam açtı; pijamaları, bu sonbahar gecesinin rüzgârıyla üzerinde uçuşuyordu. Gözlerini ovuşturup bana baktı.

"Buyurun?" Anteninden asabi uykusuzluğu yayılıyordu.

"Inga" dedim. Kalbim göğsümde davul gibi atıyor, sürünün tüplerini yol boyu taşımaktan üzerimden akan terler buz gibi rüzgârda kuruyor, içimi ürpertiyordu. "Inga'yı görmem gerek."

"Saatin kaç olduğundan haberin var mı?"

"Lütfen" dedim. "Araştırmalarından biriyim ben. Acil bir durum var."

Başını iki yana salladı. Rahatsızlığı giderek artıyordu. Bütün kablokafalar uyuduğundan duygularını hafifletecek

kimse de yoktu. Bu kötü enerjisiyle diğerlerinin rüyalarını kâbusa döndürüyor mudur diye merak ettim.

"Orada" dedi ana binanın uzağındaki küçük binayı işaret ederek. Adama teşekkür edip yük arabamı Inga'nın kapısına doğru çektim.

Kapıyı açtığında üzerinde gecelik, ayağında botlar vardı. Saçları başının üzerinde bir hale gibi duruyor, arkasından vuran ışıkla aydınlanıyordu; bir anda aslında ne kadar güzel olduğunu fark ettim. Daha önce hiç dikkat etmemiştim buna.

"Jimmy?" dedi dikkatle yüzüme bakarak. "Tanrım, Jimmy..."

"İçeri girebilir miyim?"

"Ne oldu?"

"İçeri girebilir miyim?"

Kenara çekildi. Onun da rahatsızlığını hissettim.

Odası küçüktü ve iple bağlanmış çalılardan özenle yapılmış heykellerle doluydu. Bazıları çok güzeldi. Böyle bir becerisi olduğunu hiç bilmiyordum. Ne gariptir ki kablokafa olmak sanatsal yeteneği azaltmıyordu; tarikatta beğendiğim birkaç tane oldukça başarılı ressam, hatta birkaç da destan şairi vardı.

"Benimle kalan bir kadın olduğunu duymuşsundur?"

Yüzünü buruşturdu. "Beni ilgilendirmez, ayrıca ilişki önerilerinde bulunacak biri de değ..."

Sözünü kestim. Her şeyi anlattım ona. Seksle ilgili kısımları bile. Antenle ilgili kısımları bile. Özellikle wumpus kısmını ama. Bu kadar büyük bir sır olmasına rağmen anlatması hiç de uzun sürmedi.

"Şehre saldıracağını mı düşünüyorsun yani?"

Rahatsızlığımı bastırmaya çalıştım; belki de onun rahatsızlığının hafif bir yansımasıydı bu. "Saldıracağından eminim." Konsolu çıkarıp wumpusun resimlerini gösterdim ona.

"Bunları bana neden anlattın? Neden? Niye gidip daha önemli birini uyandırmıyorsun? Bize yardım edebilecek birini?"

"Bize herhangi birinin yardım edebileceğini sanmıyorum. Gördün onu. Bebeklerini gördün. Yakında saldıracak. Bu topluluk bitti artık. İnsanları yiyor mu bilmiyorum ama burada insan elinden çıkmış ne varsa yiyecek. Bunun için yaratıldılar."

Etrafımızda uyuyan insanlardan, bütün şehirden güç ve huzur aldığını, korkusunu bu ağa dağıtıp yok ettiğini hissettim.

"*Neden* buradasın peki?"

"Gitmeden önce bana Chandrasekhar'ın bulduğu tedaviyi uygulamanı istiyorum."

"Gidiyor musun?"

Yük arabamı işaret ettim.

"Ve tedaviyi olmak istiyorsun, öyle mi? Dün bir kobay faresi olmak istemediğini söylemiştin?"

"Dün önümüzde yarınların olduğunu düşünüyordum. Şimdi o kadar da emin değilim. Tedavi olmak istiyorum."

Kollarını önünde birleştirip yüzüme baktı.

"Antenin sandığın kadar bozuk da değil bu arada" dedi nihayet. "Hislerini biraz da olsa hissedebiliyorum. Keşke daha düzgün çalışsaymış; hiç hoş hisler değil bunlar."

"Yapacak mısın yani?"

"Neden olmasın? Anlaşılan dünyanın sonu gelmiş zaten."

Biz laboratuvarda çalışırken kızartma sesi geceyi doldurmaya devam etti. Başta wumpusların ilerleyişini takip edebilmek için pencereleri biraz aralamıştık. Sürekli öfkeli bağırışlar ve ağlama sesleri duyuluyordu ama kimse acıdan haykırıyor gibi değildi. Demek ki wumpuslar yirmi yıl önce olduğu gibi şimdi de binaları yiyor, insanları atlıyordu.

İşlem şaşırtıcı bir şekilde çok basitti; konsoluma birkaç kod yazdı, bir de uzun, ince bir kemik iğnesiyle birkaç

ilaç verdi. İğne biraz acıttı ama beklediğim kadar değil. Herhangi bir şeyi onarmam gerekirse diye kaynak koduyla hedef kodunu da aldım: Kendi sistemimi yönetememeyi hiç istemezdim.

Transkripsiyonumla ilgili istatistik veriler etrafımızdaki ekranları doldururken hayranlıkla izledik. Uygulamada benim iç işlevselliğimin görüntüleri ile istatistiksel olarak normal data setleri üst üste konmuştu. Hücrelerimin ne lanet bir şekilde tuhaf olduğunu ben bile görebiliyordum.

"Şimdi ne olacak?"

"Herhangi bir değişiklik yapmadan önce iki aylık bir veriye ihtiyaç duyuyor. Yani birkaç ay boyunca bu işlemi yürüteceksin ancak o zaman transkripsiyonlarına müdahale edip onları normalleştirme izni verecek sana."

"İki ay mı? Kanserden daha berbat bir durum resmen."

"Kanser seni iki ay içinde öldürebilir de öldürmeyebilir de. Kötücül nanitlerin hücresel aktiviteni bozması daha da korkutucu bir şey."

"Bunu düşünemeye çalışıyordum" dedim.

Kızartma sesleri giderek daha da artıyordu.

"Kimse bağırmıyor artık" dedi Inga. Yuvarlak gözleri kocaman açılmıştı. "Sence ne oluyor dışarıda?"

Başımı iki yana salladım. "Ne aptalım, dur bir dakika."

Sürüyü kucağıma alıp talimat verdim onlara, sonra da pencereden dışarı bıraktım. Onlar binanın cephesinden inerken ben konsolu açtım.

"İşte" dedim işaret ederek. Wumpuslar şimdi uzun, eğimli bir sıra halinde hareket ediyorlardı; tüm kasabayı kapsayacak kadar uzundu ve kenarları kerpeten gibi kıvrılıyordu. Gecenin karanlığında ağır ağır, temkinli bir şekilde yürüyorlardı. Pepe'nin görüntüsünde wumpuslar birkaç bloğu yiyordu; dokunaçları ileri geri hareket edip duruyor, arkalarından gübre dumanı yükseliyordu. İnsanlar ellerinde eşyalarıyla evlerinden kaçıyor, wumpuslara bağırıyor, taş atıyorlardı. Wumpuslar bunu fark

etmiyordu bile; yalnızca taşları havada yakalayıp besleme gözlerine indiriveriyorlardı o kadar.

Yaşlı bir adam -kasabanın en yaşlılarından Emmanuel olduğunu fark ettim- evini yiyen wumpusun önüne dikildi. Önce bir şeyler bağırdı, ardından ona doğru bir adım attı.

Dokunaçlardan biri, daha önce gördüğüm wumpuslardan daha hızlı hareket ederek ileri atıldığı gibi Emmanuel'i gövdesinden tutup havaya kaldırdı, o daha gıkını bile çıkartamadan baş aşağı besleme gözüne attı. Adamın bacaklarından biri seğirdi, yalnızca bir kere, sonra tamamen gözden kayboldu.

Etrafındaki diğer kablokafalar korku hissini alıyor, kablolarıyla etrafa yayıyor, hafifletilemeyecek kadar yoğunlaştırıyordu. Bağırışıyor, etrafa kaçışıyorlardı ama wumpuslar hepsini teker teker kapıyordu; seslerini takip ediyor gibiydiler. Her biri baş aşağı besleme gözünü boyluyordu. Her biri gözden kayboluyordu.

Doğrulup ıslık çalarak sürüyü yanıma çağırdım.

Kapıya doğru yöneldim. Inga yolumu kesti.

"Nereye gidiyorsun?"

"Uzaklara" dedim. Bir an için düşündüm. "İstersen benimle gelebilirsin."

Yüzüme baktı ve o an her zaman acıma sandığım şeyin aslında tiksinti olduğunu fark ettim. Neden olmasındı ki? Ben komşunun asla büyümeyen çocuğuydum. *Gerçekten* tiksinilecek bir şeydi bu.

"Onu buraya sen getirdin" dedi usulca. Öyle bir ses tonuyla söyledi ki bunu, acaba beni öldürmeyi mi istiyor diye düşündüm, her ne kadar daha az önce beni tedavi etmiş olsa da.

"O geldi buraya" dedim. "Benim bununla bir alakam yoktu. Tesadüftü sadece. Aynı yerde yirmi sene kalırsan tanıdığın herkesin yolu bir gün düşer oraya. Her ne yapıyorsa benim bununla bir alakam yok. Açıkladım sana bunu."

Inga laboratuvar sandalyelerinden birine çöktü.

"Geliyor musun?" diye sordum.

Ağladı. Daha önce hiç kablokafa ağlaması duymamıştım. Ya duygusunu hafifletecek yeteri kadar kalabalık kalmamıştı ağda ya da ağır basan duygu sonsuz bir çaresizlikti. Sürünün tüpleriyle dolu yük arabamı tutmuş, kapının eşiğinde durdum bir an. Uzanıp elini tuttum, çektim. Hızla geri çekti elini. Tekrar uzandım ama sandalyesinden kalkıp laboratuvarın derinliklerine gitti.

Cevabımı almıştım.

Yük arabamı ardımdan çekip evden ayrıldım.

Kızartma sesi her yerde yankılanıyordu. Sürü etrafımı gözetliyor, her yönü iyice araştırıyordu; küçük sincap bedenleri bu iş için birebirdi. Sürüm ve ben bir ekiptik. Daha birkaç gün bataryalarının şarj edilmesi gerekmezdi; Atlıkarınca'yı terk etmeden önce tenekelerini besinlerle doldurmuştum.

Kızartma sesleri Atlıkarınca'nın da yıkıldığı anlamına geliyor olmalıydı. Bütün o özenle hazırlanmış yedek parçalar, bütün o kod sıraları... Anne, baba, oğulları, kızları, büyükanne ve büyükbaba, köpekleri... Babamın en değer verdiği şey wumpus tozuna dönmüştü artık.

Kızartma sesi her yanımızdaydı. Çığlık sesleri de öyle. Lacey batıdan gelmişti. Doğuda okyanus vardı. Güneye, sıcağın olduğu yere gidecektim; dünyanın sonu geliyorsa bile en azından donmayacağım bir yerde olurdum.

Güneye giden eski 40. Yol'da sıra sıra mülteciler vardı. Onlardan uzaklaşıp ormana daldım; yük arabasının koca tekerlekleri ve süspansiyonu bu engebeli yola hiç uygun olmadığı için doğru düzgün ilerleyemedim bile.

Sürü önümden gidiyor, arkamdan geliyor, gözcüyü oynuyordu. Hem heyecanlılardı hem korkuyorlardı. Çığlıkları hâlâ duyabiliyordum. Arada bir önümden bir kab-

lokafa geçiyor, gecenin karanlığında ormanda yok oluyordu.

Wumpus sinsice yaklaştı bana. Küçüktü; ağaçları devirmeden aralarından geçecek kadar küçüktü. Benim kadardı boyu; kamçı gibi dokunaçlarını, dokunaçlarının ucundaki, ay ışığıyla aydınlanmış gecede bir gölge gibi açılıp kapanan o ağızları saymazsak tabii.

Wumpusları dokunaçlarına tek tek saldırıp alt ettiğim günleri hatırladım. Bunlar, Detroit'tekilerden daha zekiydi. Birisi onları daha kötüye programlamış olmalıydı. Atalarıyla nasıl oynadığımı biliyorlar mıydı, acaba Lacey onlara anlatmış mıydı, merak ettim.

Wumpusların görme yetileri çok ilkeldir. En keskin duyuları kimyasaldır; inorganik maddelerin farkını duyularıyla takip edebilir, akla ihtiyaç duymadan besin kaynaklarına doğru atılırlar. Harika bir duyu yetileri de vardır. Hareketsizce durup inorganik bir koku yaymamaya konsantre olmaya çalıştım.

Wumpusun dokunaçları üzerimde havada dans etti. Derken sürü tek bir bedendeymiş gibi aynı anda hareket ederek dokunaçların üzerine atladı.

Sürünün sincap vücutları zararsız, tatlı görünüyordu ama betonu bile kesebilen açılabilir pençeleri, insanın boğazını yarabilen dişleri vardı. Bu temel model, insana karşı askeri savunmada kullanılıyordu.

Wumpus saldırıdan kurtulup etrafını didikleyen bu küçük öfkeli köpekçiklere savurdu dokunaçlarını. Onlar dokunaçları teker teker kökünden koparırken o da onları yakalamaya çalıştı.

Sessizce sevindim bir an, sonra yük arabamı olabildiğince hızla çekip uzaklaştım. Arkama dönüp baktığım sırada köpeciklerimden birinin yakalanıp besleme gözüne atıldığını fark ettim; yok olup bir toz bulutuna dönüşmüştü. Sorun değildi ama; onlara yeni vücutlar bulabilirdim, tüplerini de kurtarabildiğim sürece tabii.

Yük arabasını çekmeye devam ettim; kollarım kopacak,

kalbim göğsümden fırlayacakmış gibi hissediyordum. Bir süperinsan gücüne ve dayanıklılığına sahiptim ama o da sonsuz değildi sonuçta.

Kör gibi koşuyordum artık, kıyafetlerimden ter boşanıyordu; gözlerim yolda, kızartma sesinden uzaklaşabileceğim her yöne sapıyordum.

Derken bir anda yük arabası elimden çekiliverdi. Kaskatı kesilmiş kolumla yakalamaya çalışarak arkamı dönüp sendeledim birden. Bir wumpus vardı arkamda; yük arabasını iki ağzıyla yakalamıştı. Tüpler arabadan düşüp orman zemininde zıpladı. Wumpus üç tanesini daha ilk zıplamalarında havada kaptı; seslerini takip etmişti. Cesur, ölümsüz arkadaşlarımı besleme gözüne atışını, onları sindirişini çaresizlikle seyrettim.

Dördüncü teneke öteye yuvarlanmıştı; hemen koşup yakalamaya çalıştım ama parmaklarım boşta kaldı; karanlıktan bir el uzanıp tüpü almıştı. Gölgelerin arasına, ele doğru gittim.

"Ah, Jimmy" dedi Lacey.

Ellerim açık halde üzerine atladım; boğazına yapışacaktım.

Kenara çekildi, ayağıma çelme takıp düşürdü beni, sonra yakamdan tutup ayağa kaldırdı. Tüpe, son arkadaşıma uzanmaya çalıştım ama o gayet sakin bir ifadeyle tüpü wumpusun besleme gözüne fırlattı.

Bir toz bulutu çöktü üzerimize. Bir duman. Arkadaşım.

Ağlamaya başladım.

"Jimmy" dedi kızartma gürültüsünden zar zor seçebildiğim bir sesle. "Anlamıyorsun, Jimmy. Güvendeler artık. Kopyalıyor onları. Her şeyi kopyalıyor. Wumpuslar hakkında asla anlamadığımız şey buymuş. Yedikleri şeyleri kopyalıyorlarmış aslında."

Yakamı bırakıp omuzlarımdan tuttu beni. "Her şey yolunda, Jimmy. Arkadaşların güvende artık, sonsuza kadar. Artık asla ölmeyecekler. Kablokafalar da öyle."

Gözlerinin içine baktım. Bir zamanlar sevmiştim onu. Ama şimdi aklını kaçırmıştı.

"Bundan senin çıkarın ne?"

"Yaptığı şeyden babanın çıkarı neydi? Bir çocuğu ölümsüz yaptı. Dünyayı kurtaracağız biz. Bütün dünyayı." Gülümsedi, sanki benim de ona gülümsememi bekliyor gibiydi. Gülümsedim, omuzlarımı tutan elleri gevşedi. Tam o anda, birinin kulak zarını yırtmak istiyorsam yapmam gerektiğini öğrendiğim gibi avuçlarımı kâse gibi açıp kulaklarına vurdum. Babam benimle savunma videoları izlemeye bayılırdı.

Haykırarak yere yıkıldığı gibi karnına basıp üzerinden atladım ve durmaksızın koşmaya başladım.

Üçüncü Bölüm: Kötülerle Savaşan İyiler Her Zaman Olacak

Eskiden eğlence olsun diye meka sürerdim. Şimdiyse tıbbi bir gereklilikti bu.

Tulumumu Adaların* aşağısına doğru sürüp denize uygun moda aldım ve köprülerden geçme riskine girmektense okyanusun dibine daldım. O parlak, keskin gözlü gençler yaşıyordu köprülerde. Her an etrafınızı sarıp zihninize tecavüz edebilirlerdi.

Nefret ediyordum o piçlerden.

İkinci Wumpus Tahribi, Adalarda insana ait ne varsa yok etmiş –ya da korumuş deyin siz isterseniz–, insan yapımı bütün yapıları yıkmıştı. Bugün hayatta kalan bizler ağaç evlerde yaşıyor, suya ya da süte batırılmış ekmek yiyorduk.

Eski haritalara bakınca ağaç evimin Sugarloaf adasın-

* "Keys". Haritada Florida'nın hemen altında bulunan küçük adacıklar "Key" olarak adlandırılmaktadır. (ç.n.)

daki eski KOA kamp alanının tam ortasında olduğunu görebiliyorum. Agresif bir askeri kültür sayesinde wumpusları adadan uzak tutan, dolayısıyla hâlâ çalışan birkaç mekaya sahip olan Haiti'ye yakınlığını da seviyorum ayrıca. Kablokafalardan ve wumpuslardan kaçtıktan sonra birkaç sene orada yaşamıştım; güçlü kuvvetli bir genç adam olmuş, wumpuskarşıtı milis kuvvetlere katıldığımdan dolayı da o küçük piçlerden birini hak etmiştim.

"Hak etmek" muhtemelen yanlış bir tabir oldu. Ben göreve alındıktan birkaç yıl sonra gençlik çeteleri milis kuvvetleri tamamen yok etti. Devriyede olurdunuz mesela, bu çocuklar çalıların arasından öyle sessizce yaklaşırdı ki, sanki süzülerek geliyorlarmış gibi. Etrafınızı sararlar, o gözleriyle, o *antenleriyle* sizi hipnotize ederlerdi ve siz bir kobranın bakışlarıyla yere çakılmış fare gibi olduğunuz yerde donakalırdınız. Zırhınıza rağmen AKITIRLARDI sizi; başınızdaki süper iletken kuantum alanını düşürür, hayatınıza, derinlerinizdeki yapıya, sırlarınıza ve alışkanlıklarınıza zorla girerdi ve onları buluta* ya da artık bütün o veriler her nereye gidiyorsa oraya kaydederdi.

Ayrıntılı bir zihin tecavüzünden sonra en sağlam milis kuvvetler bile kabuktan ibaret ağlak tiplere döner, savaşamayacak hale gelirdi. Güç tulumlarını çıkarıp çalıların arasında gözden kaybolur, kendilerini bir barda bulur, beyinleri sanki arşivleşmiş bir kasetin modern medyaya dönüştürülüşü gibi sarılırken yüz yüze geldikleri o boşluğu unutmak için kendilerini içkiye verirdi.

Bir gün yakalandım. Havalandırma, mekanın şekil alan yatağındaki çıplak bedenimi serin tutmak için hırıldayıp duruyordu. Meka benim yalnızca iki katımdı; Detroit'tekilere göre çocuk boyutlarındaydı yani, ayrıca sinirli ve inatçıydı da. Babamın mekasıyla bir yumurtayı kırmadan tutabilirdim. Bundaki kuvvet destek manipü-

* "Cloud". Bulut teknolojisinden yani online veri depolama işleminden söz ediliyor. (ç.n.)

latörleri ise belirli birkaç ayarla çatırdayarak çalışıyor, mekanın elleri bir kuklanınki gibi çat çat çat açılıp kapanıyordu.

Bataklıktaki çalıların arasından yürüyor, ufuktaki wumpus dumanına göre kendimi yönlendiriyordum. Bir yerlerde, birkaç kilometre ötede bir şeyler Florida'nın geride kalan o değerli insan yapımı binalarını toprağa çeviriyor, insanları da yanında götürüyordu. Wumpuslarla gençlik çetelerinin aynı tarafta olup olmadığını kimse bilmiyordu. "Taraf" diye bir şeyin olup olmadığını da kimse bilmiyordu. İlk nesil wumpuslar, batı sahilindeki birkaç tarımcı tarikat üyesi tarafından yaratılmıştı. Fakat daha sonra onları yakalayan bazı tamirciler sistemlerine girmiş, üzerlerinde değişiklikler yapmış, kaynak koda dönüştürmüş ve geliştirmişti. İlk nesillerin aslında kaynak kodu ve yapımdosyası da varmış diye duymuştum; bayağı kullanışlı olsa gerek.

Çalıların arasından aynı anda çıktılar. Sessizlerdi.

Ve biraz da tanıdık.

Bendi bunlar. O uzun ergenlik öncesi dönemimdeki, büyümeyen, kablokafaların arasında yaşayan halimdiler.

Tam olarak da öyle değillerdi gerçi. Yüz ifadelerinde ufak değişiklikler vardı. Bazılarının saçı uzun ve karmaşıktı. Bazılarınınki kısaydı. Bazılarının çilleri vardı. Bir tanesi siyahiydi. İkisi de Latin'di sanırım.

Ama *ben*diler aynı zamanda. Birbirleriyle kardeş gibi duruyorlardı, benimle de kardeş gibi duruyorlardı. Bundan daha iyi açıklayabileceğimi sanmıyorum: Tıraş aynamda gördüğüm kişinin ben olduğunu nasıl biliyorsam onların da ben olduğunu biliyordum işte.

Mekamın etrafını çember halinde sarıp üzerime doğru gelmeye başladılar. Onlar bana baktı, ben mekamın kokpitini 360 derece döndürerek onlara baktım. Hep wumpuslar gibi laboratuvardan çıkma olduklarını düşünmüştüm ama yakından bakınca üzerlerinde kıyafetler olduğunu gördüm: Bazıları özel tasarım çocuk kıyafetle-

ri, bazılarıysa ikinci el paçavralar giyiyordu. Bazılarında önceden eski altkültürlerden birine bağlı olduklarını gösteren işaretler vardı: yüzlerine ya da kollarına yerleştirilmiş çıkıntılar, etlerinde ya da kemiklerinde parıldayan metal ya da cam parçalar. Bu gençler bir yumurtadan çıkmamıştı: doğmuş, büyütülmüş ve *bozulmuştu*.

Gözlerini bile kırpmadan bana bakıyorlardı. Onlara el sallamak, mekamdan çıkıp onlarla konuşmak gibi garip bir dürtüye kapıldım. Böyle bir tanıma hissi gelmişti işte.

Derken ellerini aynı anda kaldırdılar ve zihin tecavüzünün başlamak üzere olduğunu anladım. Kendimi hazırlamaya çalıştım. Bu güç alanı muhtemelen monte jeneratörlerden geliyordu. Tıpkı anlatılan hikâyelerde olduğu gibi sol kulaklarının arkasında yön antenlerinin ucu görülüyordu. Kablokafa antenimin kalıntılarından gelen bir uğultu, bir öfke hissettim, sanki bütün kafamı sızlatan bir diş ağrısı gibi.

Bu hissin yoğunlaşmasını bekledim. Hareket edebileceğimi sanıyordum. Denedim de. Elim hareket eder gibi oldu ama tetiğe ulaşabilecek kadar değil. Onları öldürebilir miydim onu da bilmiyorum zaten.

Tecavüz kaçınılmazdı, biliyordum. Ve tamamen çaresizdim. Bütün vücudumla savaştım ama tek başarabildiğim bir köz kırpması, parmak ucumun ufacık bir hareketiydi.

Derken beni bıraktılar. Kolum kontrol paneline doğru fırladı; kemiklerim tuşların üzerindeki metale gömüldü. Bir santim daha aşağı vursaydım durdukları yerde biçebilirdim onları. Belki ölürlerdi bile.

Ağır ağır geriliediler ormana doğru. Eğer zihnime tecavüz edilmiştiyse tamamen acısız, neredeyse anlık bir şeydi; hiç öyle anlatılanlara benzemiyordu.

Tam önümdeki çete üyesi çalıların arasında kaybolurken mekanın takipçisini üzerine yerleştirdim, mekayı otopilota aldım ve sıkı tutundum. Bu mekalar etraflarının haritasını çıkartmak için milimetre dalgalı radarlar ve

uydu resimleri kullanıyor, verdiğiniz bütün emirlere gerekirse ağaçlara tırmanarak, engelleri aşarak uyuyorlardı. Bu takip işini çok sessizce yaptıkları da söylenemezdi: İnsan dilinde "sinsi meka" diye bir tabir yoktur zaten. Meka ormanın bataklıkları arasından bata çıka, çarpa çarpa koşturur, oradan oraya zıplarken ben de öğle yemeğimi midemde tutabilmeye çalışıyordum.

Çocuk hem hızlıydı hem de mekayı nasıl kandırabileceğine dair güçlü sezgileri var gibiydi. Suyu nasıl kendi yararına kullanabileceğini biliyordu: Bataklıkların üzerindeki kaygan kütüklere basıyordu mesela, bir saniye sonra mekam onlara basınca çamura saplanıveriyordu. Bir keresinde ensesinin arkasındaki kir tabakasını, yanağındaki sinek ısırıklarını görebilecek kadar yakınına geldim ama elimden kurtuldu; bir oyuğa dalıvermiş, mekamın parmakları ardında kapandığıyla kalmıştı.

O gece kampa döndüğümde on sekiz milis askerinden yalnızca üçünün sağ kaldığını öğrendim. Mekamdan çıktım ve birlikte, mekalarımızın içindeki plastik, şekle giren tulumda sekiz saat hareketsiz sıkışıp kaldıktan sonra vücutlarımıza geri dönebilmemiz için öğrettikleri o tuhaf yogayı yaptık. Kimse yaşananlardan bahsetmedi. Yoldaşlarımıza ne olduğunu biliyorduk. Bazıları arkadaşımdı. Bir tanesi, Monique adındaki Haitili kız sevgilimdi. Bana Fransızca öğretiyordu. Yakınlardaki barları dolaşırsak onları bulabileceğimizi biliyorduk. Ceplerindeki son para da bitene kadar kendilerini içkiye verip ağlayacaklardı. Sonra bir gün onları sokakta dilenirken, yanaklarından yaşlar süzülürken görecektik.

Onlara çete tarafından yakalandığımdan da başarısız zihin tecavüzünden de bahsetmedim. Hele gençlik çetesinin yüzünde kendimi gördüğümden hiç bahsetmedim.

Sabah olduğunda yalnızca iki kişi kalmıştık. Suskun, yaşlıca bir adam olan Grad mekasını bırakmış ama çantasını alıp gitmişti. Şans diledim ona.

Geriye kalan tek milis askerinin gözlerine baktım. Teknik olarak üstümdü o benim; onbaşı rütbesi almıştı. Aslında onbaşı olacak bir adam değildi Marcus; göz teması kurmayı da sevmezdi çatışmayı da. Birkaç wumpusla savaşırken kendinden geçip tek bir öğleden sonrada kendisine saldıran otuz kadar mekayı yok edince bu cesaretinden ötürü ödüllendirilmişti. Nihayet onu mekasından çıkardığımızda titriyordu, gözleri ateşböcekleri gibi parlıyordu ve devasa bir ereksiyonu vardı.

Marcus alnına koyduğu eliyle bana selam çaktı, sonra çantasını alıp gitti. Tek başıma kalmıştım. Ormandan gelen sesler etrafımda yankılanıyordu. Sivri sinekler ensemi ısırıyor, kulaklarımda vızıldıyordu. Mekama atlayıp yürümeye başladım ama devriye güzergâhımda değil: Güneye, Adalara doğru gidiyordum. Bilinmeyen bölgelerde ayrıntılı bir keşfe çıkma gibi kritik bir karar vermiştim. Geri dönme gibi bir planım da yoktu.

Evet, mekayı çalmış bulundum biraz ama son üç ödememi de almamıştım zaten. Bence ödeştik sayılır.

İyi ki de öyle yapmışım. Bir hafta içinde kaşlarımın arasında beyaz bir kıl buldum. Bir ay sonra göğsümdeki kılların hepsi beyazlamış, gözlerimin kenarındaki kırışıklıklar kollarıma da yayılmıştı. Altı ay sonra bastonsuz yürüyemez oldum. Bir yıl sonraysa baston sayısı ikiye çıktı.

Bunun sebebi iliklerimdeki şeydi tabii ki. Ödünç aldığım bütün o yıllar tek bir iğneyle geri alınmıştı. Konsolumla iğnenin etkisini tersine çevirmeye çalıştım ama tepki vermiyorlardı. Bir yerlerde –Madras mesela– Chandrasekhar'ın bir meslektaşı bunu duysa büyülenirdi herhalde diye düşündüm; deneyinin uzun vadedeki sonuçlarını bilmek çok hoşlarına giderdi herhalde.

Uzun vadedeki sonuçların ta kendisi olmaksa o kadar da hoş değildi.

Sugarloaf Adası'ndaki ağaç evimin duvarlarından çıkardım mekamı. Zemin katlarda bir bozulma vardı; mutant bir gen döşemelerin tavandan ve duvarlardan sökülmesine sebep olmuştu. Üst katlarda sorun yoktu gerçi, benim de çok fazla şeye ihtiyacım yoktu zaten.

Mekamın içinden çıkmak her gün giderek daha da zorlaşıyor. Doğrusunu söylemek gerekirse vücuduma bakmak bile zorlaşıyor. Kırışıklıklar, yaşlılık lekeleri, şişmiş eklemler... Fiziksel yaşımı tahmin etmek imkânsız ama sanki 120'ymişim gibi hissediyorum. Kâğıttan bir deriyle kaplı bir iskelet gibi. Bütün damarlarım gözüküyor, bütün kemiklerim, bütün eklemlerim...

Ağaç evin geniş dalından yavaş yavaş odama indim. Küçük, nefes alabilen bir radyo-fırınım, bir de ağacın kuru dallarıyla doldurduğum dar bir yatağım vardı. Birkaç büyük yastıktan rahat bir koltuk da yapmıştım. İhtiyacım olandan bile fazlasıydı bu kadarı. Günlük yiyecek arayışımdan eve döndüğümde azıcık yiyecek kemirmeye çalışıp sidik torbam beni ayağa kaldırana kadar kemiklerimi dinlendirmekten başka yapacak bir şeyim kalmıyordu, ki sidik torbam da kurulmuş saat gibi gece boyu iki saatte bir uyandırırdı beni. Üzerine çok fazla düşünmemeye çalıştığım bir sürü şey var. Bütün bunların benim yüzümden olması da bu şeylerden biri.

O gecenin ilerleyen saatleriydi; üçüncü ya da dördüncü kere işemeye kalkmış zindanıma doğru ilerliyordum ki bir ses dikkatimi çekti ve kendimi kapıda buldum. Ne sesiydi bilmiyorum: gecelere okyanustan gelen sesler, hayvan sesleri, böcek sesleri, dalların arasında uğuldayan rüzgârın sesi hâkimdir zaten. Ama o gece farklı bir şey vardı. Bastonlarımı alıp kapıya doğru sendeledim ve eşiğe yaslandım.

Ucuz, pis, ölümcül mekam önümde, ay ışığında bir gölge gibi duruyordu. Ormana doğru baktım, aşağı yere baktım, sonra nihayet yukarı baktım.

Ağaç evimin uzun ince dallarından birinin üzerinde oturuyordu. Üzerinde, bacağında kat kat duran bol bir pantolon, dar, fermuarlı bir ceket vardı ve birbirine girmiş bir sürü yüzük ve kolye takmıştı. Hava karanlıktı ve o sanki grinin bütün tonlarına bürünmüş gibiydi. Kukuletasının ve özenle örülmüş saçlarından halesinin altında dikkatle bana bakan beyaz yüzüyse adeta ışıldıyordu.

"Selamlar" dedi. Yalnızca kendi bildiği bir şakaya güldü gülecekmiş gibi duruyordu ve ben, bu şakanın konusu olmadığımı her nasılsa biliyordum. "Seni uyandırdığım için üzgünüm. Konuşmamız gereken bir iş var. İçeri girebilir miyim?"

Gözlerimi kısarak ona baktım. Birden mekamın projektör ışıklarını yakmayı düşündüm ama sonra bu adam benden her ne istiyorsa ona karşı gelecek durumda olmadığıma karar verdim. Mekamın dışındayken çaresizdim çünkü. Üflese yere yıkılırdım.

Kapıdan çekildim, bastonlarıma dayanıp çenemle içeriyi işaret ettim. "Sanırım" dedim.

Işıkları yakmadan önce üzerime zar zor bir şort giydim. Gözbebekleri, gece görüşü özelliğinin habercisi gibi büyüdü; şort giymesem de olurdu demek. Her şeyi çoktan görmüştü zaten. Ayrıca mütevazı davranacak neyim vardı ki?

Uzun, inceydi; çılgın kül sarısı saçları karahindiba çiçeğinin tüyleri gibi sarmıştı başının etrafını. Bir tilkiyi andıran çenesi ve burnu, gülümsemesini karikatürlere benzeten, iki kenarı da gamzeli geniş bir ağzı vardı.

"Çay içer misin?" diye sordum. Uyumama yardımcı olduğundan gecenin bir yarısı çay yapma gibi bir alışkanlık edinmiştim.

"Topladığın horoz mantarlarıyla mı yapıyorsun çayı?"

Gözlerimi kısıp yüzüne baktım. "Hakkımda ne çok şey biliyorsun."

"Çaylık bir yanı kalmıyor o zaman, et çorbasına dönüyor resmen. Ama tadına bakarım biraz."

Kuru mantarları çay hazneme koyup ağaç evin su yoğurucusundan bir kâse su aldım ve hazneyi içine yerleştirdim. Sonra kâseyi fırına koyup zamanlayıcıyı falan kendi ayarlasın diye bıraktım.

"Hakkımda ne çok şey biliyorsun" dedim tekrar.

"Hakkında çok şey biliyorum" diye onayladı yatağımın kenarına otururken. "Gerçeği bilmek istiyorsan eğer, senin tasarımına yardımcı olmuştum ben. Annenle babanı tanıyordum."

Ona daha yakından baktım. Otuzundan bir gün bile büyükmüş gibi durmuyordu. O zaman ölümsüz olduğunu söylemeye çalışıyordu bana demek ki. Benden başka bir ölümsüzle tanışmamın vakti gelmişti zaten artık.

"İlginç bir hikâye. Ya da milletin hayatına burnunu sokmaya bayılan otuz yaşında bir pislik de olabilirsin tabii."

"Gelişim Atlıkarıncası'nı almaya Florida'ya geldiğiniz zamanı hatırlıyor musun? Baban bir akşam yemekten sonra sana mekanda kalmanı, biriyle görüşeceğini söyleyip çıkmıştı hani?" Sürekli gülümsüyor, o gülümsedikçe ağzının kenarları kıvrılıp duruyordu. "Bütün gece konuşmuştuk. Senden çok memnundu ama bir sonraki nesilde bazı yenilikler yapacağımızda anlaşmıştık.

Gelişim Atlıkarıncası'nı çok seviyordu. Başka bir şeyden konuşmasını sağlamak imkânsızdı resmen.

Annen... Babanın söylediğine göre onu hatırlamıyormuşsun. Ben hatırlıyorum. Çok güzel bir kadındı. Zekiydi de. Zehir gibi dili vardı. Bir adres listesi uğruna bin kilometre öteden derisini yüzebilirdi insanın.

O günden beri kariyerini yakından izledim senin. Bunu babana borçlu olduğumu düşünüyordum. Bir ara kaybetmiştim izini ama sonra Hintli bir beyefendinin araştırma notlarında çıktın ortaya. IIT'den biri; Chandrasekhar.

Transkripsiyonla ilgili özgün teorileri vardı. Bu benim uzmanlık alanım olduğundan yakından takip ettim. Ta-

sarımını bildiğimden fikirlerinin işlemeyeceğini anlamıştım. Öte yandan ben senin hiç şüphelenmediğin bir şeyi biliyordum: Chandrasekhar'ın, kan dolaşımına gönderdiği küçük arkadaşları başka birinin kullanımı için senin genomunu kopyalıyordu. Şu eski Race Car da işin içinde miydi bilmiyorum ama eğer öyleydiyse hiç şaşırmazdım. Herif benim genom alanındaki çılgın yeteneğimi hep kıskanmıştı zaten.

Midwich salgınının senin tedavinden birkaç yıl sonra ortaya çıkması tesadüf değil. O küçük piçler bütün dünyaya yayıldılar resmen."

Çayı unutmuştum. Fırın birkaç kere öttü ama tepki veremedim. Afallamıştım.

Bu adam benim hayatım boyunca merak ettiğim şeyleri biliyordu; çalışma parametrelerim gibi, annemle babamın hayat hikâyesi gibi, Detroit'te ne olduğu ya da gençlik çetelerini kimin yarattığı gibi. Fırın kendi kendini kapattı.

Güldü adam. Yaşını en belli eden şey gülüşüydü. Kesinlikle eskilerden kalma bir gülüştü ve hoş hiçbir yanı yoktu. Beni kendime getirdi.

"Neden?" dedim.

"Ne neden?" Ağzının kenarları bir çentik daha kıvrıldı.

"Neden şu an buradasın? Neden beni takip ediyordun? Neden daha önce gelmedin? *Neden*?"

"Çay ne oldu?" Ayağa kalkıp çayını koydu. Bir yudum aldı. "Lezzetli. Çaydan çok et çorbası gibi ama." Bir yudum daha aldı, sonra gecenin karanlığına baktı. "Tedaviyi istediğinde bayağı moralim bozulmuştu. Sonunun ne olacağını biliyordum. Sen grubumuzun en gurur verici şeyiydin, biliyor musun, başarımızın zirvesiydin. Chandrasekhar'ın sadece yazılarına bakarak bile tedavinin işe yaramayacağını anlamıştım. Ayrıca bariz olanın da farkındaydım: Birisi çalışmamızı çalıp geliştirecekti.

Yalnızca sen varsın, biliyorsun değil mi? Tahmin edebildiğin üzere ölümsüzlüğün deneysel doğrulaması ol-

dukça uzun bir süreç; aceleyle yapamıyorsun maalesef. Plan, biz kendi çocuklarımızı yapmadan senin yarım yüzyıl kadar varlığını sürdürmendi." Yeniden güldü o eski gülüşüyle. "Elli yıl sonra hâlâ tanıdık bir şeylerin kalabileceğini düşünmek ne aptalca. Sırf şimdiye dair makul bir fikrin var diye geleceği de anladığını sanmak çok kolay sanırım.

Detroit'e yapılan baskın seni ele geçirmek içindi; genomunu daha doğrusu. Asıl plan seni baştan çıkarmaktı aslında ama o şekilde bütün genomunu değil yalnızca ardında bırakacağın zigotik yarımı ele geçirebilirlerdi. Her neyse, böyle bir şey de söz konusu değildi zaten çünkü Treehugger'lar kızlarının bekaretinin insandışı bir canavar tarafından bozulasına göz yumacak değildi. O yüzden size baskın yapmaya karar verdiler. Baban seni korumak için öldü. Sen onun mirasına ne yaptın peki? Bitmek bilmeyen ergenliğinden bıktın diye içine sıçtın. Eninde sonunda büyüyecektin zaten. Her şey planladığımız gibi gitseydi yani. Sabırsız davrandın, şimdi haline bak. Bedelini de ödüyorsun şüphesiz, değil mi?"

"Git." Ağzımdan çıktığını duyana kadar bunu söyleyeceğimi bilmiyordum. Bir kere söyleyince de bir daha söyledim. "Git buradan. Derhal." Öfkeden kuduruyordum. Ne cüretle bana yapılanlar için beni suçlayabilirdi?

Güldü ve bu gülüş onu gözümde biraz olsun sevimli kılmadı. "Ah, Jimmy. Yine egonun mantığının önüne geçmesine izin veriyorsun. Geçmişin hatalarına mahkûm olmak zorunda değilsin, biliyorsun değil mi? Başka bir yolu seçebilirsin.

Sorularından birini cevaplamadım henüz. Neden şimdi? Çünkü tersine çevirebilirim; Chandrasekhar'ın yaptığı şeyi geri alabilirim. Uzmanlık alanım sonuçta. Seni yeniden genç yapabilirim."

"Git buradan" dedim. Ona bir an olsun inanmamıştım.

Güldü. "Kararını tekrar düşünme şansını yakaladığın zaman yine geleceğim."

Ertesi gün mekama binmek her zamankinden daha çok yaktı canımı. Sıcak çok erken başlayınca yattığım yerde ter içinde uyanmıştım. Ağaç özü musluğunda biriken tatlı su iğrenç bir şekilde ısınmıştı ama yine de üzerimi giymeden önce birkaç fincan içtim. Tüm gün ayakta tutardı bu beni. Çıkarken odama bakmadım bile; lavabonun yanında duran iki fincanı görüp dün gece gelen ziyaretçimin hayal değil gerçek olduğuyla yüzleşmek istemiyordum.

Mekamın yük cebi bu haftanın ganimetleriyle doluydu: Wumpus sonrası dünyada artık bulunmayan açılara, keskin köşelere sahip birkaç insan yapımı beton parçası; wumpusların gözünden kaçan bir kayanın altında bulduğum yarım çelik tabanlı radyal; ve en önemli ganimetim olan, Little Duck Adası'nda kurumuş bir lağım çukurundan çıkan, yerlilerin "sahil düdüğü*" dediği bir paket tampon aleti.

Hayatım artık bundan ibaretti işte: Silinen medeniyetimizin atıklarını topluyordum. Bir montaj heykeltıraşı tanıyordum, bunlara işlenmiş mısır gevreği, şeker ve etrafımızda büyüyen bütün o ütopik bitkilerden elde edilmesi neredeyse imkânsız şeylerle ödeme yapıyordu. Evet, çayınıza koyabileceğiniz yenilebilir tatlı çiçekler ya da tam tahıllı ekmek tadında mantar yaprakları vardı etrafta ama mesela Twinkie** ya da sigara ağacı falan yoktu.

Ana yolun güzel bir yanı varsa aşağı doğru bayağı bir ileriyi görebilmenizdi, yani teoride gençlik çetelerinin pusu kurması zordu oraya. Ayrıca eski yol hattı sürekli basılmaktan düzleştiğinden meka için de çok sallantılı bir yol olmuyordu, bu da yaşlı kemiklerimin daha rahat etmesini sağlıyordu.

---

* Lağımdan denize karışıp sahile vurduklarından ve düdük şeklinde olduklarından bu tampon kullanım aletlerine halk arasında bu isim takılmıştır. (ç.n.)

** Abur cubur kek markası. (ç.n.)

Akşam çökmeden biraz önce ile güneş doğduktan biraz sonraya kadarki süre boyunca yoldan uzak durdum. O saatlerde gençlik çeteleri hem daha korkusuz oluyordu –ya da bana öyle gelmişti– hem de sürekli kullanılan yolların hepsi karanlık çöktükten sonra onların eline geçiyordu.

Değişmeyen bir kural değil ama tabii bunlar. O gün yolda sardılar etrafımı; tekerlekli bir şeyin üzerinde süzülür gibi, yine o aynı ürkütücü kesinlikle hareket ediyorlardı. Milis kuvvetlerin dağılmasının arifesinde, ormanda bir gençlik çetesiyle son karşılaşmamın üzerinden beş yıl geçmişti ama yine de çocukların hepsini tanıdım. Aynı çocuklardı bunlar; onlara benzeyen başkaları değil, aynı çocuklardı. Yüzlerini hiç unutmamıştım.

Bir gün bile yaşlanmamışlardı.

Yine mekamı belinden döndürerek her birine baktım. Bakışlarıma sakince karşılık verdiler.

Pislenmişlerdi; öyle kirlilerdi ki her birinin rengi aynı kahverengi-yeşil karışımıydı. Bir tanesinin tişörtü küflenmişti. İkisinin ayakları çıplaktı. Bir ebeveynin gelip onları oturtup güzelce bir yıkamasına, sonra da yeni kıyafetler giydirmesine ihtiyaçları vardı sanki. Bir de kıçlarına bir güzel şaplak atmasına tabii.

Gizlendiği deliğe kadar takip ettiğim, olağanüstü bir zarafet ve çeviklikle hareket eden çocuğu gördüm. Mekama kokusunu verip onu takip etmesini söyledim; sadece onu takip edecek, ne olursa olsun yakalayacaktı. Sonra biraz dönüp başka bir tanesinin gözlerinin içine baktım; asıl odak noktamı gizleyip onları kandırabilmeyi umuyordum.

Hepsi aynı anda bir kolunu kaldırıp zihnime tecavüz etmeye çalıştı. Baş ağrım geri gelmişti; aynı ağrıya sanki bir ayraç koyup ara verilmişti de şimdi beş yıl sonra kaldığı yerden devam ediyordu. Ağrı üzerime çökerken etkinleştir düğmesine bastım. *Yakala*, meka, *yakala*!

Meka sendeledi, döndü ve çat çut sesleri arasında ileri atıldı. Beni kesinlikle düşünmeden amansız bir takip moduna girmesi emrini vermiştim ona. Kaburgalarımdan birinin kırıldığını duyup nefessiz kaldım. O kaburga, bundan yıllar önce kırılan kaburgamdı.

Baş ağrısı yok olmuş, göğsümdeki acı tarafından bastırılmıştı. Kaburga uçlarımın birbirine sürttüğünü duydum ve hissettim; bir an için keskin bir ucun ciğerlerimi deldiği geldi gözümün önüne. Meka, mezarım olurdu; çocuğu takip eder, belki yakalar belki yakalayamazdı, bu sırada ben de son kanlı nefesimi verir, ölümsüzlüğüme veda ederdim.

Ama bütün bu düşüncelere uzun süre dalamayacağım kadar hızlı ilerliyorduk. Çocuk ormanda oradan oraya koşuyor, kaçıyor, yine mekanın zayıflıklarını hesaba katarak seçiyordu yolunu; zıplayamayacağı ya da arasından geçemeyeceği yerler gibi mesela. Kontrol kolunu tutup zekâmı mekayla birleştirdim; çocuğun davranışını modellemeye, bir sonraki adımının ne olacağını tahmin etmeye çalışıyordum.

İşte, o bataklığın içine atlayıp çürümüş kütüğe tutunacak, kendini çekecekti. O zaman bacakları kıvırıp kütüğe doğru zıplayacak, havada bükülüp çocuğu yakalayacaktık. Sikkafalı velet kuşak farkını yine vuramayacaktı yüzüme.

Öyle de yaptım; kükreyerek sıçradım, kaburgalarımdaki acıyla haykırdım. İlk zıplayışta yakaladım çocuğu. Ellerimi küçük göğsüne sardım, yan yatırıp yüzümün önünde tuttum onu.

Ürkütücü bir şekilde sakindi. Kafamın içine girmeye çalıştığını, güçlerinin zihnimi hırpaladığını hissediyordum. Hoparlörümü açtım.

"Kes şunu" dedim. Zar zor nefes alıyordum; içime çektiğim her nefes kaburgalarım yüzünden işkence gibi geliyordu. "Siz ucubeler neden beni rahat bırakmıyorsunuz?"

"Jimmy" dedi. "Ne yaptın kendine böyle?"
Babamın sesiydi bu.

Sanırım bayılmışım. Ne kadar süre öyle kaldım bilmiyorum ama kendime geldiğimde tişörtünün bir parçası hâlâ mekamın elindeydi ama çocuk sığınak deliğinde kaybolmak üzereydi. Onu yakalamaya çalıştım ama kaburgalarımdaki acıdan neredeyse yeniden bayılacaktım.

Mekanın tıbbi yardımına komut verip iğnelerin orama burama gömülmesine izin verdim. O sırada eylemsiz takip özelliğini geri alıp mekayı –nazikçe– eve gitmek üzere ayarladım. Sanatçı arkadaşımı başka bir zaman görüp işimi halledebilirdim.

Döndüğümde yüzüklü, kolyeli ve hindiba saçlı adamın beni beklediğini gördüm.

"Ne yakalamacaydı ama" dedi ben kendimi bu teneke kutudan zar zor çıkartırken.

"Bastonlarımı uzat" Nefesim kesilerek ağaç evime giden kütüğe bastım.

Söylediğimi yaparken başını iki yana salladı. "Pek iyi gözükmüyorsun."

"Kaburgalarımı bantlamak ister misin?"

"Almayayım" dedi. Çantasını karıştırdı, sonra bana bir şey fırlattı. "Sıkıştırma tişörtü. Giy, bırak halletsin."

Bu dar, elektrik mavisi tişörtü giymeme yardımcı olmak zorunda kaldı tabii. Tişört bütün vücuduma kocaman sarılıyormuş gibi giderek daha da daraldı. Adam, çıkarmak istediğim zaman tişörtü nasıl genişleteceğimi gösterdi bana. Yatağıma çöktüm.

"Ne yaptın kendine böyle?" dedi.

"Bugün bana bunu soran ikinci kişisin."

"Biliyorum, duydum."

"Beni takip ediyordun demek, he?"

Gökyüzünü işaret etti. "Tatar sinekleri" dedi. "Samimi dostlarımdırlar. Bütün bu bölgelerde milyonlarcası var. Bölgemde olup bitenlerden haberdar ediyorlar beni."

"Bölgende?"

"Güneyin şamanıyım ben, evlat. Onur duyman lazım. Çoğu insan yaşadığımı bile bilmez. Ama senin ayağına iki kere geldim."

"Bunu tersine döndürebileceğini söylemiştin" dedim iskeletimsi, lekeli kolumu işaret ederek.

"Söylemiştim. Aslına bakarsan çok zor değil. Sadece Chandrasekhar'ın robotlarının gönderdiği sinyali öldürmek gerek, böylece hücrelerinin doğal sağlamlığı devreye girecek ve mitokondriyanı uzatacak. Kritik boyuta ulaşınca da çat, programladığımız çocuk olacaksın yeniden."

"On sekizde durmak istiyorum" dedim. "Güzel bir yaştı o."

Bilge bir ifadeyle başını salladı. "Hayatının son birkaç bin yılını alabilir bu yalnız."

"Bana geriye ne kadar kalır peki?"

"Eh, *bir sürü*" dedi. "Yani yıldızların soğuduğu döneme kadar değil belki ama şöyle diyelim: levha tektoniği Dünya kıtalarını tanınmaz hale getirmiş olur."

"Ölümsüzlüğün başarılı olup olmadığına karar vermenin uzun zaman aldığını söylememiş miydin sen?"

"Harika modeller var elimde. Ayrıca bugünlerde harika bir bilgisayar gücü mevcut, nereye bakacağını bilirsen tabii."

"Peki o zaman, tamam. Gençleştir beni."

"Eh, ödeme gibi küçük bir sorunumuz var, anlarsın ya? Aldığın her şeyin bedelini ödemelisin her zaman. Dünyayı başka türlü döndüremezsin." Gülüşü yayılırken gamzeleri çoğaldıkça çoğaldı.

"Yarım bir eski tekerleğim var istersen" dedim omuzlarımı silkip ve yatağa geri çöktüm. "Sanırım mekayı alabilirsin, iyileştiğimde tabii."

Başını salladı. "Çok cömertsin. Ama ben başka bir şey düşünmüştüm: Bir iyilik."

Gözlerimi kapattım; bunun altından kötü bir şey çıkacağını biliyordum.

"Şu çocuklar. Yakaladığının sana ne dediğini duydun. Kendisi değil artık o. Midwich virüsü çocukları birer hasatçıya dönüştürüyor; milyarlarca insanın bilinç modellerini kolektif zihne aktarıp geniş bir yükleme alanı oluşturuyorlar."

"Ne yapıyorlar ne yapıyorlar??"

"Zihnini çalıp kocaman bir bilgisayara yüklüyorlar."

"Neden?"

"Çünkü buna programlanmışlar. Midwich virüsünü kim programlamışsa öyle yapmalarını istemiş. İkinci wumpus savaşı da aynı amaçla yapılmıştı. İnsanlara saldıran o wumpuslar yedikleri insanları tarayıp kopyalıyordu. Sanırım Midwich kolektif zihni wumpus zihnini özümsemişti. Tam olarak emin değilim ama. Belki de düşmandırlar."

"İyi de *neden* yapıyorlar bunu?"

Omuzlarını silkti. "Cevabı biliyorsun. İkimiz de biliyoruz. Yapıyorlar çünkü birisi bunun havalı bir şey olacağını düşünmüş. Bugünlerde düşünceyle eylem arasında oldukça ince bir çizgi var."

"Peki neden ben?"

"Jimmy" dedi hayal kırıklığına uğramış gibi bir sesle. "Cevabı biliyorsun. Aptal değilsin. Süper insanımızsın sen bizim. Artık öyleymişsin gibi davranmaya başlasan iyi olur. Sence neden sen?"

"Çünkü gençlik çeteleri üzerimde etki kuramıyor?"

"Evet. Çünkü?"

"Çünkü benden üretilmişler, her nasılsa artık?"

"Evet. Çünkü?"

"Çünkü babam orada bir yerlerde, her nasılsa artık?"

"Evet. Tuhaf bir durum biraz, değil mi? Hepimiz öldüğünü düşünmüştük. Belki de soğuk hava deposun-

da taranmayı bekliyordu. Belki de derhal taramışlardı onu."

"Benden ne istiyorsun peki?"

"O kısmı kolay" dedi.

Gençlik çetelerinden kaçmak için debelenip durmuştum hep, şimdiyse ben onların peşindeydim. Sinir bozucu bir şekilde tabii ki onları bulamıyordum. Ana yollardan yürüdüm, adaları dolandım durdum, mekayı otomatiğe alıp gözümü dört açtım.

Adalardaki o mükemmel günlerden biriydi; gökyüzü bulutsuz bir mavilikle sonsuza uzanıyor, ıslak orman kokuları lezzetiyle havayı dolduruyordu. Biraz ara verip balık avladım; balıkları tespit etmek için mekanın radarlarını kullanıyor, sonra dalıp koca bir orfoz balığını yakalıyor, çırpınan balığı mekanın elleri arasında tutuyor, daha sonra yemek için kalçalarımdan birindeki bölmeye koyuyordum. Balıkları çamura bulamaya, sonra da bir ateş yakıp kömürün üzerine yerleştirmeye bayılıyordum. Balık avlamayalı uzun zaman olmuştu ama bu gece kutlama yapacak bir sebebim olacaktı.

Adalar boyunca biraz daha gidip geldim. Derken geçen gün gençlik çetesiyle karşılaştığım noktaya gelince mekanın şu küçük arkadaşımı kovaladığımız yolu hâlâ hatırlayıp hatırlamadığına baktım. Hatırlıyordu. Takipçiye aynı yolu izleme emrini verip şamanın verdiği kuşağın payına düşeni yapmasına izin verdim.

Nihayet vardım oraya; çalılıklarla kaplı son derece normal bir tepeydi bu ve mağaranın girişi dallarla örtülmüştü. Mekanın devasa elleriyle tepeyi kazmaya başladım. Bayağı yavaş gidiyordu ama.

Bir saat geçmişti ve ben tepede bir çentik açmayı bile başaramamış, çocuklardan hiçbirini de bulamamıştım. Tünel, ağaç köklerinin etrafında dönüp iniyordu.

Sikerler. Bir zamanlar mekamın devasa bir kısa mesafeli füze teçhizatı vardı. Detroit'teki asıl canavarlarımdaki kadar zeki bir teçhizat değildi ama yine de işimi görüyordu. Milis kuvvetlerden ayrıldıktan sonra çok fazla patlayıcı alabilen düzinelik sistemi doldurmayı akıl etmiştim.

Zaman içinde içleri boşalmıştı tabii. En son fırlattıklarım temas anında değil birkaç dakika sonra patlamıştı mesela. Neyse ki patlamamış mühimmattan uzak duracak kadar aklım vardı.

Tepeden uzaklaşıp tünele doğru baktım. Elimde kalan füzeler insan karşıtı, düşük ısı yüksek darbe özelliğine sahip mühimmatlardı. Füzeyi tepenin yamacında bile yeteri kadar derine sokmayı başarırsam sarsıntı dalgalarının tepeyi bir yumurta gibi ikiye ayıracağını düşündüm.

Ateş ettim. Ve ıskaladım. Füze, hedeflemesini söylediğim çukura yönelmek için cesurca çabaladı ama başaramadı. Tepenin ucuna doğru yükselip patladı; darbenin çoğu göğe karışıp yok olmuş, mekanın başlığının bile hafifletemediği korkunç bir gürültü koparmıştı. Kulak zarlarımın çınlamasının geçmesini bekleyip bir füze daha attım; yönümü biraz olsun düzeltebilmiştim.

Bu seferki hedefi buldu; tünele girip indikçe indi. Saydım içimden; bir çile yün, iki çile yün, derken paaaat, mekanın aşağılarından korkunç bir ses duyuldu ve tepe gökyüzünde paramparça oldu.

Fırtınada dağılan bir karınca yuvası gibi patlamış, giderek büyüyen bir alanda dört bir yana fırlayan çamur parçalarına dönmüştü. Aralarında ağaç köklerinden parçalar da vardı; başlığıma yapışıyor, yavaş yavaş kayıp düşüyorlardı. Bir an yarattığım koca oyuğu gördüm, sonra üzerindeki –selviden türemişe benzeyen– iki ağacı, derken çevredeki yerleşik su tabakasından boşalan su baskınını.

Su etrafımı sarıp bir girdap gibi dönerken dalıp gençlik çetelerinin gerçekten de orada gizlendiğine dair bir

kanıt bulabilmek için oradan oraya savurdum kollarımı ama önceden bir kanıt vardıysa bile şimdi yok olmuştu. Tepenin bir taş parçası gibi çatladığını, kupkuru açılıverdiğini ve içindeki tünelleri bir harita gibi önüme serdiğini hayal etmiştim önceden ama su tabakasını hiç hesaba katmamıştım doğrusu.

Çamur mekanın bacaklarını tehlikeli bir şekilde vakum gibi çekmeye başlamıştı. Eğer burada sıkışıp mekamı terk etmek zorunda kalırsam kendi başıma buradan asla kurtulamazdım. Mekanın kaldıraç özelliğiyle kendimi bu bataklıktan yükseltip dünyaya geri dönebildim. Üstüm başım çamur içindeydi. Mekanın yüzeyi bu kirden eninde sonunda kurtulurdu ama şu an için parlak metal kabuğum iğrenç, kokuşmuş bir lapaya bulanmış haldeydi.

Doğru plan yapamamıştım demek.

Yola geri dönüp Sugarloof Adası Köprüsü'ne yöneldim. Wumpuslar köprülere dokunmamıştı –aksi halde adalarda nasıl gidip gelebilirlerdi– ve bu köprüler, o eski güzel zamanlardaki insan yaşamının geriye kalan en dikkat çekici örneğiydi. Gençlik çetelerinin en hırsla devriye gezdiği yerler de köprülerdi.

İşte onları orada buldum.

Çamurla kaplı olmanın da kendince avantajları var. Köprünün altındaki taşların arasına eğilip gizlendim. Mekaya uykuya yatması ve bataryalarını şarj etmesi, yalnızca kulaklarını ve gözlerini açık tutması emrini verdim.

Sistemi kapatmadan önce kalan bütün füze bataryama hızlı atışa hedeflenmelerini komut verdim ve vakti geldiğinde köprü kulağımın dibinde yıkılmadan önce oradan kaçabilmek için genel bir komut hazırladım. Fena bir zıplama olacaktı gerçi ama gerekirse bir iki kaburgamı feda etmeye razıydım.

Şimdi tek yapmam gereken tetikte kalmaktı. Sürekli ağız sulandıran balığımı ve akşam vereceğim ziyafeti düşünüyor, dolayısıyla aynı şekilde ağız sulandıran düşlere dalıyordum. Sonra birden nerede olduğumu fark ediyor, ekranları kontrol ediyordum.

Yok. Yok. Yok

Derken: Bir şey vardı.

Köprünün iki tarafındaki ıssızlıktan süzülür gibi geliyorlardı. Sessiz. Ürkütücü. Köprünün ortasına kadar gelmelerini bekledim, sonra vurup kaçtım.

Baaam! Köprünün iki tarafında eş zamanlı gerçekleşen, betonarme parçalarını gökyüzüne savuran o muazzam patlamaların tadını çıkartacak vaktim bile olmadı. Mekanın karnındaydım; neredeyse göğe zıplıyor, dizlerini kırarak köprünün ayakta kalan bölümüne konuyor, kendini itiyor, havada taklalar atıyor, pat küt tek ayak, çift ayak üstüne düşüyordu; iki eli de havada oradan oraya saldırıyor, çocukları yakalayıp kafalarını birbirine vuruyor, sonra yine zıplayıp başka tarafa atak yapıyordu.

Mekanın kendi kendini sürmesine izin verdim; ben de o sırada çocukları takip ediyordum. Daha önce onların peşine düştüğümde dağılıp kaçışmışlardı; birkaç tanesini yakaladığımda da aynısını yapacakları anlamına gelmiyordu bu tabii.

Buradaydılar işte; beni avlamaya çalışıyor, engellerin üzerinden zıplıyor, etrafı çamura buluyorlardı. İleride daha da fazlası, belki bir düzine çocuk çalıların arasından çıkıyordu. Birkaç saat önce bir tanesi bile ortada yokken şimdi çalıların altı adeta onlarla kaynıyordu.

Mekama bir şey yapabileceklerinden emin değildim ama yine de bekleyip görmek istemiyordum tabii.

Mekanın kolları dengesini bulabilmek için sarsılırken çocukların vücutlarını da bez bebekler gibi salladı. Doğru düzgün bakabilmeye çalıştım onlara. O küçük dostumu, bir de daha koyu tenli, uzun saçlı bir arkadaşını yakalamıştım. İkisinin de yüzü kan içindeydi. Buna ya

füze darbesi sebep olmuştu ya da kafalarını birbirine çarptığımda ben sebep olmuştum. Dediğim gibi, bu meka tulumlarının motor kontrolleri pek iyi değildi.

Nefes nefeseydim; deli gibi canım yanıyordu. Kaburgalarımdan biri daha kırılmış gibi hissediyordum. Yaşlılık dur durak bilmiyordu resmen.

Şöyle de bir durum vardı: Mekam sıradan, eski usul kurşunlu silahlarla donatılmış vaziyetteydi. Onları görevdeyken hiç kullanmamıştım çünkü wumpuslara karşı füze kullanmak gerekiyordu, tabii tüm gün minik minik parçalarını koparmakla uğraşmak istemiyorsanız. Sonuç olarak mühimmatım tamdı yani.

O çocukları ormandan çıktıkları anda kısa, otomatik hedefli atışlarla geri püskürtebilirdim aslında. Eminim o küçük piçler ne kadar ölümsüz olurlarsa olsunlar göğüslerine ve kafalarına on-yirmi patlayıcı kovan yeseler hayatta falan kalamazlardı.

Neden vurmadım peki onları? Belki de kardeşlerim olduklarını bildiğimden. Belki de çocuk vuramıyordum, her ne kadar onlar aslında çocuk olmasalar da. Belki de küçük, özenli bir patlama planlayabiliyordum ama düşmanlarımı yüz yüze kurşunlayamıyordum.

Şaman, çocukları Saddlebunch Adaları'ndaki eski Finds Bight bölgesine götürmemi istemişti. Bayağı zorlu bir bölgeydi orası; tamamen orman ve bataklıkla kaplıydı. Ama meka oraya nasıl ulaşacağını biliyordu.

Çocuklardan biri debelenip duruyor, kurtulmaya çalışıyordu. Mekanın jiroskobu bu debelenmeye ve tuhaf bölgeye ayak uydurmaya çalışırken gıcırdıyor, adeta inliyordu.

Çocuğu bıraktım. Yalnızca bir taneye ihtiyacım vardı zaten.

Arkayı gösteren ekranda çocuğun yere düşüşünü seyrettim, derken meka bir tepeciğin üzerinden zıplayıp hızını iki katına çıkardı; boşta kalan elini dengeleyici yerine kullanmaya başlamıştı ve üç bacaklı bir köpek gibi koşuyordu.

İşte tam o sırada çocuklardan biri mekanın sırt kısmına zıplayıp tutundu. Başlığın öbür tarafında çocuğu görebiliyordum; yüzü tamamen ifadesizdi ve bakışları içime içime işliyordu.

Gençlik çetesinin zihin saldırısının etkili olarak işleyebilmesi için birden fazla ağa ihtiyacı vardı; zihninizi tek başlarınayken ele geçiremiyorlardı yani. Ama tabii bu, bir çocuğun tek başınayken çaresiz olduğu anlamına gelmiyordu. Aksine.

Kafam yavaş yavaş kanla doluyor, beynim parçalanıyor, gözlerim patlıyor gibi hissettim. Görüş açıma kırmızı bir sis yayılmıştı sanki; kan, kulaklarımda okyanus gibi gürlüyordu. Hiçbir şekilde hareket edemiyordum.

Elimden gelse gülümseyecektim. Aptal çocuk. Eğer hareket edemezsem mekanın rotasına da müdahale edemezdim. Ve o şu an nereye gitmesi gerektiğini biliyordu.

"Bu görevi yerine getirebilecek tek kişi sensin" demişti şaman ağaç evimde otururken. "Düşünceleriyle öldüremeyecekleri tek kişisin sen. Ölümsüzlüğünü berbat etmiş olabilirsin ama bu özelliğin hâlâ mevcut. Sen ve onlar; aynı türün örneğisiniz hepiniz. Bir tanesini getir bana. Küçük hobi dünyalarına giriş sağlayacağım. Ortaya dökeceğim her şeyi. O küçük sikliler zihinlerimize tecavüz etmeden gidebiliyor olacağız oraya."

Tam olarak bayıldığım söylenemez. Görüş alanım, kap atışlarımla aynı anda atan kırmızı-siyah noktalarla çevrili, puslu bir daireden ibaret kalmıştı. Hiçbir şey duyamıyordum da neredeyse ama bayılmamıştım. Bilincim hâlâ yerindeydi.

Saddlebunch'a dörtnala giderken başka çocukların da mekanın üzerine atladığını gördüm. Ellerinde halatlar vardı. Kendilerini mekaya bağlıyorlardı. Mekanın altında da bir şeyler yaptılar. Görebildiğim kadarıyla bacaklarına

kement atmaya çalışıyorlardı. Bütün bunları da yüzlerinde hiçbir ifade olmadan yapıyorlardı. Sürekli. Durmadan.

Oradan oraya zıplıyor, bağladıkları halatlara tutunuyorlardı. Halatlar gerilince mekanın sarsıldığını hissettim; kayıp düştü. Derken yine kalktı ayaklarının üzerine ve koşmaya başladı. Halatmış! İçimden gülüyordum. Aptal çocuklar.

Kulağımdaki kan dalgalarının arasında başka bir şey, yeni sesler duymaya başladım. Çarpma sesiydi bu. Halatlar. Halatların uçlarına bir şeyler bağlıydı.

Meka yeniden sarsılıp kendini son anda toparladı.

Çapa; çapaydı halatların uçlarındaki. Meka iki yana sallandı, o sırada kabuğun dışından bana bakan çocuğu elinden bıraktı. Kırmızı pus dağıldı, kaslarım kendine geldi ve o anda kontrol koluna atıldım.

Daha fazla manevra yapabilmek için mekayı dik hale getirip parmaklarımı dört silahın da tetiğine koydum. Çapaların arkamda kalması için olduğum yerde döndüm. Birkaç el ateş edince halatlar koptu. Kabuğun üzerine tutunan çocuk mekanın yanına savrulmuş ayağa kalkmak üzereydi ki birkaç el ateş onun da icabına baktı; içi dışına çıktı adeta.

Tuhaf gelebilir belki ama daha önce hiç insan vurmamıştım. Wumpusları patlatmışlığım, Detroit'teki mekaları ve sürücülerini ortadan kaldırmışlığım vardı ama bunu hiç yapmamıştım. Vücudu bir anda bükülüp düşmüş, kurşunun sırtında açtığı deliklerden kanat gibi fırlayıvermişti ciğerleri. O çocuk gibi donup kalmıştım ben de.

Bu donup kalma, diğer çocuklara ihtiyaçları olan şansı tanıdı. Ormandan süzülerek gelip etrafımı sardılar. Onlarcası. Hem de ne onlarcası. Kontrol koluna uzanıp mekayı şamana giden yola geri döndürmek istedim. Parmaklarım kola uzanamadı bile.

Kör eden bir ağrı saplantı başıma. Arttıkça arttı; bir süpernova gibi. Canım daha fazla ne kadar yanabilir bilmiyordum. Yandı ama.

Bir ölümsüzün zihnine tecavüz etmek de mümkünmüş, onu öğrendim, eğer her şey bittiğinde o zihne ne olacağını umursamıyorsanız tabii.

Dördüncü Bölüm: Geri Dön, Geri Dön

Babam, yazıcıdan taze çıkardığı narin hidrolik pistonu uzattı bana.

"Bunun nereye takılacağını biliyorsun, değil mi?" Temmuz sıcağından terliyordu. Kubbeye rağmen bütün Komerika Park'ın havalandırmasını sağlamak imkânsızdı, özellikle de fevkalade yağışlı ortabatı sıcaklık dalgalarından biri sırasında.

"Biliyorum, baba" dedim. "Uykumda bile tamir ederim ben bunu, biliyorsun."

Gülümsedi, sonra alaycı bir şekilde kaşlarını çattı. "Eh, eskiden aynı fikirdeydim seninle ama en sevdiğim makinelerimden birine nasıl davrandığını gördükten sonra..." Detroit Muharebesi'nde patlayan büyük mekanın kalıntılarını işaret etti.

"Of baba!" dedim. "Ne yapmamı bekliyordun? Bıraksaydım da bize baskın mı yapsalardı? Sekiz tanesini hallettim hatırlıyorsan. Tek başıma hem de."

Pire bana doğru zıpladı, omuzlarıma kondu, sonra başka tarafa doğru zıpladı. Sendeledim; babam beni tutmasa pistonu düşürebilirdim. "Yardım da almadın değil" dedi.

Sarıldı bana. "Sorun değil, biliyorsun değil mi? Çok cesur ve harikaydın. Seni seviyorum."

"Ben de seni seviyorum" dedim. Söylemesi çok tuhaftı ama iyi hissettirmişti yine de.

"İyi" dedi. "Haydi şimdi işinin başına dön bakalım! Ortalıkta dolaş diye para ödemiyorum sana."

"Para mı ödüyorsun ki bana?"

"En son ne zaman kira ödedin? Bir de üstüne iş de öğreniyorsun."

Atlıkarınca arazinin ortasında, ikinci üssün olduğu yerdeydi. Zemini kazıp olması gerektiği gibi yerleştirmiştik içine. Harika görünüyordu aslında ama bakım bölgelerine ulaşmak biraz zor olmuştu, o yüzden Jimmy'nin Yatak Odası düzeneğini olduğu gibi vinçle çıkarıp Atlıkarınca'nın yanına koymuştuk.

Zavallı Jimmy. Kollarından biri yanına düşmüştü, elektrik verdiğim anda kasılıp titriyordu. Gömleğinin düğmelerini açtım, hiç tanıdık gelmeyen tokalarını el yordamıyla çözüp üzerini çıkardım. Kol hidroliklerine ulaşmak çok kolay değildi. Of, vida işi de çok sıkıcıydı. Çıkardığım gibi havaya fırlatıyordum onları, Ike'la Mike da havada yakalamak için birbirleriyle kapışıyorlardı.

"Kaybolmalarından korkmuyor musun?"

Başımı işimden kaldırıp baktım. Lacey her zamankinden daha güzel görünüyordu; üzerinde kolsuz bir gömlek ve kalçalarını belli eden bir şort vardı. Ki kalçaları da son birkaç ayda oldukça değişmişti, iyi anlamda tabii.

"Tanrım" dedim. "Öyle sinsi sinsi yaklaşma bana, tamam mı?"

Takılır gibi itti beni, ben de onu ittim, sonra gelip beni öptü. Durdurdum onu.

"Babamın önünde olmaz" dedim yalvarır gibi.

"Baban bana bayılıyor ki. Öyle değil mi, Harv?"

Arkamı döndüm; babam çok cepli iş tulumuna ellerini siliyor, tişörtünü kemerinin arasından çekip düzeltiyordu. "İdare edersin" dedi.

Pistonu dikkatlice yere bıraktım.

Birkaç santim gömüldü yere. Bozuntuya vermemeye çalıştım.

Pepe üzerimizden uçuyordu, derken inişe geçmek üzere döndü. Hedefi pek tutturamamıştı ama; tam göğsüme doğru geldi, geçip gitti arasından.

"Lanet olsun" dedim.

"Sorun değil" dedi Lacey. "Tamir ederler. Haydi yürüyelim biraz."

"Yapamam" dedim. "Gerçekten yapamam. Uzamsal zırvalar çalışmazsa inanamam ki yürüdüğüme."

"Hata ayıklama diye bir süreç var sonuçta. Hata raporu bildiririz. Kısa sürede hallederler."

"Bak" dedim. "Eğer altyapı çarpışmaları bile kontrol edemeyecek kadar hatalıysa *bizi* doğru çalıştırdıklarından nasıl emin olabiliriz ki?"

"Tabii ki doğru falan çalıştırmıyorlar bizi" dedi. "Doğru çalıştırsalardı sen hâlâ benden nefret ediyor olurdun, baban da hayatta olmazdı" -babam onaylar gibi başını salladı- "ayrıca sen de dört yüz yaşında falan olurdun. Bir kere olsun mutlu olamaz mısın?"

"Hep her şey daha iyi olacak diyorsun..."

"Unut o Harika güzel yarınları falan, Jimmy" dedi babam. "Belki de hataları hiçbir zaman düzeltemeyecekler. Ama söyle bana; şu an hayatının en güzel zamanı değil mi?"

Karşı çıkmak istedim. Yapamadım. Sistemimde bir hata olduğundan mıydı bu yoksa babamın haklı oluşundan mı, bilmiyordum.

Yaratıcılık ve Telif Hakkı

(Avustralya, Melbourne'da düzenlenen 2010 Dünya Bilimkurgu Toplantısı'nda yaptığı tarihi konuşmadan düzenlenmiştir.)

Bu konuşmada değinmek istediğim üç konu var. Bunu size söylüyorum ki her yeni konuya geçtiğimde konuşmanın sonuna ne kadar yaklaştığımızı bilesiniz.

Birinciyle başlıyorum: Eğer birisi size ait olan bir şeyi kilit altına alıyor ve bu kilidin anahtarını size vermiyorsa, o kilit size faydalı olsun diye konmamıştır. Burada bahsettiğim kilit tabii ki dijital haklar yönetimi ya da DHY; dijital eserlerin kopyalanmasını ve kullanılmasını önlemek için kullanılan sözde dijital kilitler yani. Başka bir yerden bir DVD alıp da burada, Avustralya'da seyredemediyseniz, birinin size verdiği bir oyunu kendi oynatıcınızda açamadıysanız ya da bir film satın alıp da onu başka bir ci-

hazda seyredemeyeceğinizi öğrendiyseniz siz de DHY'yi tecrübe etmişsiniz demektir.

Yaratıcı insanlara söylenen en büyük yalan, DHY'nin onlara fayda sağlamak üzere oluşturulduğu ve korsanlığın sebep olduğu kayıpları kontrol altına alacağıdır. DHY'nin asıl yaptığı, yazarların, yaratıcıların ve yayıncıların, kitlelerin onları farklı platformlarda da takip etmesine izin vermesini önlemektir.

Biraz açalım bunu. ABD-Avustralya Serbest Ticaret Anlaşması'ndan bu yana Avustralya'nın da dahil olduğu birçok ülkede dijital haklar yönetimi teknolojisini bozmayı engelleyen bir kanun bulunuyor, bir telif hakkı ihlali söz konusu olmasa bile. Yani örneğin Apple'dan ya da Amazon'dan ya da herhangi bir ana DHY bayisinden kendi eserinizin bir kopyasını satın alıyorsunuz fakat o telifin asıl sahibi olan siz, o DHY'yi bayinin izni olmadan kaldıramıyorsunuz.

Bunun telifi korumakla hiçbir ilgisi yok. Telif genellikle bir şeyler yaratan insanlara verilir, müesseseye katkıları Çin terhanelerinde elektronik aletler üretmek olan şirketlere değil. Fakat bu yolla telif yaratıcılardan alınıp dağıtıcılara veriliyor. Yani aslında yapılan şey şu: Yaratıcıları belirli dağıtım platformlarına kilitlemek. Elektronik kitapların dağıtımıyla uğraşan iPad'i, Kindle'ı ya da herhangi bir DHY platformunu ele alalım. Mesela iPad üzerinden, her biri DHY'li bir milyon dolar değerinde elektronik kitap satmış olsaydım bile sizlere, okurlarıma bu kitapları örneğin Kindle'da okuyabilme iznini veremezdim. Borders'tan aldığınız her kitabı bir IKEA kitaplığına koymak zorunda kalmanız gibi bir şey bu durum aslında. Ya da kitaplarınızı mahalledeki yerel bağımsız kitapçıda satmak istiyorsanız okurlarınızın önceden satın aldığı bütün kitapları ziyan edip, yeni kütüphanelerine yerleştirmek üzere yeni kopyalar alması gerekmesi gibi. Ya da ayrı kütüphaneler oluşturup, kitapları üzerlerinde kimin DHY'si varsa ona göre ya o ya da bu kitaplığa koyması gibi.

Görüldüğü üzere bu durumun yaratıcılar için hiçbir faydası yok. Aksine yaratıcılar ile dağıtıcılar arasındaki uzlaşma dengesinin dağıtıcıların yararına bozulmasına sebep oluyor. Sonuç olarak da yaratıcıları ve yaratım eseri dağıtıcılarını dövmeye yarayan bir sopa olmaktan öteye gidemiyor.

Örneğin, bir uygulama yazıcısının zengin olma ihtimalinin oldukça düşük olduğu iPad ya da iPhone'u ele alalım. Apple'ın pazarlamaya çalıştığı şeylerden biri de platformun ne kadar başarılı olduğu. Evet, iPad ve iPhone için yüz binlerce uygulama mevcut, milyonlarca da uygulama satılıyor. Fakat ikinci rakamı birinciye böldüğünüzde çoğu uygulama yazıcısının çok az para kazandığını gösteren bir ortalama çıkıyor. Yalnızca çok az kişi zengin olurken söz konusu platform için uygulama yaratanların çoğunun doğru düzgün para kazanamadığını görüyoruz. Fakat başka platformlara da geçemiyorlar çünkü müşterilerini kendilerinden soğutma riskini göze alamıyorlar. Mesela uygulamalarınızı artık Android'de satmak istiyorsanız (ki orada kullanıcıların harcadığı paranın daha büyük bir yüzdesini alabiliyorsunuz) müşterilerinizin iPad veya iPhone uygulamalarına yaptığı yatırımdan vazgeçip uygulamalarınızı bu defa Android'de satın almaya yanaşıp yanaşmayacağını riske etmeniz gerekiyor. Bu yüzden de Apple'a kilitlenip kalmış oluyorsunuz bir nevi.

Sonuç olarak da Apple, uygulama yazarlarının genellikle hoşuna gitmeyen şartlar koyabiliyor. Örneğin %30 (yaa!) alıyorlar ve neredeyse sansür olarak görülebilecek kadar sıkı sözleşme şartları hazırlıyorlar. Sırf içinde ayıp kelimeler var diye bir sözlüğü yasaklamışlardı mesela. Mark Fiore'nin Pulitzer ödüllü editoryal karikatürlerini, kamuya mal olmuş kişileri kötüledikleri gerekçesiyle yasakladılar. Ya da James Joyce'un *Ulysses* kitabından uyarlanan bir çizgi romanı, sırf içinde penis resimleri var diye yasakladılar.

Bütün bu olaylarda da Apple, halkın alay konusu olmasının ardından geri adım attı. Konuşma özgürlüğü bu işte; tabii yeteri kadar insan sansürlenmenizden rahatsız olup da davanızı benimser, sizi sansürleyen şirketin kendini aptal gibi hissetmesine sebep olursa.

Her ne kadar hiçbir yayıncı eserlerinizi satmak zorunda değilse de eserlerinizi verebileceğiniz çok fazla yayıncı mevcut. Tabii bir platforma ya da mağazaya kendinizi kilitletmemişseniz.

DHY'nin sanatçılar ve sanat geliştirmenleri için kötü bir anlaşma olmasının sebebi yalnızca bizleri bu platformlara kilitlemesi değil, sunması gereken hizmeti sunmadan kilitlemesi. DHY anlaşmasından almamız gereken şu: Eğer eserlerimizin dağıtımcılar tarafından kilit altına alınmasına izin veriyorsak bunun karşılığında onların da eserlerimizin kopyalanmamasını sağlaması gerekiyor. Fakat teknik açıdan bu vaat asla tutulabilmiş değil. Hiçbir zaman işe yaramadı bu plan. Bir DHY bayisi için çalışmayan bütün bilgisayar bilimciler ve şifre çözücüler de size bunun *asla* işe yaramayacağını söyleyecektir. Bilgisayarların kopyalama yapmamasını sağlamanın mümkün olduğunu da yalnızca bilgisayarların kopyalama yapmamasını sağlayacak teknolojilerden doğrudan maddi çıkarı olan mühendisler söyleyecektir.

Derken eğlence sektörü sihirli fasulyeler için TT (teklif talebi) çıkardı. Bilgisayarların kopyalama yapamamasını sağlayacak sihirli fasulyeler istediler yani. Ürünlerine ayıracak sınırsız bütçeniz olduğunu söylerseniz bir sürü sihirli fasulye bayisi bulabilirsiniz. Fakat bu, sihirli fasulyelerin gerçekten işe yaradığı anlamına gelmiyor, değil mi? Terörle Savaş, teröristleri anında tespit edecek ya da uçakların patlamasını otomatik olarak önleyecek sihirli fasulyeler için yüzlerce teklif talebi çıkardı mesela. Şu işe bakın ki yüzlerce insan askeri-sektörel komplekse satmak üzere sihirli fasulyelerle çıkageldi. Eğlence kompleksi de sınırsız sayıda sihirli fasulye bayisiyle karşı karşıya kaldı.

Gerçek bu işte. Hiç de ideolojik olmayan, deneyime ve somut kanıtlara dayalı gerçek şu ki birisi onu ihmal etmeye karar verdiği anda DHY'nin hiçbir savunması kalmıyor.

Bütün kilitlerle oynanabilir, hele de bu kilit, bir maymuncuk ustasının oturma odasında yahut bilgisayarındaysa. DHY tasarımcıları da biliyor bunu fakat neden umursasınlar ki? Sihirli fasulyeler satıyorlar sonuçta.

Yayıncılar ve dağıtımcılar da biliyor bunu. Aptal değiller. Fakat onlar kopyalamayı azaltmakla ya da durdurmakla değil, telif sahiplerinin rakip yayıncılara ya da dağıtımcılara gitmesini önleyecek yasal korumalar sağlamakla ilgileniyorlar. Örneğin Apple iPad'i çıkardığında iPad uygulamalarının korsanlığını durduracak bir DHY ile çıkarmıştı. O DHY yalnızca yirmi dört saat dayanabildi; doğru düzgün çabalamamışlardı bile. Emniyete almak istedikleri uygulama değil, uygulama üzerindeki kontrolleriydi. DHY, herhangi biri onlarla rekabete girer ya da yazarlarına daha iyi bir anlaşma önerirse devletin sonsuz kudretini kendi çıkarları için araya sokma hakkını sunuyordu onlara.

Bu yasal kilitlerin genişletilmesi bütün sanatçıların dağıtımcılarla bireysel pazarlık gücünü de düşürüyor. Telifin genişletilmesi de aynı şeyi yaratıcılarla yayıncılar arasında ortaya çıkarıyor. Buna verebileceğimiz örneklerden biri, telifin örneklemeleri de kapsayacak şekilde genişletilmesi. Telif eskiden örneklemeleri değil, yalnızca kelimesi kelimesine kopyalamayı ve bazı türetme eserleri kapsardı. Örneklemeler yasal bir gri bölge olarak kabul edilirdi. Birçok yasa bilimcisi bunun Amerika'da adil kullanıma dahil olacağını düşünüyordu. Derken mahkemeler telifi örneklemeyi de içine alacak şekilde genişlettiler.

Ama örnekleme dediğimiz şey yaratım sürecinin bir parçası olmuştu her zaman; Brahm'ın Birinci Senfonisine "Beethoven'ın Beşincisi" diye boşuna demiyorlar. Müzik

ortaya çıktığından beri sanatçılar bir şekilde birbirlerinden alıntılar yapıyorlar; Charlie Parer'ın o harika caz sololarını dinleyin mesela. Eskiler ne zaman bir müzikten örnekleme yapmak isteseler ruhsat almaları gerekseydi bugün müzik dediğimiz şey var olmazdı bile. Örnekleme, müzik üretimiyle her zaman iç içe olmuştur; rock 'n' roll'da bile. *Sgt. Pepper, Pet Sounds*... bütün bu harika konsept albümler referans örneklemesine, kesintilere, yeniden yaratılara dayanıyor. Müzik ekosistemimizin bir parçası bunlar.

Derken, sanatçıları korumak adına diye örnekleri ruhsatlama (yani kontrol altına alma) hakkını ortaya çıkardık. Marka anlaşmaları yapan sanatçılar genellikle eserlerinin teliflerini markalara veriyorlar, yani eğer müziklerinden örnekler kullanmak istiyorsanız sanatçıya değil markaya gidiyorsunuz. Önde gelen dört markadan birine kayıtlıysanız zaten tek bir telefon konuşmasıyla işinizi halledebilirsiniz. "Bob, ben Fred. Geçen hafta sanatçılarımdan birinden örnek kullanmak istediğinde yaptığımız anlaşma vardı ya? Şimdi de benim sanatçılardan biri seninkilerden örnek kullanmak istiyor. Yaptığımız sözleşmedeki isimleri değiştirip göndereceğim şimdi sana." Son derece basit. Ama eğer bağımsız bir sanatçıysanız bu işi halletmeniz ya çok zor ya da imkânsız. Kimse telefonlarınıza cevap bile vermez.

Bu duruma son olarak telif süresi üzerine verilen uzatma kararını da eklediğinizde örneklemek istediğiniz her sesin, sanal ortamda kaydedilmiş her şeyin bu dört şirketten birine ait olduğu bir durum ortaya çıkıyor. Bu da demek oluyor ki örnekleme gerektiren herhangi bir müzik türünde eserler vermek istiyorsanız bu dört şirketten herhangi birinin size koşumları bağlamasına izin vermeniz gerekiyor. Ya da yasaları çiğnemeniz. Birinci bölüm buydu.

İkinci bölüm yani bazen görkemli bir şekilde Doctorow'un İkinci Yasası olarak da adlandırdığım ikin-

ci konumuz ise şu: "Şöhret üzerinden para kazanmak zor olabilir fakat tanınmazlıktan para kazanmak imkânsızdır." Tim O'Reilly'nin ünlü sözünde de belirttiği gibi "Birçok sanatçının sorunu korsanlık değil, tanınmazlık." En önemli şeylerden biri gibi görülse de tanınmak para kazanabileceğiniz anlamına gelmiyor. Öyle ki çoğu sanatçı hiçbir zaman geçimini sanattan sağlayamamıştır. Bu eskiden de mümkün değildi gelecekte de mümkün olmayacak. Sanatını sürdürmeyi başarabilecek kadar para kazanmak isteyen sanatçıları ödüllendiren bir ekonomi görülmedi hiçbir zaman. Hiçbir medeniyetin özelliği değildir bu. Bunu savunduğumu söylemiyorum ben de. Yalnızca gerçekler böyle. Ve buna rağmen insanlar sanat yapmaya devam ediyor.

Bu konu hakkında düşündüğümde aklıma hep bilimkurgu geliyor. Bilimkurgu, 1930'lu ve 1940'lı yıllarda kısa öykü formunda altın çağını yaşadı; ucuz dergilerin dönemiydi o zamanlar ve dergiler kelime başına bir-iki sent veriyordu. Pazartesi günü bir taslak gönderdiğinizde çarşamba gününe kabul edilmiş olabiliyordunuz. (Bu Amerikan Posta Servisi'nin aşırı hızlı, neredeyse günümüzün e-postaları hızında çalıştığı zamanlardı tabii.) Çekiniz cuma günü elinize geçiyordu, onunla da aylık kiranızı ödüyordunuz. Bugün ise bilimkurgu dergileri kelime başına iki ile altı sent arasında ödüyor, yani 1930'lara uyarlarsak kelime başına bırakın bir senti çeyrek sent bile etmiyor.

İleri gelen New York dergilerinden birinin editörüne ayda kaç hikâye aldığını en son sorduğumda bin kadar demişti. Aralarındansa iki tanesini falan satın alıyor. Yani bunun örneğin ayakkabı tamirciliği gibi ekonomik açıdan mantıklı bir sektör olmadığı ortada. Büyükbabanız bir ayakkabı tamircisi olsaydı ve tamir ettiği her çift ayakkabı için kirasını çıkarabilecek kadar para alsaydı ve bölgesinde yalnızca bir tane daha ayakkabı tamircisi bulunsaydı ailesini gayet de geçindirebilirdi. İki nesil ilerisini

düşünelim; hâlâ aile mesleğini sürdürüyorsunuz fakat artık bölgenizde 999 ayakkabı tamircisi daha var ve tamir ettiğiniz her ayakkabı için yalnızca bir sakız alabilecek kadar para kazanıyorsunuz. Muhtemelen başka bir iş aramaya başlardınız.

Fakat sanatçı ya da yazar bunu yapmıyor. Ortalama konuşuyorum, bir kısa öykü yazıp *Asimov* dergisine satabilen herkes maaş ve sosyal yardım, bir de emeklilik planı karşılığında reklam sloganları da yazabilir. Yani sanat camiasında bulunma sebebiniz paraysa yanlış yerdesiniz. Ayrıca kısa kurgu, şiir ve roman (ve el yapımı kolyeler ya da sokak sanatçılarının yağlı boya tabloları) konusundaki bu içler acısı oranın telifle neredeyse hiçbir alakası yok.

Birkaç yıl önce Avrupa Birliği'nin düzenlediği bir telif etkinliğinde bir şairin, şairlerin kötü yaşam şartlarından şikâyet edişini, şiir yazarak geçinmenin ne kadar zor olduğundan bahsedişini dinlemiştim. Kendisine tamamen katılıyordum, ta ki şu cümleyi söyleyene kadar: "İşte bu yüzden telif haklarını savunmamız gerekiyor!" O noktada birbirimizden ayrıldık çünkü şiirlerini para ödemeden kullananların karnını doyurabileceği bir telif kılıcı bile olsa bunun kendisine bir kuruş dahi getirisi olmazdı.

Eğer sanatçıların hayat şartlarını gerçekten iyileştirmek istiyorsanız yayıncılarına karşı kullanabilecekleri kozları geliştirin. Yayıncı tabirini genel anlamda kullanıyorum; kayıt şirketleri ve film dağıtımcıları da dahil bunlara. Yayıncılık, bir eserin halka sunulması işidir: Yani bir eseri tanımlamak, o esere uygun kitleyi tanımlamak, ardından bu eserin o seyirciye tanıtılması için gereken bütün adımları atmak. Bazen bir para alışverişi olur bazen de olmaz. Ama yayıncılık demek budur.

Şimdilerde bazı sanatçılar bunu kendi kendilerine de yapabiliyorlar. Fakat bu işin büyük çoğunluğu bir sanatçının kabiliyetinin de ötesinde oluyor ve bir kuruluş gerektiriyor. Dünyadaki en düzenli insan da olsanız (ki bütün sanatçılar böyle değildir) bir satış ekibiniz yoktur,

bir matbaayı yönetemezsiniz ya da yayıncıların yaptığı bütün o işleri halledemezsiniz. Kaldı ki kitap tanıtım turundaysanız evinizde oturup başka bir kitap yazamazsınız ya da kitabınızı Frankfurt Kitap Fuarı'nda yabancı editörlere pazarlayamazsınız. Bütün bunları bizim için yayıncılar halleder. Bu nedenle de gerçekten işe yarabildiğinde aslında çok önemli bir ortaklıktır bu.

Fakat bilgi ile özel yetenekleri birleştirmenin yaptığı bir ters etki daha var; yazarın söz hakkını azaltmak. Örneğin yayıncınız bütün dağıtımı tekeline alabilir, böyle bir durumda da kitabınızı bir kitapçıya vermek istiyorsanız önce yayıncınızla anlaşmanız gerekir. Bu kitap satışı tarihinde belirli aralıkla görülen bir şey. Ayrıca müzik ve film dağıtım tarihinde de düzenli olarak görüldü. Nihayetinde bütün ürünler küçük bir ticari birlik tarafından kontrol altına alınınca olan elbette bu tedarik zinciri için üretim yapan insanlara oluyor.

Bütün telifler küçük bir grup şirketin olduğu zaman neler yaşandığının en basit örneklerinden biridir müzik sektörü; bütün dağıtım ve perakende zincirinin kontrolü de aynı şirketlerin eline geçer.

Diyelim ki bir markaya bağlısınız (ki örnekleme gibi şeyler yapmak ama mahkemeye verilmemek istiyorsanız bir markaya bağlı olmanız gerekiyor) ve bu marka iTunes mağazalarında satılıyor. Sanatçı için iyi bir anlaşma gibi görünüyor, değil mi?

Tüketici içinse pek öyle olduğu söylenemez. iTunes, yani Apple siz dinleyicilere bir ürün sattığında aslında o ürünü size satmıyor, yalnızca ruhsatlıyor. İncelemek zorunda kaldığınız o yirmi altı bin kelimelik sabit metinde anlatılanların özeti bu. Avukatlar o yirmi altı bin kelimelik ruhsat anlaşmalarını sandığınızdan daha fazla hakka sahip olduğunuzu bildirmek için yazmıyorlar; evinize gelip bütün yemeklerinizi yiyebileceklerini, büyükannenizin yumruklayıp uzun mesafe telefon konuşmaları yapabileceklerini belirtmek için yazıyorlar.

Sonuç şu ki; elinizde yalnızca bir ruhsat oluyor. Bir dinleyici olarak CD ya da kaset gibi bir şey satın almış olmuyorsunuz. Ne satabiliyorsunuz elinizdeki, ne ödünç verebiliyorsunuz ne de armağan edebiliyorsunuz. Kopyalamanız zaten söz konusu bile değil.

Dijital müzik alanında iş modeli böyle: Kimse artık hiçbir şeye gerçekten sahip olamıyor. Sanatçı açısından harika görünüyor bu çünkü standart bir kayıt anlaşmasında ruhsatlama söz konusu olduğunda ücretin %50'sini alacağınız belirtiliyor. Satışta ise bu oran telif hakkının %7'si. Fakat gerçekte olan şu: Elinize yalnızca %7 geçiyor çünkü kayıt şirketi bu alışverişi ödemenizde "satış" olarak belirtiyor. Parayı ödeyen kişiye bir ruhsatçı muamelesi yapılırken siz yani müzisyen söz konusu olduğunda ise olay satışa dönüyor, böylece de kayıt şirketi size ödemesi gereken paranın yaklaşık yedide altısını ödemiyor. Dört büyük şirketin dördü de aynı muhasebe suçunu işliyor, yani hoşunuza gitmiyorsa başınızın çaresine bakabilirsiniz. Sonuçta kataloğunuzu başka kime ruhsatlatabilirsiniz ki? Bütün bunların üzerine bir de standart telif hakkı kâğıdındaki bir ibare, belirli bir oranın "kırılma tazminatı" olarak, iTunes mağazasına giderken bozulan bütün parçalar göz önünde bulundurularak düşürüldüğünü belirtiyor.

Bu gibi şeyler sıkı telif haklarının ve dolayısıyla sıkı telif hakkı avukatlarının bulunduğu diğer sektörlerde de görülüyor. Yani örneğin stüdyo sistemi üzerinden dağıtımı yapılan bir film çekmek isteyen birisinin, film sektörünün iç içe geliştiği sigortacılara gitmesi gerekiyor; onlar da telif hakkı ihlali davalarına karşı sizi sigortalıyor. Filminizi sigortalamadan önce inceleyip dava açılmasına sebep *olabilecek* (dava açılmasına sebep *olacak*) herhangi bir şey yapmadığınızdan emin oluyorlar, öyle ki davaya sebebiyet verebilecek en ufak ayrıntıları bile ortadan kaldırıyorlar. Örnek vermek gerekirse; filminizde arka planda dolaşan birinin üzerinde logolu bir tişört varsa bu logonun ruhsatını almanız gerekiyor.

Kaliforniya Üniversitesi'nde ders verirken bir öğrencim vardı; yazları Men in Black markasının çek işlerine bakıyordu. İçerisinde Men in Black karikatürü görünen bütün filmlerin onlara çek göndermesi gerekiyordu. Telif hakkı kanunları bunu talep ettiğinden değil, stüdyolar için çalışan sigortacılar talep ettiğinden. Yani bu gibi engeller yarattığınızda bu engelleri sürdürerek çözümünü yalnızca kendilerinin bildiği sorunlar yaratmakla görevli insanlar da yaratıyorsunuz. Yaratıcılığı engelli bir yola dönüştürmek için telif hakkını kullandığınızda ise göreviniz bu engelleri ortadan kaldırmak olan kuruluşlara güç vermiş oluyorsunuz.

Yalnızca yaratıcılığın önündeki engelleri aşmak üzere sigortaya başvurduğunuzda yaratıcılara da güç verebiliyorsunuz. İşte bu noktada şöhret üzerinden para kazanmanın zor olduğu fakat tanınmazlıktan para kazanmanın imkânsız olduğu konusuna dönüyoruz. Creative Commons (Yaratıcı Tabaka) lisansları ve diğer araçlar, sanatçıların kendi seyircilerini oluşturmasına yardımcı oluyor. YouTube, Twitter, Facebook vs gibi internet siteleri sanatçıların okurları ya da dinleyicileriyle, kişi ile şirket arasında değil kişi ile kişi arasında gerçekleşen anlaşmalar yapmasına izin veriyor. (Elbette bu oldukça orantısız ve yorucu olabiliyor: Bir milyon okurunuz var mesela ama siz yalnızca bir kişisiniz ve bu bir milyon insanın hepsi size Tweet atmak istiyor ama siz hepsine birden nasıl cevap vereceğinizi bilmiyorsunuz. Tabii bu, hiç okurunuz olmamasından dolayısıyla kimsenin size Tweet atmamasından daha iyidir.)

Bu bir sosyal anlaşma ve ekonomik anlaşmadan farklı; yalnızca parasını ödediğiniz şeyi alıyorsunuz ve size parası ödenen şeyi veriyorsunuz. Yani tüketici ürünü, diyelim ki çıkardığınız CD'yi, yapımcı da harcadığınız parayı alıyor. Sizin yapımcıya karşı hiçbir sorumluluğunuz, yapımcının da size karşı hiçbir sorumluluğu yok. Şeker almak gibi bir ticarete giriştiniz birlikte yalnızca, ilişkiye falan başlamadınız.

Sanat camiasında bu sosyal anlaşma unsuru hep vardı; hiçbir zaman yalnızca ekonomik anlaşmaların yapıldığı bir sektör olmadı. Çünkü sanatçı, seyircisinden sanatını hayatlarına katmalarını istiyor; gerekçelerine kulak vermesini, tarzını benimsemesini, müziğini çocuklarına mırıldanmasını, hikâyelerine kafa yormasını ve kendi kendine anlatmasını, yani hayatlarının birer parçası haline gelmesini istiyor. Bunun karşılığında seyirci yalnızca sanat değil, sanatçının kariyerinden bir parça da satın almış gibi oluyor. Bunda kendi payları da olduğunu hissediyor, sevdikleri sanatın tanıtımını yapıyor, teorik ekonomik çıkarlara ters düşen fakat sosyal çıkarlara ve sevdikleri sanatçının çıkarlarına hizmet eden şeyler yapıyorlar. Premium ürünler, sırf raflarında dursun diye fazladan kopyalar satın alıyorlar ya da yazarları görmek için festivallere geliyorlar. Sanatçının ürününe, sanatçının kendisiyle bir bütünmüş gibi değer veriyorlar.

Bu tür anlaşmalar şirketlerin pek başarılı oldukları anlaşmalar değil. Tabii çabalamadıkları anlamına gelmiyor bu. İşte bu nedenle içerisinde "marka" geçen cümlelerin neredeyse hepsinin saçmalıktan ibaret olduğunu biliyoruz. Çünkü şirketlerin toplantı salonlarında kullanılan "marka" tabiri, müşteriyi sanki bir sosyal sözleşmenin içine girmiş gibi hissettirmek üzere başvurulan bir kandırma yöntemidir. Bu esnada şirket, karşılıklı bir anlaşma içinde olmadığını da dikkatle fakat kesin olarak belirtir. Yani müşteri bıkmadan usanmadan markayı destekleyecek ve markanın reklamını yapacaktır fakat markanın müşteriye karşı hiçbir görevi olmayacaktır. Hatta marka sahibi tarafından belirtilen marka kimliğine aykırı bir reklam yapılırsa şirket müşteriye dava bile açabilir.

Açık ağların ve sosyal sistemlerin bulunduğu bir dünyada sanatçının kozu da daha büyük olur; yayınlama ve bir seyirci kitlesi oluşturmanın kimi zor görevlerini üstlenebilir, daha az engellerle karşılaşır, daha fazla şey için

daha az ödeme yapar ve yayıncılarla daha iyi anlaşmalar yapabilir. Elbette bu sanatçının para kazanabileceğini garantilemiyor. Tekrar söylüyorum; çoğu sanatçı hiçbir zaman geçimini bundan sağlayamayacak. Fakat en azından bu şekilde bir sanat ürünü alındığında veya satıldığında bu etkileşimden elde edilen paranın büyük çoğunluğu sanatçıya gidebiliyor.

Geldik yapbozun son parçası olan bilginin özgür olmak istemesi konusuna. 1985 yılında Silikon Vadisi'nde yapılan ilk Bilgisayar Korsanları Konferansı'nda Stewart Brand şu ünlü sözünü söylemişti: "Bilgi özgür olmak ister; ama bilgi aynı zamanda pahalı da olmak ister." Bu, gelecek on beş yıl içerisinde olacakların hoş bir Zen özetiydi doğrusu; bilgi teknolojisi bir şeylerin kopyalanmasını kolaylaştıracaktı fakat kopyalanması kolaylaşan bu şeylerin değeri de artacaktı. Bu iki moda da oldukça ilginç ve hatta bazen yıkıcı şekillerde sürtüşecekti.

Oldukça öngörülü bir cümleydi Brand'in söylediği fakat kopyalamanın iyi ya da kötü olup olmadığına dair ahlaki bir açıklama olmadığı gibi şekillendirdiği telif hakkı reformlarını destekleyen insanlar için de bir fikir temeli değildi. "Bilgi özgür olmak ister" cümlesinin telif hakkıyla bağlantısı, "Beyazları öldürün" cümlesinin insan hakları hareketlerine bağlantısı ya da sütyen yakmanın feminizmle bağlantısı gibidir; yani asıl soruları atlayıp yalnızca bir bostan korkuluğuna yönelmenize sebep olan düşünsel açıdan hileli bir karikatürdür.

"Bilgi pahalı olmak ister" cümlesi ise sanatçıların ve yaratıcıların genellikle, devletin ya da şirketlerin bilgisayar üzerinden kopyalamayı önlemekle yükümlü olduğunu savunması anlamına gelir. Fakat bu, "korsanlık" üzerinde hiçbir etkisi olmayacak saçma sapan bir iştir çünkü kopyalamanın günümüzdekinden daha zor olması mümkün değil, zaten günümüzde bu iş zor falan da değil. Gelecek sene sabit diskler çok pahalanmayacak ya da insanlar bilgisayarın başına oturup "Batman Returns

bittorrent" yazmayı unutmayacak sonuçta. Bugünden itibaren kopyalama giderek daha basitleşecek.

Saçma olmasının bir başka sebebi de tüm toplum üzerinde olumsuz dış etkileri olması. Aracıların sanatçılardan daha fazla söz hakkına sahip olmasının yanı sıra (DHY'de gördüğümüz gibi yani) sansür, gözetim ve kontrolü ekleyebilmek için bilgi çağının işletim sistemi de yeniden yazılıyor. Yani örneğin burada, Avustralya'da da olduğu gibi, çocuk pornosunu engellemek amacıyla ulusal güvenlik duvarları oluşturuyoruz fakat bu güvenlik duvarlarını oluşturan insanlar bile bunun mümkün olmadığını söylüyor.

Hepiniz Çehov'un öykünün ilk kuralını biliyorsunuzdur. Bu kural der ki eğer ilk perdede sahneye bir silah koyuyorsanız üçüncü perdede birisi bu silahı mutlaka kullanacaktır. Yani siz bir ulusal güvenlik duvarı oluşturduğunuz anda, internette vatandaşlarının görmesini istemediği bir şey olan herkes hükümet toplantılarında güvenlik duvarına şunu da ekleyelim bunu da ekleyelimi savunmaya başlıyor. Birleşik Krallık'ta ulusal güvenlik duvarına tescilli marka ve telif hakkı ihlali eklemeye dair bir öneri getirildi mesela. Aynı öneri Amerika, İrlanda ve İskandinavya'da da gündeme geldi.

Sorun şu ki "telif hakkını ihlal eden" bilgiler içeren internet sitelerinde, yasal dağıtım programlarının bir parçası olarak sanatçılar tarafından yerleştirilmiş, telif hakkını ihlal etmeyen şaşılacak miktarda bilgi de var. Youtube gibi bir siteyi ele alalım mesela; içinde milyarlarca dosya bulunan (ki bunların yaklaşık %5'i telif hakkını ihlal ediyor), daha önce hayal bile edilemeyecek miktarda yaratıcı eserin toplanarak halka sunulduğu bir site. Kapatmalı mı bu siteyi? İçerisinde bugüne kadar inşa edilmiş en büyük kütüphane bulunan bir kasaba keşfetmişiz sanki ama sırf etrafında korsan DVD'lerden bir gecekondu mahallesi var diye bütün kasabayı yıkmak istiyormuşuz gibi olmaz mıydı bu?

Üstelik buna herkes ortak oluyor; teoride ilerici olan ve sosyal adalet hareketlerine katılan insanlar bile. Geçen sene U2'nun solisti Bono, *New York Times*'da bir serbest kürsü sayfası yazmış, internette gerçekleşen telif hakkı ihlallerini engellememiz gerektiğini söylemişti. Çin'deki gibi bir Güvenlik Seddi inşa etmemiz gerekiyormuş. Öncelikle, yanılıyor; sizi tutuklayıp üst düzey parti üyeleri için organlarınıza el koyma gücüne sahip olan Çin henüz etkili bir güvenlik duvarı oluşturabilmiş değil. Oluşturmuş olsalardı bile, Bono'nun Çin hükümeti ve bilgi akışını kontrol etmek üzere geliştirdiği taktiklerle aynı cephede yer alması fikri bile hayret verici. Özgürlüğü sevdiğini biliyoruz Bono ama keşke bizimle de paylaşsan!

Bu ağların işleyişini kontrol etmek istiyorsanız öncelikle buraya eklenen bütün eserleri incelemeniz gerekiyor. Bunun sonucunda da bilgi sunumu masrafını arttırmış oluyorsunuz yalnızca. Geçen yıl Google Zürih'te konuşma yaparken Youtube'a dakikada yaklaşık on saatlik video yüklendiğini söylemiştim. (Bu bilgiyi de bir ay kadar önce edinmiştim.) Youtube'da çalışan bir kadın elini kaldırdı ve "Hayır, yirmi dokuz saatlik video geliyor" dedi. Ki bu o zamandı; şimdi muhtemelen dakikada kentilyon saatlik video yükleniyordur.

Yani kalkıp da Google'a, bir video halka açılmadan önce içerisinde telif hakkını ihlal edecek hiçbir şey olmadığından emin olmanız gerekiyor derseniz, sizden bir ordu telif avukatı tutmanızı, bu avukatların da şimdiyle evrenin ısı ölümü arasında kalan zamandan daha fazla saat mesai yapmasını istiyoruz demiş olursunuz. Özet olarak; imkânsız bir şey istersiniz.

Eğer Google'ın, Youtube'da yayınlanmadan önce bütün videoları izlemesini istiyorsanız bazı şeylerin değişmesi gerekir. Tahminimce bu sorunu, Youtube'u bir kablolu televizyon gibi yeniden inşa ederek çözerler. Çünkü kablolu kanallarda bir avukat ve sigortacı onay vermeden hiçbir şey yayınlanamaz. Bazı çok şanslı yerlerde beş yüz

kadar kablolu kanal bulunabilir. İnternette de yalnızca beş yüz site olduğunu düşünsenize! Bir de şu var tabii; eğer telif ihlali kontrolleri Youtube'a da uygulanırsa neden bir blog sitesine, Twitter'a ya da insanların bilgi paylaşımı yaptığı herhangi başka bir siteye de uygulanmasın?

Bu durum yalnızca bağımsız sanatçılar için sorun teşkil etmiyor. Siyasi hareket organize etmek isteyenleri, küçükler ligi takımı kurmak isteyenleri, uzaklara dağılmış ailelerin bir araya gelmesini, özgür ve açık hizmet yazılımlarının kurulmasını, ansiklopedilerin oluşturulmasını ve daha bir sürü harika şeyi engellemiş oluyorsunuz. Kullanıcı tarafından içerik oluşturulan sitelerde neler yayınlandığını kontrol etme görevini polise veriyorsanız, birinin telif hakkı ihlalinde bulunduğu sonradan ortaya çıkmasın diye gereğinden fazla bilgiyi engellemeniz gerekiyor.

Durum daha da kötüleşiyor. Youtube, kullanıcılarına bazı videoları yalnızca aile ve arkadaşlarına görünür kılma yetkisini de verir. Fakat Viacom'un yakın zamanda açtığı bir davada kimsenin bu özel seçeneği kullanmaması gerektiği çünkü birbirimizle bebeklerimizin fotoğraflarını değil eski *Mork & Mindy* bölümlerini paylaşıyor olabileceğimiz savunuldu. Ayrıca bazı DHY teknolojilerinde internet hareketlerinizi kaydedip davranışsal pazarlama yapan bir ana gemiye aktaran casus yazılımlar da var. En kötüsü de "üç yanlış" kanunu. ACTA'nın* bir parçası olarak öneriye sunulan, Avustralya'nın da yer aldığı bir kanun bu. Eğer üç kere telif hakkı ihlalinde bulunursanız (ki bu ihlallere de trafik mahkemesi falan gibi bir yerde son derece hafif kanıt standartlarına göre karar veriliyor), internete erişiminiz engelleniyor. Çoğumuz da başkalarıyla aynı evde aynı interneti kullandığımızdan toplu cezalandırmaya dönüyor bu.

* "Anti-Counterfeiting Trade Agreement": Sahteciliğe Karşı Ticaret Anlaşması. (ç.n.)

Bir dükkândan aldığınız bir DVD'yi kopyalarsanız ufak bir ceza alırsınız, bunu yüzlerce kez yaparsanız da toplum hizmeti gibi bir ceza almanız mümkün ama kalkıp evinize gelip de haydi bakalım, konuşma özgürlüğü, toplanma özgürlüğü, basın özgürlüğü, araçlara, toplumlara ve fikirlere erişim ve sivil katılım sağlayan bütün hizmetlerden mahrum bırakacağız sizi demiyoruz.

Aydın ülkelerin adalet sistemine dahil olduğunu düşündüğümüz bir ilke değil bu. Ben ve benim gibiler, cimri olduğumuz ya da bedava DVD edinmek istediğimizden savaşmıyoruz telif hakkı reformu için. Savaşıyoruz çünkü şirketler ve hükümetler korsanlığı önlemek adı altında toplanma özgürlüğümüze, konuşma özgürlüğümüze, özgür basın hakkımıza, örgütlenme ve birlikte çalışma hakkımıza saldırıyor. Özgür olmak isteyen bilgi değil, insanlar! Sanatçılar bizlere telif hakkı sektörleri tarafından yutturulan bu yalnızca kendine hizmet eden, yıldırıcı, berbat hikâyenin ötesine geçmeli ve kopyalamayı engellemek için verdiğimiz bu lanetli savaşın zayiatları arasında hepimizin el üstünde tuttuğu özgür toplumun da bulunduğunu fark etmelidir.

Bu konuda bizlere yardımcı olabilecek kuruluşlar da var. Avustralya'da Electronic Frontiers Australia, dünya çapında ise Electronic Frontiers Foundation, Creative Commons ve daha birçok kuruluş var. Bu kuruluşlar özgür toplumun bir parçası olan sivil özgürlüklere sahip çıkan dengeli bir telif hakkı rejimi için çalışmakla kalmıyor, aynı zamanda sanatçıların geçimlerini sağlamalarına da yardımcı olmaya çalışıyor.

Dinlediğiniz için teşekkür ederim. İyi geceler.

“Gölü Aramak”

Terry Bisson'ın Cory Doctorow'la Yaptığı Söyleşi

Bakalım başarabilecek miyim? Bir deniz ve bir kıta uzaktayız. Oakland'dan Londra'ya Skype'la bağlanıyoruz. Oldu sanırım.

Selam, Cory. Senin birkaç versiyonunla tanışmıştım: İnternetteki en sık ziyaret edilen sitelerden biri Boing Boing'in eş-editörüyle, ödüllü bilimkurgu yazarıyla, sonra bir de New York Times çok satanlar listesi genç yetişkinler için kitap yazarıyla. Şu an hangisiyle konuşuyorum acaba?

Herhangi biri ya da hepsiyle. Şanslıydım, haklısın. Ama karışık bir durum bu. Büyükannemin Florida'dan aradığı gün geldi aklıma şimdi. "Arkadaşlarım mesleğinin ne olduğunu soruyor. Tam anlayamadılar" demişti. Birleşik Krallık'a her uçtuğumda, iniş kartında ayrılmış o on bir harfle ne yazacağımı düşünüp bu sorunu yaşıyorum

ben de. Yazar, blogger, editör, profesör, konuşmacı, internet korsanı, gazeteci vs.

Boing Boing'*le başlayalım. Bu harika siteye ilk girdiğim zaman dedim ki vay canına, ne yeni şeyler bunlar! (60'lardan eski kafalı biriyim çünkü.) Ama bir yandan da tanıdık bir şeyler vardı sanki. Sonra fark ettim: Bütün Dünya Kataloğu*'ydu bu.*

Aynen öyle. Ürünlere ve fikirlere erişim. Birkaç yıl önce eski Bütün Dünya Kataloglarımdan birini açıp dedim ki bizim kullandığımız tasarımlar bunlar resmen. Beni daha da şaşırtanı: Burbank'te bahçe satışı yaparken on dokuzuncu yüzyıl Sears Kataloğu** replikası buldum ve resmen Boing Boing gibiydi yazıları.

Yani Bütün Dünya Kataloğu, 1960'lı yılların Sears Kataloğu gibiydi?

Kesinlikle, *Boing Boing* de bunun bütün yeni bokları takip eden elektronik versiyonu gibi. Arkadaşlarımdan biri bana, orijinal katalogdan çıkan *Bütün Dünya İncelemesi*'nin bir kopyasını verdiğinde mesleki ve düşünsel hayatımda adeta bir dönüm noktası yaşadım. O sayının konusu "Vücudun modası geçti"ydi; içinde ilk insanüstü yaklaşımcıların makaleleri de vardı. Bu makaleler bakış açımda adeta devrim yarattı.

Onu okuduktan sonra *Co-evolution Quarterly*'ye geçtim, oradan *Mondo2000*'e, sonra *Wired*'ın ilk sayılarına, derken kendimi Bruce Sterling'in en iyi yazılımcıların çok yönlü olmadığı fakat bir yönde adeta sivrildiğine dair

* 1968 ile 1972 yılları arasında çıkan, Amerikan bir kültürlerarası dergi ve ürün kataloğu. (ç.n.)

** 1888 yılında Richard Sears'ın saat ve mücevherat reklamı yapmak üzere başlattığı, daha sonra "herkes için ucuzluk kitabı" sloganıyla ürün tanıtımı ve yorumu içeren bir kataloğa dönüşen Sears Kataloğu 1993 yılına kadar varlığını sürdürmüştür. (ç.n.)

makalesini indirirken buldum. *Bütün Dünya İncelemesi*'nin o sayısını okuduğum günden New York'ta Voyager'da programlama yapmak için üniversiteyi bıraktığım güne kadar da hep düz çizgide ilerledim.

Yazdığın kurgu kitaplarının amacı, yani projen de buymuş gibi geliyor bana. Aynı dönüm noktasını yaşatmaya çalışıyorsun okurlarına.

Evet, kurgu olmayan kitaplarımla da aynı şekilde.

Kurgu yazıyorum çünkü estetik olarak hoş, sanatsal olarak da tatmin edici buluyorum. Cümlelerin kulağıma gelişini, karakterlerin kafamda ve sayfada canlanışını seviyorum. Hikâye anlatmayı seviyorum yani.

Bloggerlığın da ayrı bir estetiği var tabii. Bana yalnızca bloggerlığın yaşattığı bir şey var; birbiriyle hiçbir alakası yokmuş gibi görünen şeylerin bir anda birbirine bağlandığı o anlar. Halkın tüketimi için bir ürün incelemesi yazdığınızda bunu önce kafanızda anlamlandırmanız gerekiyor. Bu sırada da bir şeyler yepyeni şekillerde birleşmeye başlıyor. O *"A-ha!"* anlarından çok yaşıyorum ben. Yazacağım beş farklı şey var mesela, sonra altıncıyı buluyorum ve diyorum ki "A-ha! Demek bunların bağlantısı buymuş!" Sonra hemen koşup bir kitap ya da kısa hikâye ya da makale falan yazıyorum konu hakkında.

Yani *Boing Boing* bir bakıma insanları eyleme ve anlamaya yönlendiren bir Bütün Dünya Kataloğu gibi. Aynı zamanda benim için bilişsel bir takma organ gibi de; o olmasaydı yazdığım hiçbir şeyi yazamazdım.

Boing Boing*'in bir yazarın not defteri görevini gördüğünü mü söylüyorsun yani?*

Daha da iyisi. Not defterinde yaptığın hileleri blogda yapamazsın. Bir sürü defterim var öyle, kendime notlar yazıp durmuşum ama öyle aceleyle yazmışım ki hangisi-

nin ne anlama geldiğini hatırlamıyorum bile. Blogda böyle bir şey yapamazsın mesela.

Oldukça tanınan bir bilimkurgu yazarıyken yön değiştirip genç yetişkin kitaplarına yöneldin gibi bir şey oldu. Nasıl gerçekleşti bu süreç?

Yön değiştirdiğim söylenemez pek. Kathe Koja'yla başladı bu süreç. Kitaplarının büyük hayranıyım. "Country müzik ünlü olmadan önce country müzik yapardı" deriz ya kimileri için, onun için de aynı şey geçerliydi. Genç yetişkin kitapları patlamadan, para getirmeye başlamadan önce bu türde yazıyordu o. Bir etkinlikte kendisine rastlamıştım, okurlarıyla ne kadar etkileşim içinde olduğundan bahsetti bana; özellikle dünyayı anlayabilmek için kitaplarını okuyan çocuklarla karşılaşıyormuş. Bu çok heyecanlandırdı beni. Neden kitap okuduğumu hatırlattı bana: Sadece bilimkurgu kitaplarını da değil, *herhangi bir şeyi* neden okuduğumu. Çok okuyan çocuklardandım, tahminimce senin de olduğun gibi. Okumak, dünyayı anlamakla ilgili bir şeydi. O "*A-ha!*" anlarımı hatırlıyorum, özellikle bilimkurgu okurkenki. "A-ha! Woodrow Wilson *bu adammış* demek! Hee, demek Büyük Buhran *böyle* bir şeymiş!"

Bahsettiğim bu etkinlikte yanımda aynı zamanda Scott Westerfeld, Justine Larbalestier ve Charlie Stross da vardı. Hani bazen birileriyle tanışır, öyle iyi anlaşırsın ki küçük bir grup olur, her öğününüzü birlikte yemeye başlarsınız? Scott da genç okurlarıyla böyle bir etkileşim içinde olduğundan bahsetmişti. Ayrıca birisi (ben Garth Nix diye hatırlıyordum ama söylediğine göre o değilmiş) bana, gençken insan birçok şeyi ilk defa yaptığından genç yetişkin hikâyelerinin daha dramatik bir potansiyeli olduğunu söylemişti. Aynı tepeden sürekli atlıyormuşsunuz gibi. Ya da sürekli yeni bir tepe buluyormuşsunuz gibi. Beni çok etkiledi bu.

Sen de Küçük Kardeş*'i yazdın.*

Kafamda resmen bir gecede oluştu hikâye. O geceden itibaren sekiz hafta içinde de ilk taslağı bitirmiştim işte.

O hızı hissettik kesinlikle. Küçük Kardeş*'i SfinSF'de okumanı dinlemiştim, kıskançlıktan öldüğümü söylemeliyim. En sevdiğim kısımsa karakteri, taşıdığı bilgiyle tanımlıyor olmandı. Neye benzediğini hiç söylemiyordun ama sırf bildikleri ve söylemek istedikleri sayesinde onun nasıl biri olduğunu biliyorduk. Bilgi atıkları sayesinde!*

Küçük Kardeş'in Heinlein* tarzı kasıtlı bir açıklığı var, bu açıdan da istisnai bir tarafı var. Stan Robinson'ın Turkey City Lexicon'dan** şikâyet ettiğini duymuşsundur eminim; "bilgi atığı yapılmasın" "gösterin ama söylemeyin" vs. Yazarlar için kullanışlı bir kural aslında ama yıkması da bir hayli eğlenceli. Bazen okurların kafasına bir şeyi en etkili şekilde yerleştirmenin yolu "söyleyip göstermemek" bence.

Normalde dramatik bir sahneyi uzattıkça uzatacak bir bilgiyi alıp okurun üzerine atmanın, "Anladın mı? Tamam haydi, devam!" demenin de hayranlık uyandıran bir çevikliği var. Heinlein gençlik kitaplarında bunu harika bir şekilde yapmıştı.

Günümüzde birçok bilimkurgu yazarı (ve diğerleri de tabii!) daha çok kazandırdığı için genç yetişkin kitaplarına yöneliyor. Fakat sanırım senin bunda siyasi bir amacın da var. Bu konuda bir şeyler söyleyebilir misin?

Daha önce bahsettiğin şeye, bir projem olması konusuna geliyoruz yine. Buna verebileceğim bir isim yok

* Robert Anson Heinlein. Amerikalı bilimkurgu yazarı. (ç.n.)

** Bilimkurgu yazımlarında kullanılan klişeler, terimler ve teknikler üzerine kullanışlı bir derleme sözlük. (ç.n.)

aslında ama teknoloji ve özgürlük diyebilirim sanırım. Evet, açıklamak için bu kelimeleri kullanırdım. Bütün işlerim buna hizmet etmek için; blog, genç yetişkin kitapları, teknolojik avukatlık, standart çalışmaları, lobicilik... Hepsi daha büyük bir projenin parçaları.

Genç yetişkinlerin rolü de sanırım çocukların hiçbir zaman mevcut durumun bir parçası olmaması. Kalıtsal tasarımları gereği kanun dışılar onlar. Ayrıca teknolojiyle de iç içeler. Ve teknoloji her zaman saldırganın tarafındadır, savunmacının değil.

Harika. Yani bir şeyleri değiştirmek isteyen seçmenlere cephane veriyorsun, silahlandırıyorsun çocukları.

Çok güzel tanımladın. Bana dava açtıklarında mahkeme kararında bayağı güzel durur eminim. Ama dediğin gibi gerçekten de. Tabii bahsettiğimiz silahlar fikir ve bilgiden ibaret. Google döneminde bir aktivist olmanın ne demek olduğunu çok düşünmüşlüğüm vardır. Sanırım gerçekleri bilmektense anahtar kelimeleri bilmek daha önemli. Anahtar kelime demek kabiliyet demek çünkü: Bir şeyin yapılabileceğini biliyorsan nasıl yapılacağını da çözebilirsin.

WikiLeaks hakkında ne düşünüyorsun?

Ne gariptir ki yeni bitirdiğim kısa roman bir Wikileaks hikâyesine benziyor, ki ben benzesin diye uğraşmamıştım. Yani demek ki son derece derin düşüncelerim varmış Wikileaks hakkında.

Bence Julian Assange hakkında düşündüklerimizi de ortaya koymamız önemli. Ben kendisini bizzat tanımıyorum, yalnızca birkaç arkadaşım aracılığıyla biliyorum. Ama hikâyesi artık kontrol altına alınamayacak duruma geldi.

WikiLeaks'in gerçek hikâyesi şu; devlet sırlarının tamamen açığa çıkarılması. Bu kısım son derece ilgi çekici.

Bana kalırsa (önceden) kapalı kapılar ardında gerçekleşen hainliklerin, zorlamaların ve yozlaşmanın –ki buna *korporatizm*den başka bir isim veremeyiz– alıntılanabilir bilgiler şeklinde önümüze serilmesi hem anlamlı hem önemli hem de yenilikçi bir durum.

Çoğumuz hükümetlerin ve şirketlerin az çok dürüst olduğu bir toplumda yaşadığımızı düşünürüz büyürken. Fakat Wikileaks'e bakarsanız bu öyle yanlış bir düşünce ki aslında! Demokrasi diye gördüğümüz şey aslında şirketlerin "parayla satın alınabilecek en iyi hükümet" alışverişinden başka bir şey değil. Çıkarlarımız sürekli olarak bir kenara atılıyor ve açık artırmayla satılıyor. Wikileaks, toplumumuzun korporatistliğini gözler önüne seriyor. Belki her politika ya da diğer her şey yozlaşmış değil ama sonuç olarak böyle bir toplumda yaşıyoruz. Bu gerçek tartışmasız bir güce sahip.

Yani genel olarak Wikileaks'in iyilerin tarafında bir güç olduğunu düşünüyorum. Öte yandan her şeyin sızdırılması, her şeyin sızdırılabilir olması henüz başa çıkamadığımız bir fikir. Bu durum kişiselleşince, yalnızca zengin ve güçlüler için değil herkes için geçerli olunca ne olacak? Utanç verici, küçük düşürücü ne varsa her şey internete sızacak, adınla anılacak.

Yani saydamlık tam tersine dönecek. Kişisel özgürlüğün bir düşmanı olacak.

Olabilir. Olmayabilir de ama.

Uzun zamandır teleskoplarımız var fakat bildiğim kadarıyla insanların komşularını gözetlemek için teleskop kullanması gibi bir salgın söz konusu değil. Böyle şeyler yapan tuhaf insanlar var gerçi ama adı üstünde işte, tuhaflar, öyle değil mi? Perdeni çekmediysen gözetlenmeyi hak ediyorsundur diye bir sosyal norm falan oluşmuş değil. Aksine, eğer birini gözetliyorsan sikkafalının birisindir fikrine tutunmayı başardık.

Bu gözetleme kültüründe de sürdürebileceğimizi umduğum bir ahlak, bir etik bu. Ayrıca hükümetlerin ve seçilmiş temsilcilerin yanlışlarını açığa çıkarmakla hükümetlerin ve seçilmiş temsilcilerin üzerimizdeki kontrollerini arttırabilmek adına teknolojiyi kullanarak bizleri gözetlemesi arasında büyük fark var. İkisi kesinlikle aynı şey değil.

2006'da Teknolojik Tekillik Konferansı'na gitmiştin. Bu konu hakkında düşüncelerin nelerdir? Yani bir noktada (çok yakında hatta!) makinelerin bizden daha zeki olacağı konusunda?*

Ne komik, daha bu sabah bir kısa hikâyenin başlangıcını Tweet atmıştım sırf ne yapacağımı bilemiyorum diye. Dur bakalım bulabilecek miyim? Tam "Ayılar da Ateşi Bulur**" tarzı bir girişti bana kalırsa. Buldum:

"Tatlım, Teknolojik Tekillik kapıda. Her şey değişmiş, öyle diyor."

"Bir şey istemediğimizi söyle."

"Israr ediyor ama."

Bayıldım. Sonra ne oluyor?

Sorun da bu, değil mi? Bence Teknolojik Tekillik bir edebiyat aracı (aynı zamanda ruhani bir inanç sistemi de tabii) ve her şeyin giderek iyileştiği bir dünya hayal eden ama aynı zamanda gelişim için bir sınır koşulu hayal etmeye çalışırken hayal güçlerinin sınırlarına ulaşan insanlardan doğuyor.

Gelişimin sonuna ulaştığında ne oluyor peki?

Gelişimin sonu, her şeyin patlak verdiği nokta Teknolojik Tekillik işte. Bunu öngörmek bir şey, tanımlamaksa

* Gelecekte yapay zekânın insan zekâsının ötesine geçeceğine, insan doğasını ve medeniyeti kökten değiştireceğine dair hipotez. (ç.n.)

** "Bears Discover Fire", Amerikalı bilimkurgu yazarı Terry Bisson'ın 1990 tarihli kısa hikâyesi. (ç.n.)

başka bir şey. Türümüzün zihin kuramını ortaya attığındaki gibi yani. Bence zihin kuramına inanan biriyle inanmayan birinin birbirine çok da söyleyecek bir şeyi yoktur. Ama deniyoruz işte yine de. Charlie Stross'la *The Rapture of the Nerds** adlı bir kitap yazıyoruz. İsmi Ken MacLeod'dan çaldık.

Umarım çıktığında hâlâ okuyabilir halde olurum. Çok fazla bilimkurgu etkinliğine gidiyor musun?

WorldCon'a gidiyorum hep. Fakat bu etkinlikler artık gözle görülür bir şekilde yok oluyor. Neredeyse her etkinlikte katılımcı sayısı azalıyor, katılanların yaşı da giderek ilerliyor. On beş yaşındayken bir yerel etkinliğe gönüllü olarak katılmış, hizmetli odasında yatmıştım. Bilimkurgu hayranları dünyasına girişim böyle olmuştu. Toronto'daki Ad Astra etkinliğiydi bu, o zamanlar iki bin kişi falan katılmıştı. Şimdi iste dört yüz beş yüz kişi ancak var. Katılımcıların en genci de benim neslimden; bizden sonra kimse yok. Öte yandan oyun ve anime etkinlikleriyse resmen devasa boyutlara erişmiş durumda. İşin en ilginç yanı da neredeyse hepsinin bu etkinliklere katılan bilimkurgu hayranları tarafından finanse edilmiş olması.

ComicCon, o devasa San Diego çizgi roman toplulukları vs senin benim gibi insanlar tarafından başlatıldı. Bu katılımcıları görünce bizim kabilemizin insanları olduklarını anlardık. San Diego itfaiye müdürü üyelik sınırlaması getirilmesini istemeden önce 275.000 kişiye ulaşmıştık. Bu etkinlikler hâlâ devam ediyor ama bizim tarzımız etkinlikler değiller. Geleneksel bilimkurgu hayranlarına uygun etkinlikler değiller yani.

Sence neden peki?

---

* Ken MacLeod'un "The Cassini Division" romanında bir karakterin teknolojik tekilliği tanımlamak için kullandığı, "bilim âşıklarının coşkusu" diye de çevrilebilecek cümle. (ç.n.)

Tor'daki editörüm Patrick Nielsen Hayden, ki kendisi bu konularda benim asla sahip olamayacağım kadar bilgiye sahiptir, bunun sebebinin bazı şöhret ve ticaret unsurlarının bilimkurgu etkinliklerinden bilinçli olarak çıkartılmasına dayandığını söylüyor. 1980lerde herkes Uzay Yolu etkinliklerinin, konukların yeşil odadan çıkıp halkla buluştuğu, sonra odaya geri döndüğü bir kadife halat anlaşmasına* dönmesinden korkmuştu. Bir iyi grup bir de kötü grup olurdu çünkü bu etkinliklerde. Zaten dışlanmışların edebiyatı olan bilimkurgunun neden böyle bir şeyi reddettiğini anlayabiliriz sanırım; herkesin ait olduğu bir şeyin birdenbire yine kendinizi istenmeyenler masasında bulduğunuz bir şeye dönüşmesini istemezsiniz sonuçta.

Olay şu ki; ComicCon kurucuları gibi, bu etkinlikleri ışıltılı hale getirmek isteyen hayranların yürüttüğü etkinlikler aldı başını gitti, aynı kalan etkinlikler ise olduğu yerde saydı.

Down and Out in the Magic Kingdom *ile bir hayrandan bir profesyonele kısa sürede geçiş yaptın. Meşhur bilimkurgu atölyesi Clarion'a katılmıştın, değil mi? Hâlâ atölyelere katılıp yayınlanmadan önce başkalarıyla paylaşıyor musun eserlerini?*

Çok seyahat ettiğimden atölyelere katılamıyorum artık. Kızım biraz daha büyüdüğünde her yıl Toronto'da düzenlediğimiz yaz atölyemize gideceğim ama. Bazılarımız Clarion'da da birlikteydik, bazılarımız da eserleri ve tarzlarını bildiğimizden davet edildi. Bir hikâyeyle geliyoruz, bir hikâye yazıyoruz ve atölyeye dahil ediyoruz hepsini. Eserlerimize başkalarının gözüyle bakmayı öğreniyoruz yani.

---

* "Velvet rope deal." Bir etkinlikteki önemli kimselere gösterilen özel muameleyi ifade etmek üzere kullanılan bu tabirde, söz konusu kişileri görebilmek için hayranların ardında beklemesi gereken kadife halata gönderme yapılmaktadır. (ç.n)

Bu süreci çok seviyorum aslında ama haftalarca süren atölyeler yapamıyorum artık. Aynı anda bir sürü projeyle uğraşıyorum çünkü.

Son derece sahip olunası bir sorun gibi geliyor kulağa. Nasıl başa çıkıyorsun peki hepsiyle?

Bir kelime hedefi koyuyorum kendime ve her gün o hedefe ulaşmaya çalışıyorum. Ulaştığımda bırakıyorum. Nokta. Bir cümlenin ortasında bırakıyorum ki diğer gün çalışmama hiçbir şey düşünmek zorunda olmadan başlayayım. Bu hileyi bana kim öğretti hatırlamıyorum ama gerçekten diğer yazarlara öğretebileceğim tek bir şey olsaydı kesinlikle bu olurdu.

Bir şeyi ortasında bırakırsan yeniden başlaman daha kolay olur diyen Hemingway değil miydi?

Olabilir. Babil yazıtlarından falansa da şaşırmam doğrusu. Bir kere öğrendin mi kesinlikle işe yaradığını hissettiğin bir yöntem bu. Ama yapana kadar kulağa çılgınca geliyor.

Ya öğretebileceğin iki şey olsaydı peki?

Eğer insanlara öğretebileceğim iki şey olsaydı ikincisi de her gün yazmaları olurdu. On yıl önce yapmaya başlasaydım keşke dediğim tek şey bu. Hep şöyle düşünürdüm: "Her lanet olası gün mü? Neden bahsediyorsun sen? Önce bir ilham gelmesi lazım, her gün nasıl yazayım?"

Ama her gün yazmak adeta dönüştürücü bir şey oldu benim için. Şu an da yapılacaklar listemin başında. Popomu sandalyeye oturtuyorum ve yazıyorum. Aşırı meşgul olduğumda ya da seyahat ettiğimde hedefim günde 200-250 kelimecik bile olabiliyor, ki resmen gülünç bir rakam bu. Dakikada 70-80 kelime yazıyorum. O kelime-

lerin ne olacağını düşünmek için de yirmi dört saatim oluyor. Yazabilirim diyorum ve yazıyorum.

Trollope'nin yöntemiydi bu.*

Gördün mü işte?

Hikâyenin konusunu nasıl aklında tutuyorsun peki?

Genellikle bir konu taslağı üzerinden değil de uygulama üzerinden çalışıyorum. Olacak şeyleri, bazen de birkaç dekoru biliyorum mesela ama A'dan B'ye nasıl gideceğimi her zaman bilmiyorum. Benim göz kararım ya da A'dan B'ye gitmek için keşifsel yaklaşımım, Göl diye adlandırdığım bir yöntem aslında. Karakterin her zaman sorunlarını çözmeye çabalamasını ve sorunların her zaman giderek kötüleşmesini sağlamaya çalışıyorum. Algis Budrys (bilimkurgu yazarı olan) tarzı bir şey bu. Bu çabalar zekice olduğu sürece sayfayı çevirecek bir sebep her zaman bulunuyor. Çünkü zeki insanların sorunları çözdüğünü görmek istiyorsunuz ve onlar başarısız oldukça, sorunlar da giderek kötüleştikçe başınızı öte yana çeviremiyorsunuz. Bana kalırsa bu dramatik gerilimin cep tanımı gibi bir şey.

Bunun bir gölle ne alakası var?

Toronto'da büyüdüm ben, ki göl havzasıdır orası. Göl güneydedir, o yüzden aşağı iniyorsan güneye gidiyorsun demektir. Kaybolman mümkün değildir. Ne zaman bir yol ayrımına gelsen eğer aşağı doğru inersen nihayetinde göle varırsın. Karakterlerin için durumu sürekli daha da kötüleştirirsen nihayetinde sona ulaşırsın. Onlar sorunu çözerler ve roman sona erer. Sona varmanın daha kompakt yolları da vardır elbette ama her şey kötüye gittiğinde

* Anthony Trollope. Viktorya döneminden ünlü bir romancı. (ç.n.)

sona da mutlaka ulaşılır. Yani göle mutlaka varırsın, eğer varmak istediğin yer orasıysa tabii.

Boing Boing'*e dönecek olursak. Son derece geniş çaplı ve harika şekilde seçilmiş ürünleri işliyorsun. Neyi takip edeceğine nasıl karar veriyorsun? (Bunu nasıl başardığını sormuyorum bile.)*

Arkadaşlarımın da yardımıyla. Kültür olarak artık deterministik yöntemle medya tüketiminden olasılıksal yönteme geçtik.

Örneğin eski bilimkurgu hayranları eskiden alandaki her şeyin okunduğundan bahseder hâlâ. Yani her romanı, her dergiyi okursunuz ama arada kaçan bir tane olmuşsa da biri size mutlaka bahseder. Deterministik böyle bir şey işte.

Şimdi ise ne RSS bildirimlerine, e-postalarıma ya da Tweetlere ne de bunların hangi kitap ya da etkinlik hakkında olduklarına yetişebiliyorum. Yine de iyi şeyler mutlaka reblog, retweet ya da her ne deniyorsa işte onlar sayesinde karşıma çıkıyor. Olasılıksal dediğim de bu.

Bazıları –*New York Times*'dakiler, *Advertising Age*'in huysuz sakinleri ya da Kolombiya Gazetecilik Okulu'ndaki şu benden nefret eden adam gibi– retweet ya da reblog olayını "parazit" olarak görüp dışlıyor. Anlamıyorlar önemini. Bize sunulan malzeme yığınını değerlendirebilecek etkili bir navigasyon cihazına sahip olabilmemizin tek yolu bu. Onlar da olmasa sosyal ve kültürel etkileşimlerimiz hiçbir hareketlenmeye sebep olmaz; hayatın milyonlarca farklı alanından milyonlarca insanı tanıyan milyonlarca başka insanla bağlantımız kalmaz; oradan bilgi edinip buraya getiren, bizi birbirimize bağlayan polen taşıyıcılar var olmaz. Onlar olmasa sohbet ölür. Bu kişiler sayesinde yerel olarak iyi olan ne varsa önünüzdeki yığının üzerine çıkıyor. Bu yüzden de arılar bitkilerin

doğurganlığı için ne kadar önemliyse bu kişiler de medyanın doğurganlığı için o kadar önemli.

Herkese sorduğum bir soru var. Ne marka araba kullanıyorsun?

Hayatımda yalnızca bir arabam oldu. Los Angeles'ta yaşadığım bir sene kullandım sadece. Hyundai Elantra markaydı. Araba sevdalısı bir arkadaşım şöyle demişti bana: "Hiç hasar almamış, fiyat listesinin altında bir araba bul, bir yıl kullanıp sat. Kiralamaktan daha ucuza gelir." Haklıydı da. Satın aldığım par aya sattım o arabayı. Deney olsun diye koyun derisiyle kaplamıştım içini; koyun derisi direksiyon, koyun derisi koltuklar... Buram buram lanolin* kokuyordu. "Low Rider" çalan bir de korna yaptırmıştım. Los Angeles'tı orası tabii. Şimdi RFID** anahtarım var bir tane, kısa süreli bisiklet kiralıyorum. Londra'da her yerde bulunuyor onlardan, ben de ulaşımımı öyle sağlıyorum.

Asıl soruma geri dönecek olursak; şu sıralar aynada kimi görüyorsun? Bir bilimkurgu yazarını mı, gazeteciyi mi, öğretmeni mi, blogger'ı mı yoksa aktivisti mi?

Gününe bağlı ya da günün saatine. Aynaya bakmakla zaman harcamıyorum pek. Böyle şeylere kafamı da yormuyorum. Koca bir grubun içinde küçük gruplara ayrılıp kendine kimlik bulmaya çalışan çocuklar olduğumuz zamanlar geliyor aklıma. Countryci rockçı mısın sen? Metalci punk rockçı mısın? Punk rockçı mısın? Temiz punklardan mısın yoksa? Hangi kategoriye ait olduğunun derdine düşmek fazla liseli kafası gibi geliyor bana.

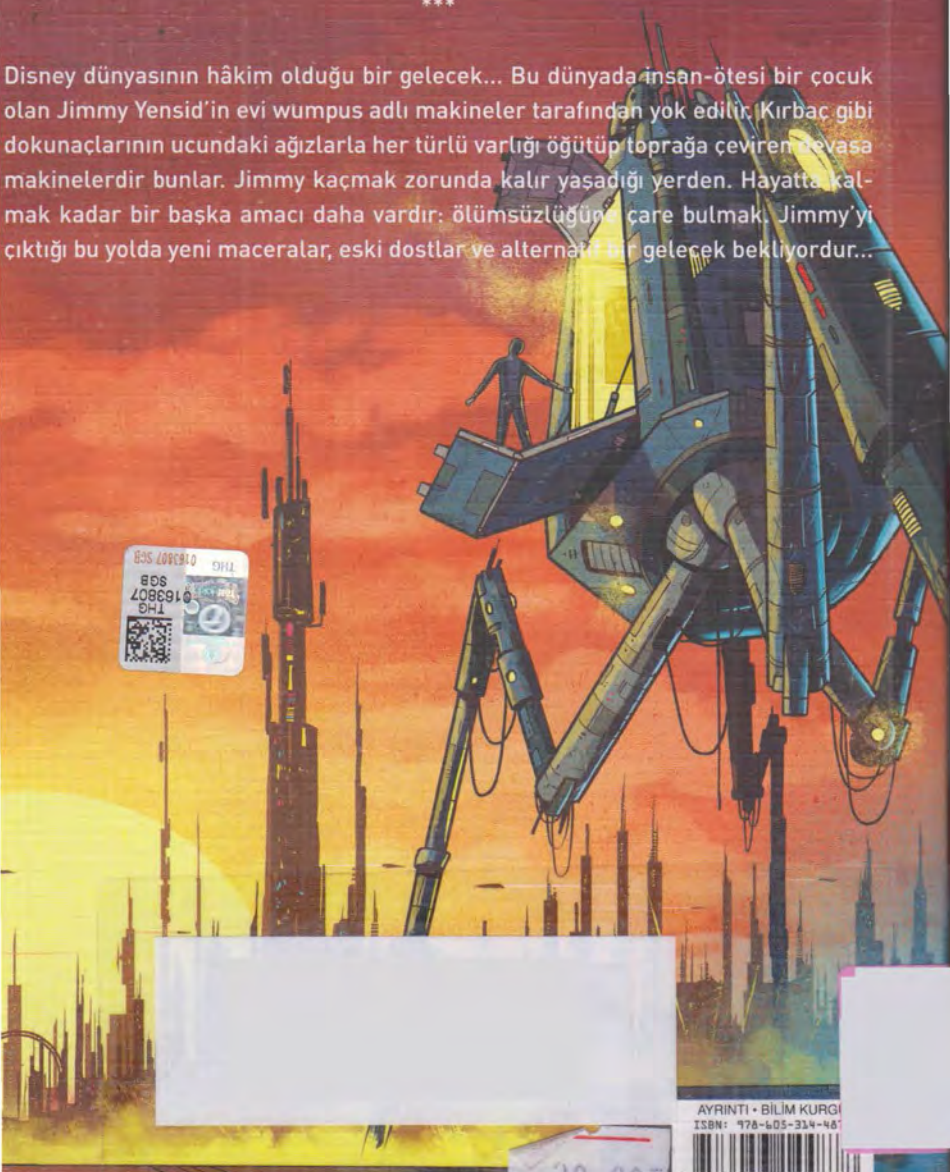
Sen Cory Doctorow tarzı birisin diyelim o zaman.

* Koyun yününde bulunan yağlı bir madde. (ç.n.)
** "Radio frequency identification". Radyo frekansı ile tanımlama. (ç.n.)

Wumpuslar pek iyi savaşamıyordu. Değerlendirme işine yarayan insansız araçlardı onlar, avcı-katil robotlara benzemiyorlardı. Ana saldırı yöntemleri de benim onları ezebildiğimden daha hızlı bir şekilde yıkıntı binalardan kendi kopyalarını yaratmaktı. Pek spor sayılmıyorlardı gerçi ama olsun...

***

Disney dünyasının hâkim olduğu bir gelecek... Bu dünyada insan-ötesi bir çocuk olan Jimmy Yensid'in evi wumpus adlı makineler tarafından yok edilir. Kırbaç gibi dokunaçlarının ucundaki ağızlarla her türlü varlığı öğütüp toprağa çeviren devasa makinelerdir bunlar. Jimmy kaçmak zorunda kalır yaşadığı yerden. Hayatta kalmak kadar bir başka amacı daha vardır: ölümsüzlüğün çare bulmak. Jimmy'yi çıktığı bu yolda yeni maceralar, eski dostlar ve alternatif bir gelecek bekliyordur...

AYRINTI • BİLİM KURG
ISBN: 978-605-314-48

KDV'de 30 00

9 786053 144878